

KIRKKO HELSINGISSÄ
KYRKAN I HELSINGFORS

Helsingin seurakuntayhtymä
Helsingfors kyrkliga samfällighet

Tilinpäätös
Toimintakertomus
2020

Bokslut
Verksamhetsberättelse
2020

Yhteinen kirkkovaltuusto 10.6.2021
Gemensamma kyrkofullmäktige 10.6.2021

Sisällysluettelo

I Toimintakertomus / Verksamhetsberättelse	5
1. Yleiskatsaus	6
1.1. Katsaus talouteen	10
1.2. Merkittävimmät investoinnit	18
1.3. Arvio merkittävimmistä riskeistä	19
1.4. Vakuutukset	21
1.5. Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	22
1. Allmän översikt	24
1.1. Ekonomisk översikt.....	28
1.2. De viktigaste investeringarna	35
1.3. Bedömning av de största riskerna	36
1.4. Försäkringar.....	38
1.5. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut.....	39
2. Hallinto	41
2.1. Hallintoelinten kokoonpano	41
2.2. Yhteisen kirkkovaltuuston tärkeimmät päätökset ja niiden täytäntöönpano	43
2.3. Sisäinen tarkastus	44
2.4. Tietosuojaja	44
3. Henkilöstö	45
4. Väkiluku	46
4.1. Jäsenet	46
4.2. Helsingin ev.lut. seurakuntien väkiluku.....	47
4.3. Kaupungin ja seurakuntien väestön kehitys	48
4.4. Läsna olevan väestön muutostapahtumat.....	49
5. Talousarvion toteutumisvertailut	50
5.1. Käyttötalouden toteutumisvertailu	50
Säästöt 2020.....	52
5.1.1. Yhteinen hallinto	53
5.1.2. Seurakunnallinen toiminta	56
5.1.3. Yhteiset seurakunnalliset tehtävät.....	62
5.1.4. Ympäristö –ja hautaustoimi	72
5.1.5. Kiinteistötoimi.....	74
5.2. Tuloslaskelma vert. talousarvioon	80
5.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (ulk/sis)	81
5.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu	82
5.5. Investointiosan toteutumisvertailu	83
6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	87
6.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	87
6.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	89
6.3. Tase ja sen tunnusluvut.....	90
7. Esitys tuloksen käsittelystä	91
II Tilinpäätöslaskelmat	92
1. Tuloslaskelma	93
2. Rahoituslaskelma	94

3. Tase	95
4. Konsernitase	96
III Tilinpäätöksen liitetiedot	97
1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	98
1.1. Arvostusperiaatteet ja menetelmät	98
1.2. Jaksotusperiaatteet ja menetelmät.....	98
1.3. Konsernitase	99
2. Tuloslaskelman liitetiedot	100
3. Taseen liitetiedot	102
3.1. Pysyvät vastaavat ja poistot	102
3.2. Rahoitusomaisuus	102
3.3. Siirtosaamiset	103
3.4. Siirtovelat	103
3.5. Testamenttirahastojen tilinpäätöslaskelmat.....	104
4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	105
4.1. Eläkevastuuvajaus (laskennallinen KIEL-vastuu).....	106
4.2. Kiinnitykset, omavelkaiset takaukset ja muut vastuusitoumukset	107
4.3. Maanvuokravastuut	108
4.4. Arvonlisäveron palautusvastuu.....	108
4.5. Hautausmaa-alueiden vallintarajoitukset.....	108
5. Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot	109
IV Hautainhoitorahaston tilinpäätöslaskelmat	110
V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	121
VI Luettelot ja selvitykset	123
1. Luettelo kirjanpitokirjoista.....	124
2. Luettelo tositelajeista	124
VII Tilintarkastuskertomus	126

I Toimintakertomus / Verksamhetsberättelse

1. Yleiskatsaus

Vuosi 2020 tullaan muistamaan koronavuotena. Tammi–helmikuussa kevätkausi käynnistyi normaalisti ja pääsisäissuunnitelmat olivat jo pitkällä, kunnes Suomi siirtyi poikkeusaikaan torstaina 12.3. valtioneuvoston asettaessa ensimmäiset koronarajoitukset. Helsingin seurakunnat reagoivat vielä saman päivän kuluessa ilmoittamalla kevään suurten yleisötilaisuuksien, kuten Via Crucis -pääsiäisnäytelmän ja Linnanmäen kymppisynttären, perumisesta tai siirtämisestä. Samalla lähes kaikki ryhmätoiminta, leirit ja yhteisöruokailut jäivät tauolle. Rajoituksista huolimatta Helsingin seurakunnat korostivat, että työntekijät ovat tukena ja läsnä apua tarvitseville. Kirkolliset toimitukset luvattiin turvata ja jumalanpalvelukset hoitaa vähintäänkin verkkoyhteyden yli ns. striimattuna. Iltapäiväkerhot pysyivät auki niinä viikkoina, kun alakoulujen lähiopetus jatkui. Elintarvikeapu organisoitiin uudelleen ja apua alettiin jakaa valmiiksi pakattujen ruokakassien muodossa heti maanantaista 16.3. alkaen. Henkilöstö siirtyi etätöihin mahdollisuuksien mukaan.

Vain tasan viikko ensimmäisistä koronarajoituksista Helsingin seurakunnat, Helsingin kaupunki sekä useat järjestöt ja yritysyrityskumppanit ilmoittivat Helsinki-avun käynnistämisestä maaliskuun loppupuolella. Yhteinen toimintamalli rakennettiin ennätysnopeasti. Helsinki-avusta soitettiin iäkkäimmille kaupunkilaisille, ja kevään ja alkukesän ajan puhelinpalvelusta kaikki yli 70-vuotiaat kaupunkilaiset pystyivät itse soittamalla pyytämään keskustelutukea ja apua asiointiin. Asiointiapu laajeni ruoka- ja päivittäistavaraostoksien tilauksesta ja kuljetuksesta myös apteekkiasiointiin ja ruoka-apukassien kotiinkuljetukseen.

”Helsingissä on tuskin koskaan saatu alkuun ihmisten auttamisen saralla mitään näin suurta näin nopeasti. Helsinki-apu on valtava ponnistus kaupungin ja seurakuntien henkilöstölle sekä yhä kasvavalle joukolle järjestöjä ja vapaaehtoisia. Samalla se on hieno osoitus yhteisön ja yhteentulemisen voimasta”, Helsingin pormestari Jan Vapaavuori totesi toimijoiden yhteisessä tiedotteessa.

Kesän alkaessa rajoituksia pystyttiin asteittain hieman höllentämään: vaikka perinteinen kummipäivä toteutettiin nyt vain virtuaalisesti ja Suvivirren tapahtumat jäivät väliin, seurakunnat alkoivat mahdollisuuksien mukaan järjestää lasten, nuorten ja perheiden päivätoimintaa. Kirkollisten toimitusten ja jumalanpalvelusten maksimiosallistujamäärät nostettiin AVIn ohjeita seurailleen ensin 50:een ja sitten 500:aan, kunhan turvaväleistä ja hygieniasta huolehdittaisiin. Myös suurin osa rippikouluista pystyttiin toteuttamaan, joskin usein erityisjärjestelyin. Leirijaksojen kestoa lyhennettiin, jotta leirikeskukseen saatiin majoitustiloihin lisää väljyyttä, ja esimerkiksi vanhempien ja muiden ulkopuolisten vierailut leireille kiellettiin. Osa kesän leireistä siirrettiin syyslomalle. Rippikouluun osallistuneiden määrässä koronavuosi näkyi yllättävän vähän: noin 2880 15-vuotiasta helsinkiläisnuorta kävi riparin (2973 vuonna 2019). Toisin sanoen rippikoulun käyneiden määrä laski 93,6 prosentista 87,5 prosenttiin ikäluokan kirkkoon kuuluvista nuorista.

Rajoitukset lievenivät vielä lisää elokuussa. Toukokuusta siirtynyt kymppisynttärیتapahtuma ja ekaluokkalaisten kouluun siunaamiset pystyttiin järjestämään.

Syyskuussa etätyösuositusta jatkettiin kestämaan vuoden loppuun. Käyttöön otettiin THL:n ohjeiden mukainen kasvomaskisuositus, ja kuorojen suositeltiin pitävän taukoa kasvotusten

tapahtuvista kokoontumisista ja harjoituksista lokakuun loppuun asti. Myös näitä rajoituksia jatkettiin sittemmin koko loppuvuosi.

Lokakuussa helsinkiläiset kirkkovaltuutetut allekirjoittivat **poikkeuksellisen ja vahvan kannanoton, jolla vedottiin kirkkohallitukseen etäkokousten mahdollistamiseksi. Valtuutetut kokivat kestävämmäksi käytännöksi sen, että kirkon luottamushenkilöiden pitää kokoontua entisestään pahenevan koronapandemian aikana yhteen, jotta kokous olisi lainvoimainen.** Aloitteen vetoomuksesta teki kirkkovaltuutettu **Ville Jalovaara** ja siihen liittyi Helsingin yhteisestä kirkkovaltuustosta 61 jäsentä.

Pyhäinpäivänä lanseerattiin Hautahaku-palvelu, josta löytyy noin 350 000 seurakuntayhtymän hautausmailla haudatun vainajan tiedot. Palvelusta hautapaikkaa etsitään vainajan sukunimellä. Hakua voidaan tarvittaessa rajata syntymä- ja kuolinvuoden tai hautausmaan mukaan. Hautahaun karttapalvelu näyttää haudan sijainnin, mikä helpottaa hautapaikan löytymistä hautausmaalla.

Pyhäinpäivä onkin jouluaaton ja joulunpyhien ohella yksi helsinkiläisten suosikkipäivistä vierailta hautausmailla. Pohjoismaiden suurimmalla hautausmaalla eli Malmilla vietettiin koko perheelle tarkoitettua Lasten pyhäinpäivää – ensimmäistä kertaa Suomessa hautausmaalla. Malmin seurakunnan ideoimassa ja toteuttamassa tapahtumassa lapset toivotettiin tervetulleiksi tunnelmoimaan hautausmaalle ja pohtimaan elämää ja kuolemaa omalla tavallaan. Elämyksiä tarjoilivat tulitaiteilijat, Kaartin soittokunta, enkelirastipolku ja tuhansien kynttilöiden meri.

Marras–joulukuussa Helsingin seurakuntien kampanja kannusti helsinkiläisiä jakamaan valoa ja olemaan itse valona auttamalla toisia. Kampanjassa hyödynnettiin keväällä valmistunutta Helsingin seurakuntien *Ilman sinua* -markkinointiviestintäkonseptia. Osana kampanjaa valaistiin Tuomiokirkko ja Kampin kappeli sekä useita muita kirkkoja ympäri kaupunkia, ja lehtiin, joukkoliikennevälineisiin ja keskustan diginäytöille ostettiin mainostilaa valon sanomalla. Lisäksi seurakunnat järjestivät valoon liittyviä tapahtumia ja jakoivat helsinkiläisille yhteensä noin 10 000 pöytäkynttilää. Helsinkiläisiä haastettiin sytyttämään kynttilä ikkunalleen ja jakamaan tuota valoa vaikkapa kuvana sosiaalisessa mediassa häshtägeillä #valaisetpimeän ja #ilmansinua. ”Ilman sinua, helsinkiläinen, ei ole valoa.”

Pappisliitto valitsi verkkopappi Markus Kartanon vuoden papiksi ansioistaan striimauksen saralla. Kartanon asenne ja osaaminen on ollut esimerkillinen, kun hän on auttanut seurakuntia ja kollegoitaan striimausten kehittäjänä, toteuttajana ja opastajana.

Marraskuun lopussa ns. toisen korona-aallon nostaessa päätään ohjeet tiukkenivat jälleen. Kaikkien seurakuntien omissa tiloissa järjestettävien tilaisuuksien osallistujamäärä rajoitettiin 20 henkeen. Jotta seurakuntalaiset pystyivät halutessaan osallistumaan jumalanpalveluksiin, Helsingin hiippakunnan tuomiokapituli linjasi seurakuntia sitovasti, että seurakuntien tulee striimata seurakuntansa jumalanpalvelus sunnuntaisin seurakuntalaisilleen omien sähköisten viestintäkanaviensa kautta. Ohjeiden mukaan jumalanpalvelusta ei nauhoiteta etukäteen, vaan se lähetetään suoratoistona seurakunnan pääjumalanpalveluksesta.

Hautaan siunaamisten osallistujamäärien arvioinnissa nyt myös viranomaiset tunnistivat inhimillisen tarpeen noudattaa ns. pastoraalista harkintaa. Hautajaiset mainittiin

ohjeistuksissa erikseen siten, että tilaisuudessa voivat olla läsnä vainajan lähiomaiset tilaja turvallisuusmääräyksiä noudattaen.

Syksyn kuluessa seurakunnallisessa ja avoimessa toiminnassa mahdollisia koronaltistuksia tapahtui puolisen tusinaa. Ne liittyivät hyvin erilaisiin tilanteisiin kuten konfirmaatioharjoitukseen, rippileiriin, rukouskonferenssiin, iltapäiväkerhoon tai jumalanpalvelukseen. Kaikista tietoon tulleista altistumista kerrottiin kunkin seurakunnan verkkosivuilla, jotta tieto saataisiin kulkemaan mahdollisesti muutoin tavoittamatta jääneille altistuneille ja toisaalta avoimella viestinnällä ehkäistiin huhuja. Kaikessa uutisoinnissa huolehdittiin siitä, että yksilönsuoja ei vaarantunut.

Seurakunnissa eläteltiin adventinajan lähestyessä vielä pieniä toiveita, että perinteisiä joulutapahtumia, esimerkiksi kauneimpia joululauluja tai joulupolkuja, voitaisiin järjestää ulkona kirkkojen pihilla. Myös aatoksi oli suunnitteilla pienimuotoisia, tiuhaan toistuvia ulkoilmahartauksia ja yhden tai kahden rakkaan joululaulun lurautuksia yhdessä. Suunnitelmat muuttuivat jälleen, kun Etelä-Suomen aluehallintoviraston eli AVIn päätöksellä kaikki yli 10 hengen yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset kiellettiin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella 30.11. alkaen. Pienemmistäkin tilaisuuksista voitiin toteuttaa vain välttämättömät ja erityisin järjestelyin.

Seurakunnat viestivät vahvasti, että joulua ei ole peruttu, ja jouluun valmistautuminen ja yhteisten pyhien vietto siirtyi yhä vahvemmin verkkoon. Etenkin ennakkoon nauhoitetut ja somessa jaetut joululaulut sekä striimatut eli suoratoistetut *Kauneimmat joululaulut* keräsivät tuhansia, jopa kymmeniä tuhansia verkkokatsojia ja -osallistujia. Ns. live-tapahtumien lieveilmiönä oli tilaisuuksien nimeä ja ulkoasua matkineet valetapahtumat, joissa osallistujilta yritettiin huijata rahaa. Jouluradion *Hoosianna*-video keräsi tällä kertaa ennätysyleisön, noin 600 000 katselua. Jouluradion merkitys joulumusiikin päääänenkannattajana korostui muutenkin, ja kanavaperhe antoi sloganinsa mukaisesti luvan laulaa myös poikkeusaikana.

Poikkeuksellinen tilanne toi seurakunnat ja kaupungin jälleen kerran yhteen: organisaatiot suunnittelivat ja tuottivat yhdessä virtuaalijoulua tukevaa sisältöä ja jakoivat toistensa joulutietoja omilla sivuillaan, sopivat henkisen tuen tarjoamisesta kaupunkilaisille ja ostivat yhteistä mainostilaa. Jouluaattona kaupungin hankkimat ns. elävät taidelahjat toivat musiikkia hautausmaille.

Joulukalenteri kirvoitti jälleen paljon kiitoksia. Pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteisponnistuksena tehtävä kalenteri postitettiin jokaiseen jäsentalouteen. Ruotsinkielisestä kalenterin luukuissa muhi valitettava yllätys: painon virheen vuoksi tekstit olivat suomeksi. Moka poiki kuitenkin hienoja someoivalluksia ja myönteistä medianäkyvyyttä. Kalenterista tehtiin jo lähtökohtaisesti verkkoon sopivaa sisältöä, ja monet somevaikuttajat ja julkkikset innostuivat jakamaan omia kalenteripostauksiaan. Printtikalentereista tehtiin ensimmäistä kertaa useita muitakin kieliversioita suomen, ruotsin ja englannin lisäksi.

Jouluviikolla kaikki ne seurakuntien yli 18-vuotiaat jäsenet, joiden numero ei ole salainen tai työnantajan, saivat tekstaritervehdyksen. Eri ikäryhmille oli räätälöity omat viestinsä. Versioita oli viisi erilaista suomeksi ja ruotsiksi.

Koronavuoden vaikeimpia asioita kirkon ja sen jäsenten kannalta olivat jo aiemmin mainittu siunaustilaisuuksien osallistujamäärien ankara mutta välttämätön rajaaminen etenkin keväällä, kun koronasulku oli tiukimmillaan ja epidemian kehittymisestä ja covid-19-sairauden ennusteista tai hoidosta ei ollut vielä riittävästi tietoa. Inhimillistä ja ns. pastoraalista harkintaa pystyttiin käyttämään jo keväällä esimerkiksi suurten perheiden kohdalla mutta hyvin rajatusti, eikä liian moni vainajan omainen tai läheinen ystävä päässyt jättämään jäähyväisiä hautajaisissa.

Keväällä kasteiden määrä puolestaan romahti, kun vauvaperheet siirsivät kastetilaisuuden oma-aloitteisesti myöhemmäksi: koronatilanteen helpottuessa notkahdusta kirittiin kiinni, ja koko vuonna 2020 kirkon jäseneksi kasteessa liitettiin yhteensä 2464 alle yksivuotiaista helsinkiläistä. (vuonna 2019 lukumäärä oli 2618). Helsingissä jää vuosittain kastamatta useita satoja lapsia sellaisissa perheissä, joissa ainakin toinen vanhemmista kuuluu kirkkoon.

Helsingin seurakuntien jäsenten vuonna 2020 solmimissa avioliitoissa sekä kirkollisten että siviilivihkimisten lukumäärä laskivat vuoteen 2019 verrattuna. Kirkolliset vihkimiset vähenivät 981 parista 856 pariin. Siviilivihkimiset vähenivät 1078 parista 1011 pariin.

Vuoden 2020 lopussa päättyi kirkkovaltuuston kesällä 2018 määrittelemä kaksivuotinen toimintakulttuurin muutosta edistävä hanke- ja rahoitusjakso, jonka painopisteitä olivat sähköisen asiointin kehitys, yhteinen pöytä ja elintarvikeavun uudistaminen, seurakunta sairaan tukena, seurakunta perheen tukena, viestintä ja markkinointi sekä läsnäolo sosiaalisessa mediassa, toimivat kiinteistöt ja kasvu hyvään elämään. Näihin painopisteisiin kahdeksi vuodeksi varatuista 2,5 milj. eurosta käytettiin vuonna 2020 yhteensä 858 000 euroa.

Varustamojen uusiin tulokas oli Pekanraitti Malmilla. Varustamot ovat Helsingin seurakuntien diakonisen toiminnan keskuksia, joiden tavoitteena on tukea monipuolisesti helsinkiläisten hyvinvointia. Malmin lisäksi Varustamot toimivat Matteuksenkirkolla ja Hermannin diakoniatalossa. Niiden ytimenä on Waste & Feast -ravintola ja sen palvelut. Joulukuussa otettiin käyttöön Stadin safkan hävikkiruokaterminaali tapulikaupungissa. Stadin safka on Helsingin kaupungin ja Helsingin seurakuntayhtymän yhteistyömalli, joka kehittää yhdessä eri toimijoiden kanssa helsinkiläistä ruoka-apua ja hyödyntää hävikkiruokaa kaupunkilaisten hyväksi. Lisää näistä konsepteista sekä Varustamoiden yhteydessä ja viidessä seurakunnassa sekä yhtymässä toimivasta, Euroopan sosiaalirahaston tukemasta *Työraiteet*-hankkeesta voi lukea vuosikatsauksesta *Waste and Feast ja ruoka-apu*.

Rohkeasti yhdessä -hankkeessa pyritään turvaamaan Helsingin seurakuntien ja yhteisten palveluiden toimintaedellytykset toimintaympäristön muuttuessa. Vuoden 2020 erityisenä tavoitteena oli edetä syksyllä 2019 muodostetusta tilannekuvasta kohti yhteistä tavoitetilaa. Tavoitetilaa määriteltiin erilaisten työskentelyjen ja seurakuntien ja yksiköiden palautteiden pohjalta ja se vahvistetaan vuoden 2021 puolella. Syksyn 2020 aikana virtuaalisessa Teams-pohjaisessa tilannehuoneessa järjestettiin 16 *Rohkeasti yhdessä* -työskentelyä, joihin osallistui niin luottamushenkilöitä kuin työntekijöitä seurakunnista ja yhteisistä palveluista. Lisäksi vuonna 2020 keskityttiin etsimään ja lisäämään yhteistyötä eri seurakuntien kesken ja yhteisten palveluyksiköiden kanssa.

Kirkkoherrakaartiin tuli kaksi muutosta: Itä-Helsingissä toimivat ruotsinkielinen seurakunta Matteus församling sai paimenekseen Helene Liljeströmin, kun Fred Wilén siirtyi toisen

seurakunnan palvelukseen. Pitäjänmäen kirkkoherra Arto Antturi siirtyi alkusyksystä järjestöpuolelle, joten seurakunnassa aloitettiin vaalien valmistelu. Helsingin evankelis-luterilaisiin seurakuntiin kuului vuoden 2020 lopussa noin 329 000 jäsentä. Prosentuaalisesti kirkkoon kuuluu tasan puolet Helsingin asukkaista. Jäsenmäärällään Kirkko Helsingissä on kaupungin yksi suurimmista yhteisöistä – jopa suurin.

Edellisestä vuodesta jäsenmäärä on vähentynyt 4 775 henkilöllä eli muutos oli -1,4 %. Seurakuntien jäsenmääriin vaikuttavat kasteet, kuolemat, kirkkoon liittymiset, kirkosta erot sekä muuttoliike.

Seurakuntien jäsenmäärät ja jäsenyysprosentit kertovat myös Helsingin kansainvälistymisestä. Suomenkielisten seurakuntien alueella asuvien lukumäärään lasketaan henkilöt, joiden äidinkieli on suomi, saame tai jokin ei-pohjoismainen kieli. Tämä laskentamalli näkyy erityisesti Itä-Helsingin seurakunnissa.

Jäsenmäärältään suurin seurakunta on Malmin seurakunta, jossa oli vuoden 2020 lopussa 49 751 jäsentä. Malmin seurakunta on myös maantieteellisesti Helsingin suurin seurakunta. Suhteutettuna alueen asukasmäärään suurin jäsenmäärä on Pakilan seurakunnassa: alueen asukkaista 67,6 % kuuluu kirkkoon.

Tarkemmin jäsentilastoista kerrotaan luvussa 4, ja jäsentilastot löytyvät kokonaisuudessaan verkosta www.helsinginseurakunnat.fi/artikkelit/vaestotilastot .

1.1. Katsaus talouteen

Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmanlaajuinen koronapandemia toimi koko vuoden 2020 ajan talouden keskeisimpänä ajurina. Julkisen talouden menot kasvoivat räjähdysmäisesti, valtion pyrkiessä elvyttämään maan taloutta ja vahvistamaan työllisyyttä, tukemaan kuntia sekä kannattelemaan koronasta ja siihen liittyvistä rajoituksista kärsiviä yrityksiä ja yhteisöjä. Talouden alijäämää rahoitettiin ottamalla lisää velkaa. Suomen talous on kuitenkin Eurostatin julkistuksen mukaan selvinnyt koronakriisistä useita muita EU-maita selvästi paremmin.

Epidemian uusi kiihtyminen ja sen hillitsemiseksi käyttöön otetut rajoitukset pysäyttivät loppuvuonna 2020 talouden elpymisen, joka oli jo päässyt kohtuullisen hyvään vauhtiin kesän ja alkusyksyn aikana. Sekä kuluttajien että yritysten luottamus talouteen oli edelleen vuoden 2020 lopussa melko alhaisella tasolla. Sijoitusmarkkinoilla nähtiin vuoden 2020 helmi- ja maaliskuun romahdusten jälkeen merkittävää positiivista kehitystä.

Vuonna 2020 Suomen bruttokansantuotteen volyymi supistui 2,9 %. Valtiovarainministeriö arvioi BKT:n kasvuksi 2,5 % vuodelle 2021 ja 2,0 % vuodelle 2022. Keskipitkällä aikavälillä kasvun ennustetaan hidastuvan, kun työpanoksen kasvu hidastuu.

Työllisyysaste oli vuoden 2020 joulukuussa 70,7 %, kun se vuotta aiemmin oli 73,0 %. Työttömyysaste oli vuoden 2020 joulukuussa 7,8 % ja 6,0 % vuoden 2019 joulukuussa.

Miesten työttömyysaste nousi 2,3 prosenttiyksikköä ja naisten 1,4 prosenttiyksikköä vuoden 2019 joulukuun verrattuna.

Koko talouden palkkasumma kasvoi vuoden 2020 loka-joulukuussa 0,2 % vuoden 2019 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Seurakuntien taloudellinen tilanne Suomessa

Kirkkohallituksen keräämien vuoden 2020 ennakkotietojen perusteella evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien yhteenlaskettu talous vahvistui vuonna 2020. Vuosikate kasvoi vuoteen 2019 nähden n. 6,4 milj. eurolla, ollen yhteensä 154,5 milj. euroa (148,2 milj. euroa vuonna 2019). Seurakuntien yhteenlaskettu tilikauden yli-/alijäämä kasvoi 14,2 % edellisvuoteen verrattuna, ollen 59,2 milj. euroa (51,8).

Koko kirkon jäsenmäärä väheni 48 521 henkilöllä (-55 887) ja oli vuoden 2020 lopussa 3 743 783 jäsentä. Helsingin hiippakunnassa jäsenmäärä kasvoi kuudessa seurakunnassa ja Porvoon hiippakunnassa kolmessa seurakunnassa. Kirkosta erosi yhteensä 48 125 henkilöä (56 007). Eronneiden määrä oli 1,3 % jäsenistöstä (1,5). Seurakuntiin liittyi 18 124 henkilöä (16 246). Kuolleita oli 45 260 henkilöä (43 856) ja kastettuja 24 898 henkilöä (28 352).

Vuonna 2020 kirkollisveroa tilitettiin kirkolle yhteensä 900,2 milj. euroa (885,2). Kirkollisverotulot kasvoivat 1,7 % edellisvuoteen verrattuna (1,8). Keväällä 2020, koronapandemian ensimmäisen aallon aikana, vuoden 2020 kirkollisverojen ennustettiin alenevan valtakunnallisesti jopa 5 % vuoden 2019 kirkollisverotulokertymään verrattuna. Ennen vuotta 2019 kirkollisverotulot alenivat kolme vuotta peräkkäin.

Kaikkien Suomen seurakuntien yhteenlasketut toimintatuotot alenivat 30,7 milj. euroa (-2,3). Vastaavasti toimintakulut alenivat 53,7 milj. euroa (-1,2). Henkilöstökulut alenivat noin 3,4 % (+2,2). Toimintakate aleni 23,0 milj. euroa (+2,9), eli 2,9 % (vuonna 2019 kasvua 0,4 %). Vuosikate vahvistui 6,4 milj. euroa (63,5), eli noin 4,3 % (75,0).

Negatiivisen tilikauden tuloksen vuonna 2020 teki 57 seurakuntataloutta, eli noin 21,4 % kaikista seurakuntatalouksista. Tilanne parani, koska vuonna 2019 negatiivisia tuloksia oli peräti 96 seurakuntataloudella.

Kaikkien Suomen seurakuntien pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä aleni 22,2 milj. euroa, eli noin 18,4 %. Yhteensä 106 seurakuntataloudella on lainaa, mikä on noin 39,8 % kaikista seurakuntatalouksista. 13 seurakuntataloudella on taseeseen kertynyttä alijäämää. 28 seurakuntataloudella rahavarojen riittävyys on alle 60 päivää.

Helsingin seurakuntayhtymän taloudellinen tilanne

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 31.12.2020 ilman sijoitusvarojen arvonalentumisten muutoksia
ulkoinen

1000 euroa	TA 2019 yht.	Toteutuma 31.12.2019	Tot. %	TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 yht.	Toteutuma 31.12.2020	Tot. %
Toimintatuotot	17 185	18 247	106 %	17 201	-1 175	16 026	14 790	92 %
Toimintakulut	-102 318	-101 862	100 %	-107 651	307	-107 344	-96 788	90 %
Toimintakate	-85 133	-83 615	98 %	-90 450	-868	-91 318	-81 998	90 %
Verotulot ja valtionrahoitus	93 243	92 238	99 %	93 000	-4 000	89 000	93 953	106 %
Verotuskulut	-1 386	-1 386	100 %	-1 400		-1 400	-1 443	103 %
Keskusrahastomaksut	-9 026	-9 027	100 %	-9 100		-9 100	-9 156	101 %
Toiminta-avustukset				0	264	264	264	100 %
Rahoitustuotot- ja kulut	7 011	7 412	106 %	6 872	0	6 872	8 143	119 %
Sijoitus-, korko- ja muut rahoitustuotot		15 588		13 923		13 923	19 858	143 %
Sijoitus-, korko- ja muut rahoituskulut		-8 177		-7 051		-7 051	-11 715	166 %
Vuosikate	4 710	5 621	119 %	-1 078	-4 604	-5 682	9 764	-172 %
Poistot	-8 337	-8 454	101 %	-8 413		-8 413	-8 593	102 %
Tilikauden tulos	-3 627	-2 832	78 %	-9 491	-4 604	-14 095	1 171	-8 %
Poistoeron muutos	572	533	93 %	865		865	533	62 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 054	-2 299	75 %	-8 626	-4 604	-13 230	1 704	-13 %

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 31.12.2020 sisältäen arvonalennusten muutoksen

1000 euroa	TA 2019 yht.	Toteutuma 31.12.2019	Tot. %	TA 2020	TA-muutokset	TA 2020 yht.	Toteutuma 31.12.2020	Tot. %
Toimintakate	-85 133	-83 615	100 %	-90 450	-868	-91 318	-81 998	90 %
Vuosikate I	4 710	5 621	72 %	-1 078	-4 604	-5 682	9 764	-172 %
Arvonalennusten muutos		12 528					-6 441	
Vuosikate II	4 710	18 149	232 %	-1 078	-4 604	-5 682	3 323	-58 %
Tilikauden tulos	-3 627	9 695	931 %	-9 491	-4 604	-14 095	-5 270	37 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 055	10 228	634 %	-8 626	-4 604	-13 230	-4 736	36 %

Helsingin seurakuntayhtymän vuoden 2020 tilikauden tulokseksi (=tilikauden yli-/alijäämä ilman poistoeron muutosta) muodostui noin -5,3 milj. euroa (vuonna 2019 +9,7 milj. euroa). Ilman sijoitusten arvonalennusten nettomuutosta, yhteensä -6,4 milj. euroa, tilikauden tulos olisi ollut noin 1,2 milj. euroa ylijäämäinen (-2,8). Talousarviossa budjetoitu alijäämä oli 14,1 milj. euroa, joten tulos ilman arvonalennusten muutosta toteutui 15,3 milj. euroa talousarviota parempana.

Toimintatuotot (ilman sisäisiä tuottoja) jäivät 1,2 milj. euroa alle talousarvion, ollen 14,8 milj. euroa (18,2). Toimintatuotot alenivat 18,9 % vuoteen 2019 verrattuna. Toimintakulut (ilman sisäisiä kuluja) toteutuivat 10,6 milj. euroa alle budjetoidun, ollen 96,8 milj. euroa (101,9). Vuoteen 2019 verrattuna toimintakulut alenivat 5,0 %. Henkilöstökulut alenivat 1,3 milj. euroa eli 2,2 % vuoteen 2019 verrattuna. Käyttötalouden toimintakate toteutui 9,3 milj. euroa talousarviossa esitettyä parempana. Vuoteen 2019 verrattuna toimintakate parani 1,6 milj. euroa.

Kirkollisverotulot kasvoivat 1,4 milj. euroa vuoteen 2019 verrattuna, ollen yhteensä 81,4 milj. euroa (80,0). Kirkollisverotulot toteutuivat 4,9 milj. euroa yli muutetun talousarvion. Vuoden 2020 alkuperäisessä talousarviossa kirkollisverotuloja oli budjetoitu 80,5 milj. euroa, mutta

talousarvion kirkollisverotulojen määrää alennettiin yhteisen kirkkovaltuuston 11.6.2020 tekemällä päätöksellä 4,0 milj. eurolla. Muutoksen taustalla olivat ennusteet, joiden mukaan koronapandemiasta aiheutuvien lomautusten ja irtisanomisten odotettiin alentavan kirkollisverokertymää valtakunnallisesti viidellä prosentilla.

Verotulojen kehitykseen vaikuttavat yleisesti muun muassa ansiotason muutokset, jäsenkehitys, työikäisen väestön määrän väheneminen, suhdannevaihtelut, verotilijärjestelmän aiheuttamat poikkeamat sekä verotuksen perusteissa tapahtuvat muutokset.

Vuoden 2020 vuosikate eli tuottojen ja kulujen erotus, ilman sijoitusten arvonalennusten muutosta, oli 9,8 milj. euroa (5,6). Arvonalennusten muutos huomioiden vuosikate oli 3,3 milj. euroa (18,1). Rahoitustoiminnan tuotto sijoitusten arvonalennukset huomioiden oli +1,7 milj. euroa (+19,9). Keskimäärin viime vuosina rahoitustoiminnan nettotulos on ollut +10 milj. euroa / vuosi. Poistot vuonna 2020 olivat 8,6 milj. euroa (8,5) ja poistoerojen muutos +0,5 milj. euroa (+0,5). Tilikauden kirjanpidolliseksi alijäämäksi muodostui -4,7 milj. euroa. Ilman sijoitusten arvonalennusten muutosta tilikausi olisi jäänyt 1,7 milj. euroa ylijäämäiseksi.

**Rahoitusosa toteumavertailu
ilman arvonalentumisia**

	TP edellinen vuosi 2019	TA Yhteensä 2020	Toteuma 2020	Yli-ali
Tulorahoitus	5 612	-5 682	8 668	14 340
Vuosikate	5 621	-5 682	9 764	15 446
Satunnaiset erät			11	
Tulorahoituksen korjaukset	-9		-1 106	-1 106
Investoinnit	-10 406	-12 976	-7 686	5 290
Investointimenot	-10 428	-13 376	-8 852	4 524
Pysyvien vastaavien myyntitulot	22	400	1 167	767
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-4 794	-18 658	982	19 630
Antolainauksen muutokset	-4 500	0	4 500	4 500
Antolainauksen lisäys	-4 500		4 500	4 500
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 656		-1 827	-1 827
Lyhytaikaisten saamisten muutos	2 164		-475	-475
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	2 491		-1 352	-1 352
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	156	0	2 673	2 673
Rahavarojen muutos	-4 638	-18 658	3 655	22 313

Rahavarat kasvoivat ilman arvonalennusten muutosta 3,7 milj. euroa.

Yleisen taloudellisen tilanteen kehitysnäkymät ja seurakuntayhtymän talouden tilanteen vaikutus toiminnan ja talouden suunnitteluun arvioidaan vuosien 2022–2024 talousarviokehityksen valmistelun yhteydessä. Tässä arvioinnissa otetaan huomioon myös pitkällä aikavälillä seurakuntayhtymän taloudelle asetetut tavoitteet niin, että talouden tasapaino turvataan.

Seurakuntayhtymän talouden edellytyksiä arvioitaessa pitkällä aikavälillä on jäsenmäärän kehityksellä keskeinen merkitys. Jäsenmäärän väheneminen on jo vaikuttanut heikentävästi

kirkollisverotulojen kehitykseen, joskin muutoksen vaikutus painottuu tuleviin vuosiin. Ansiotulojen nousu on viime vuosina kompensoinut jäsenmäärän vähenemisen vaikutusta kirkollisverotuottoihin. Kirkollisverokertymän näkymän ennustetaan olevan haastava erityisesti vuoden 2025 jälkeen. Vuoteen 2025 asti kirkollisverotulojen ennakoidaan pysyvän vuoden 2019 tasolla mutta vuodesta 2026 alkanee suhteellisen jyrkkä kirkollisverotulojen pieneneminen. Seurakuntayhtymän talouden näkymät edellyttävät, että toimitilojen sekä henkilöstön määrää vähennetään pidemmällä aikavälillä siten, että saavutetaan taso, jossa vuosikate riittää keskimääräisten investointien kattamiseen.

Verotulot

Maksuunpannut verot

Seurakuntayhtymän veroprosentti on 1 %. Viimeisimmässä, vuonna 2019 toimitetussa verotuksessa seurakuntayhtymän hyväksi maksuunpannut kirkollisverot kasvoivat lähes 1,4 % edellisestä vuodesta. Vuodelta 2019 toimitetussa verotuksessa ansiotuloista maksuunpantu kirkollisvero oli 80,7 milj. euroa.

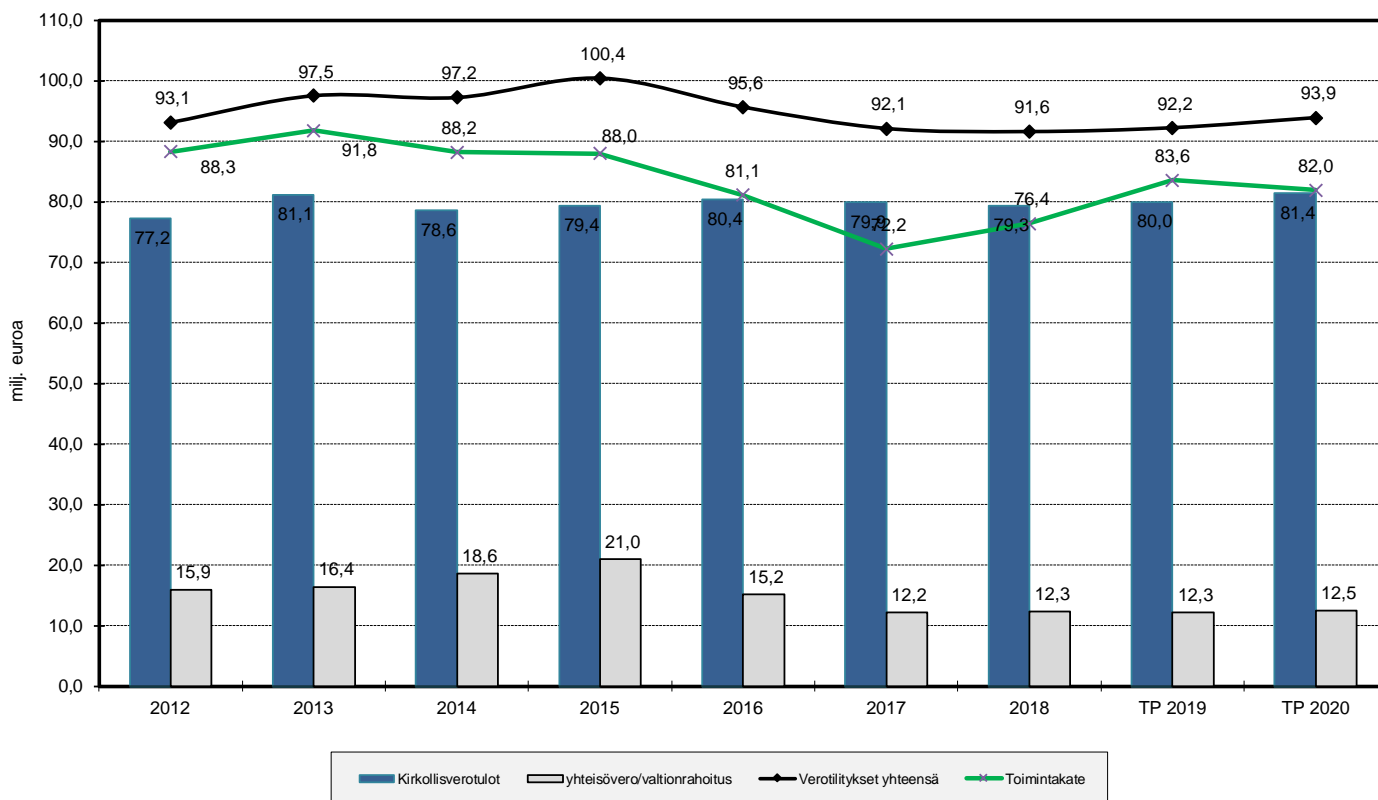
Verotilitykset

Seurakuntayhtymän saamat verotilitykset ja valtionrahoitus olivat lähes 94 milj. euroa ja ne kasvoivat yhteensä 1,7 milj. euroa eli kasvua oli 1,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kirkollisverojen tilitykset kasvoivat 1,4 milj. euroa. Valtionrahoitus (rahoitus yhteiskunnallisten tehtävien hoitamiseen) oli 12,5 milj. euroa, joka oli 0,3 milj. euroa kasvua.

Seurakuntayhtymän tilityksinä saamat verotulot vuosina 2018–2020:

(milj. euroa)	TP 2018	TP 2019	TP 2020
Kirkollisvero	79,3	80,0	81,4
Valtionrahoitus	12,4	12,3	12,5
Yhteensä	91,7	92,3	93,9
muutos milj. €	-0,4	0,6	1,6
muutos %	-0,4 %	0,7 %	1,7 %

Verotulot ja toimintakate vuosina 2012 - 2020
Skatteintäkter åren 2012 - 2020

Helsingin seurakuntayhtymän eläkevastuu

Kirkon eläkevastuu on laskettu helmikuussa 2021 ja se on 31.12.2020 arvoltaan 4 895 milj. euroa. Eläkevastuu tarkoittaa tulevaisuudessa maksettavien suoritusvelvoitteiden nykyhetken diskontattua arvoa, kun diskontattava suoritus on joko eläkkeellä olevien osalta maksussa oleva eläke tai aktiivihenkilöiden ja vapaakirjalla olevien osalta laskentahetken mennessä karttunut eläkeoikeus.

Kirkon eläkerahaston suuruus on 31.12.2020 arvoltaan 1 762 milj. euroa, joten koko kirkon eläkevastuuvajaus, josta Kirkon keskusrahasto vastaa, on 3 132 milj. euroa.

Helsingin seurakuntayhtymän laskennallinen osuus koko kirkon kattamattomasta eläkevastuusta on 272,1 milj. euroa (2019 vastaava arvo 285,0 milj. euroa). Eläkevastuulaskelma on taseen liitetietona.

Sijoitustoiminta

Seurakuntayhtymän sijoitusten allokointi toteutetaan yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymän sijoitustoiminnan ohjeen mukaan. Sijoitustoiminnassa käytetään eettisesti korkeatasoisia varainhoitajia ja sijoitustoiminnassa suositaan positiivisen arvottamisen vaihtoehtoa, eli vastuullisten yritysten suosimista sijoituskohteina. Yhteisen kirkkoneuvoston valitsema asiantuntijaelimenä toimiva sijoitusneuvottelukunta on keskeisessä asemassa seurakuntayhtymän sijoitustoiminnan sekä yksittäisten sijoitusratkaisujen suunnittelussa.

Sijoituspäätökset tekee hallintojohtaja yhteisen kirkkoneuvoston päättämään rajaan asti ja sen ylittävältä osin yhteinen kirkkoneuvosto. Kiinteistösijoituksista vastaa kiinteistöjohtaja ja yhteinen kirkkoneuvosto. Seurakuntayhtymän päävarainhoitajana toimii CapMan Oyj (ent. Jam Advisors Oy). Varainhoidon kilpailutus käynnistettiin vuonna 2020.

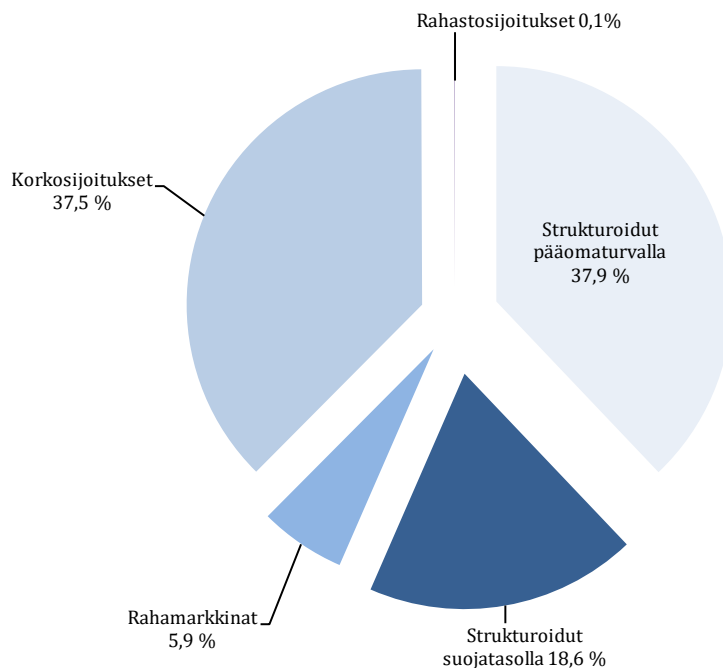
Seurakuntayhtymän sijoitusten kirjanpitoarvo oli tilinpäätöksessä 168,3 milj. euroa. Sijoitusten markkina-arvo oli vuoden vaihteessa 170,9 milj. euroa. Vuonna 2020 seurakuntayhtymän rahavarojen sijoitusten tuotto oli käyvin arvoin laskettuna -2,20 %. Strukturoitujen indeksilainojen määrää ollaan vallitsevassa markkinatilanteessa vähentämässä ja myynneistä saadut varat on väliaikaisesti sijoitettu korkorahastoihin ennen lopullista sijoitusratkaisua. Korkorahastojen tuotto oli käyvin arvoin laskettuna +6,70 %. Sijoitustoiminnan ohjeet on päivitetty vuodesta 2021 alkavaksi. Salkun riskitaso on hallittu riittäväällä hajauttamisella. Ne strukturoidut sijoitukset, joissa tyypillisesti on 40-60 % suoja osakemarkkinoiden laskua vastaan ovat varovaisuusperusteisesti mukana pääomariskillisissä sijoituksissa.

Sijoitustoiminnan vähimmäistavoitteena on sijoitetun pääoman reaaliarvon säilyttäminen, tästä syystä vuosituoton tulee olla vähintään inflaation suuruinen. Seurakuntayhtymän varojen sijoittamisessa pyritään matalahkolla, sijoitusstrategian mukaisella riskitasolla mahdollisimman hyvään tuottoon.

Seurakuntayhtymän sijoitusstrategiana on hyödyntää pääomaturvattujen joukkolainojen tarjoamaa mahdollisuutta saavuttaa riskittömän koron ylittävää tuottoa yli taloussyökljen. Pääomaturvan ansiosta seurakuntayhtymän on mahdollista osallistua riskipitoisempien sijoituskohteiden korkeampaan tuotto-odotukseen pääomaturvatusti. Kyseisten instrumenttien tuotto realisoituu sijoitusajan lopussa.

Seurakuntayhtymälle hyväksyttiin syksyllä 2020 uudet sijoitustoiminnan ohjeet, jotka astuvat voimaan 1.1.2021 alkaen. Ohjeet sisältävät linjaukset seurakuntayhtymän uudeksi strategiseksi allokaatioksi.

Salkun eri omaisuusluokkien painotukset salkussa 31.12.2020

Seurakuntayhtymän kiinteistösijoitukset

Seurakuntayhtymän kirjanpidossa seurataan erikseen sijoituskiinteistöjen ja seurakunnallisessa käytössä olevien kiinteistöjen tuottoja ja kuluja. Sijoituskiinteistöiksi lasketaan suoraan omistetut asuintalot, asunto-osakeyhtiöt, kiinteistöosakeyhtiöt mukaan lukien aravarajoitteiset asuintalot, yksittäiset osakehuoneistot sekä tontit ja maa-alueet. Seurakuntatiloina tai sosiaalisessa asuntokäytössä olevia huoneistoja ja kiinteistöjä ei lueta sijoituskiinteistöiksi.

Seurakuntayhtymän kiinteistösijoitusten arvoksi arvioitiin vuoden 2020 lopussa noin 167 milj. euroa, josta asuinkiinteistöjen osuus on noin 96 milj. euroa, toimisto- ja liikekiinteistöjen noin 25 milj. euroa sekä tonttien ja maa-alueiden noin 45 milj. euroa. Salkun markkina-arvo on noussut hieman edellisvuodesta johtuen seurakunnilta vapautuneiden kiinteistöjen siirtämisestä sijoituskiinteistöihin. Kiinteistösijoitusten kirjanpidon tulos vuonna 2020 oli tasearvolle laskettuna noin 6,95 %.

Kertomusvuoden aikana on myyty sijoituskiinteistöiksi luettavista kohteista yksi asunto 767.800 euroa ja varastohuoneisto sekä seurakunnallisesta käytöstä poistunut kiinteistö yhteensä 398 800 euroa.

Asuntojen ja liiketilojen vuokrausta jatkettiin edelleen tavoitteena pitää käyttöastetta mahdollisimman korkeana. Käyttöaste asunnoissa oli 96,5 % ja liiketiloissa se nousi 93,4 %:iin. Liiketilojen käyttöaste kasvoi 2,5 %-yksikköä vuoden takaisesta.

Vuokrien tarkistuksia tehtiin kertomusvuonna sopimusten mukaisesti. Sijoitusasunnoista vuokratuloja saatiin noin 8,4 milj. euroa ja niihin kohdistuvat kulut olivat noin 4,2 milj. euroa. Vuonna 2020 koko sijoitussalkun kirjanpidollinen tulos oli 7,6 milj. euroa.

1.2. Merkittävimmät investoinnit

Kiinteistöosaston kokonaisinvestointien määrä vuoden 2020 talousarviossa oli yhteensä 26,1 milj. euroa, josta hautausmaiden kiinteistöinvestointien osuus oli 3 milj. euroa ja kiinteistötoimen 23,1 milj. euroa (sis. investoinnit sijoituskiinteistöihin). Talousarviomuutosten jälkeen kiinteistöosaston kokonaisinvestointien määrä pudotettiin 14,7 milj. euroon, josta hautaustoimelle osoitettiin 2,5 milj. euroa ja kiinteistötoimelle 12,2 milj. euroa. Vuonna 2020 kiinteistöosaston kokonaisinvestointien toteutuma oli yhteensä 11,2 milj. euroa. Tämä jakautui hautaustoimen kiinteistöinvestointeihin 1,6 milj. euroa ja kiinteistötoimen kiinteistöinvestointeihin 9,6 milj. euroa.

Uudisrakennukset/hautausmaat

Vuodelle 2020 budjetoitiin alun pitäen 50.000 euroa. Talousarvio tarkistettiin määrään 0 euroa, toteutuma vuonna 2020 oli 0 euroa.

Rakennusten peruskorjaus ja – parannus /hautausmaat

Hautausmaarakennusten peruskorjauksiin budjetoitiin yhteensä 0,7 milj. euroa vuodelle 2020. Toteutuma vuonna 2020 oli 0,4 milj. euroa.

Maa- ja vesirakentaminen/hautausmaat

Hautausmaiden maa- ja vesirakentamiseen budjetoitiin yhteensä 1,6 milj. euroa vuodelle 2020, talousarviomuutosten jälkeen 1,2 milj. euroa. Toteutuma oli 0,7 milj. euroa. Suurin yksittäinen hanke oli Maunulan urnalehdon korttelien 43 ja 44 sekä yhteismuistomerkin rakentaminen.

Koneet ja kalusto/hautausmaati

Hautausmaiden koneisiin ja kalustoon budjetoitiin yhteensä 0,7 milj. euroa vuodelle 2020. Toteutuma oli 0,4 milj. euroa. Hautausmailla on uusittu ikääntynyttä konekantaa.

Uudisrakennukset /kiinteistötoimi

Talousarviovuonna 2020 kiinteistötoimelle budjetoitiin 0,1 milj. euroa uudisrakentamiseen. Talousarvio tarkistettiin määrään 35 tuhatta euroa, josta toteutui vajaat 25 tuhatta euroa.

Rakennusten peruskorjaus ja – parannus /kiinteistötoimi

Seurakuntien kiinteistötoimen kiinteistöjen peruskorjauksiin budjetoitiin vuodelle 2020 yhteensä 16,7 milj. euroa, talousarviomuutosten jälkeen 7,3 milj. euroa, josta toteutui lopulta 5,7 milj. euroa. Suurin yksittäinen hanke, Lauttasaaren kirkon peruskorjauksen rakennusurakka, käynnistettiin syksyllä 2020. Hankkeen aloitus viivästyi rakennuslupaviranomaisten edellytettyä arkkitehtitoimiston vaihtamista. Lauttasaaren kirkosta vuodelle 2021 siirtynyt investointimäärä on noin 3 milj. euroa. Kampin kappelin lisätilojen rakentamista koskeva urakka päätettiin olla toteuttamatta, koska lisätilan tarpeesta ei ollut täyttä varmuutta ennen kuin joulukuussa. Hanketta koskeva urakka saatiin kertaalleen kilpailutettua, mutta urakkaa ei voitu toteuttaa asiasta puuttuvan päätöksen vuoksi.

Kiinteistöosasto vastasi myös seurakuntayhtymän kokonaan omistamien asuinrakennusten perusparannushankkeiden urakoiden rakennuttamisesta (Asunto Oy Helsingin Suonionkatu, Kiinteistö Oy Haagan Pappilantie 2B ja Asunto Oy Helsingin Haagan Pappilantie 2A). Lisäksi toteutui Runeberginkatu 39:n korjaus- ja muutostyöt. Mikaelinkirkon, Kulosaaren kirkon sivurakennuksen sekä Matteuksen kirkon osalta valmistuivat vesikattojen ja julkisivujen kunnostustyöt. Kannelmäen kirkossa uusittiin ilmanvaihtokone sekä hissi. Kiinteistöosasto vastasi Maunulan uurnalehdon uuden hautakorttelin rakennuttamisesta. Merkittävimmät käynnistetyt suunnitteluvaiheet liittyivät Oulunkylän uudisrakennushankkeen hankesuunnittelun käynnistämiseen sekä Johanneksen kirkon julkisivujen peruskorjaussuunnittelun käynnistämiseen. Kehityshankkeista jatkettiin mm. Roihuvuoren kirkon tontin täydennysrakentamismahdollisuuksien, Kannelmäen seurakuntatalon, Oulunkylän uuden kirkon tontin, Herttoniemen kirkon tontin, Kunnantie 2 asuinrakennukseen liittyvän hankkeen sekä Munkkiniemen entisen seurakuntatalon kaavakehityshankkeiden edistämistä.

TA-taso/Urut

Urku- ja soitinhankintoihin varattiin vuodelle 2020 yhteensä 0,3 milj. euroa, joka muutetun talousarvion mukaisesti laskettiin 0,2 milj. euroon ja toteuma oli 0,2 milj. euroa.

Koneet ja kalusto/kiinteistötoimi

Koneisiin ja kalustoon budjetoitiin yhteensä 0,4 milj. euroa vuodelle 2020, joka tarkistettiin määrään 0,1 milj. euroa. Toteuma oli 0,1 milj. euroa.

Muut kiinteistötoimen investoinnit

Määrärahaa talousarviossa vuodelle 2020 varattiin lähinnä osakkuusyhtiöiden yhtiölainojen lyhennyksiä ja peruskorjauskustannusten hankeosuusmenoja varten sekä maanhankintaa ja maankäyttömaksuja varten yhteensä 5,6 milj. euroa ja talousarviomuutoksella määräraha pudotettiin määrään 4,6 milj. euroa. Vuonna 2020 näitä investointeja toteutui 3,6 milj. euroa.

1.3. Arvio merkittävimmistä riskeistä

Yleistä

Riskienhallinta on pyritty sovittamaan osaksi Helsingin seurakuntayhtymän johtamista ja päätöksentekoa. Seurakuntayhtymän johtoryhmä ja seurakuntien kirkkoherrat laativat loppuvuodesta 2020 riskianalyysin, joka koostui riskien tunnistamisesta ja arvioinnista sekä niiden priorisoinnista. Riskianalyysin tavoitteena oli tunnistaa Helsingin seurakuntayhtymän merkittävimmät riskit, priorisoida riskit vaikutuksen ja todennäköisyyden näkökulmista sekä antaa tehtyyn työhön perustuen suosituksat jatkotoimenpiteistä.

Toteutetun riskien arvioinnin perusteella Helsingin seurakuntayhtymän merkittävimmät riskit liittyvät seurakuntayhtymän sopeutumiseen taloudelliseen tilanteeseen, kiinteistöjen hallintaan, seurakuntien jäsenmäärän kehittymiseen ja henkilöstöressurssien hallintaan.

Sopeutuminen taloudelliseen kehitykseen

Seurakuntien verotulot ovat pysyneet ennallaan jo usean vuoden ajan. Verotettavien tulojen kasvu henkilöä kohden on kompensoinut jäsenmäärän alenemisen vaikutuksen. Jatkossa

jäsenmäärän kehityksen alentuessa myös verotulot kuitenkin alkavat pienentyä, kun yleinen talous- ja työllisyyskehitys eivät riitä kompensoimaan alenevan jäsenkehityksen vaikutusta. Samaan aikaan palkka- ja muut kulut ovat nousseet lähes poikkeuksetta vuosittain (vuonna 2020 toimintakulut poikkeuksellisesti pienenevät edellisvuoteen verrattuna, ennen kaikkea koronapandemiasta johtuen). Seurakuntien talouden kiristyminen verotulojen kasvun hitauden vuoksi edellyttää, että Helsingin seurakuntayhtymä alentaa toiminnan kustannustasoa.

Henkilöstömenojen osuus tuloslaskelmassa on noin 57,9 % kaikista toimintamenoista, joten merkittäviä säästöjä on tavoiteltava sopeuttamalla henkilökunnan määrää eri yksiköissä. Rohkeasti yhdessä –proessin henkilöstösuunnitelmatyö on tässä erittäin keskeisessä roolissa. Aiemmin tunnistettuja haasteita henkilöstömäärän sopeuttamisen näkökulmasta ovat muun muassa seurakunnallisen toiminnan organisaatio- ja virkarakenne, joka vaikeuttaa merkittävästi henkilökunnan joustavaa siirtymistä seurakuntien ja seurakuntayhtymän yksiköiden välillä, sekä organisaation taipumus pitäytyä totutuissa toimintamalleissa.

Kirkon työntekijöiden eläkkeiden maksamisesta vastaa kirkon eläkelaitoksena toimiva Kirkon keskusrahasto. Eläkkeiden rahoitus on perustunut palkkasumman perusteella maksettavaan työnantajan ja palkasta perittävään työntekijän eläkemaksuun sekä rahastoinnin avulla kerrytetyn eläkerahaston sijoitustuottoihin. Rahastointiin lähdettiin 1990-luvun alussa myöhemmin kuin muualla yhteiskunnassa. Kattamaton eläkevastuu on lähes 4,9 miljardia euroa. Suuret ikäluokat ovat jäämässä eläkkeelle ja sen myötä maksettavien eläkkeiden määrä kasvaa. Kun kirkon henkilöstömäärän odotetaan samanaikaisesti vähenevän, eläke-ennusteen mukaan vuotuiset tulot eivät riitä eläkkeiden maksamiseen. Eläkkeiden rahoittamiseksi joudutaan jatkossa purkamaan eläkerahaston sijoituksia. Eläkkeiden rahoituksen turvaamiseksi eläkemaksuja on kirkolliskokouksen päätöksillä muutettu enemmän palkkaperusteisesta maksusta veroperusteiseen maksuun. Kirkolliskokouksen päätöksen mukaan seurakunnilta peritään palkkasummaan perustuvan eläkemaksun ohella kirkollisveron määrään perustuvaa eläkerahastomaksua, joka tällä hetkellä on 5 % kirkollisveron määrästä. Helsingin seurakuntayhtymän taloudelle ja taloussuunnittelulle eläkemaksujen mahdollinen kasvaminen on riski.

Kiinteistöhallinta

Helsingin seurakuntayhtymällä on meneillään ja edessään haasteellinen kiinteistökehittämisen ja kiinteistösijoittamisen vaihe. Helsingin seurakuntayhtymän kiinteistöstrategian mukaisesti pyritään seurakuntayhtymälle vuosien saatossa kertynyttä maa- ja kiinteistöomaisuutta pitämään tuottavassa muodossa kaavoittamalla alueita ja tontteja yhteistyössä Helsingin ja Vantaan kaupunkien sekä Vantaan seurakuntayhtymän kanssa pääosin asumiskäyttöön. Kiinteistöistä luopumiset ja kiinteistöjen kehittäminen uusiin käyttötarkoituksiin tuovat omat haasteensa, kun kustannuksia karsitaan. Yhtymässä onkin käynnistetty useita kiinteistökehityshankkeita, joilla pyritään mahdollisimman järkevään realisointiin ja jalostamiseen.

Kiinteistöhallintaan voidaan tunnistaa liittyvän muun muassa seuraavia riskejä: 1) kiinteistöjen vajaakäyttö, joka voi johtaa vuokratasojen rapautumiseen ja sijoitustuottojen laskuun, 2) kiinteistötoimialan suhdanteiden muutokset ja 3) vapautuneiden tilojen käyttötarkoituksen muutoksen estävät toimet, esim. Museoviraston kielteiset ratkaisut.

Jäsenmäärän kehitys

Seurakunta muodostuu jäsenistään. Jäsenyyden merkitys seurakuntalaisille on erilainen. Toiset korostavat seurakunnan työtä apua tarvitsevien auttamisessa, toiset painottavat seurakunnan hengellistä tehtävää ja joillekin on tärkeää seurakunnan rooli hautausmaiden ja kirkkorakennusten ylläpitäjänä. Riskinä on, että seurakunnan jäsenet eivät koe jäsenyyttään seurakunnassa merkityksellisenä ja eroavat seurakunnasta. Riskinä on myös se, että Helsinkiin muuttavat uudet asukkaat eivät kohtaa seurakuntaansa, eivätkä liity sen jäseniksi.

Seurakunnan jäsenyyden kehitys on erityisesti pääkaupunkiseudulla ollut jo pitkään laskussa. Vuoden 2020 aikana Helsingin seurakuntien jäsenmäärä väheni yhteensä 4 775 jäsenellä. Jäsenmäärä oli vuoden 2020 lopussa 1,4 % alhaisempi kuin vuotta aikaisemmin. Samoin kirkkoon kuulumisprosentti laski 1,0 prosenttiyksikköä ja oli 50,0 %. Jäsenosuuden merkittävä aleneminen muuttaa voimakkaasti seurakuntien toimintaympäristöä ja vaikeuttaa toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Taloudelliset mahdollisuudet kapenevat verotulojen pienentyessä. Myös toiminnallisiin mahdollisuuksiin kohdistuu uhkia, kun seurakunnan ja kirkon rooli esimerkiksi kouluissa ja päiväkodeissa kyseenalaistetaan yhä useammin.

Helsingin seurakunnissa ja seurakuntayhtymässä on ryhdytty moniin toimenpiteisiin jäsenyyden vahvistamiseksi ja jäsenmäärän laskevan kehityksen loiventamiseksi.

Henkilöstöresurssien hallinta

Henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen Helsingin seurakuntayhtymässä muodostavat henkilöstöön liittyvän riskin. Osaamista ja ns. hiljaista tietoa siirtyy eläköitymisen myötä pois organisaatiosta. Keskeiseen rooliin nousee osaamisen siirtäminen ja perehdyttäminen. Eläköityminen antaa toisaalta mahdollisuuden hallittuun henkilöstön vähentämiseen. Helsingin seurakuntayhtymän henkilöstöstrategia sisältää mm. rekrytointiin, palkitsemiseen, osaamiseen ja työhyvinvointiin liittyviä tavoitteita, joiden tarkoituksena on turvata henkilöstön työssä jaksamista sekä työvoiman saantia.

Toimintaympäristön nopea muutos vaatii erilaista osaamista kuin aiemmin. Henkilöstön osaaminen ei kaikilta osin vastaa vallitsevan tilanteen vaatimuksiin. Organisaatiossa tehdään toimia osaamisen kehittämiseksi.

1.4. Vakuutukset

Seurakuntayhtymän vakuutukset on keskitetty LähiTapiola-vakuutusyhtiöön. Vakuutusmeklarin tehtävät hoitaa vakuutusmeklariyritys Rewenda Oy.

Seurakuntayhtymän kiinteistöt ja käyttöomaisuus on vakuutettu jälleenhankinta-arvostaan kattavalla "All Risks" vakuutuksella. Kirkko- ja kappelirakennuksilla, uruilla ja irtaimistolla on vakuutusmäärät, muut rakennukset on vakuutettu rakennustilavuuden mukaan. Seurakuntayhtymällä on myös metsävakuutus, toiminnan keskeytysvakuutus ja oikeusturvavakuutus sekä hallinnon vastuuvakuutus. Ajoneuvoilla on liikennevakuutus, osalla myös kaskovakuutus ja veneillä on venevastuuvakuutus.

Eräisiin kirkkokiinteistöihin ja seurakuntataloihin sovelletaan ensivastuuvakuutuksen ehtoja. Ensivastuuvakuutus parantaa vakuutusturvaa siten, että myös osavahingoissa korvattava summa määräytyy vakuutukseen merkityn vakuutuskohteelle sovitun määrän mukaisena. Ensivastuuvakuutusta käytetään yleensä silloin, kun omaisuudelle on vaikea tai mahdotonta määrittellä jälleenhankinta- tai päivääarvoa.

Seurakuntien toiminnan tai kiinteistöjen ”kolmannelle osapuolelle” aiheuttamien omaisuus- tai henkilövahinkojen varalta on vastuuvakuutus. Henkilöstön lakisääteinen tapaturmavakuutus sekä työntekijäin ryhmähenkivakuutus ovat myös LähiTapiolassa. Työttömyysvakuutuksen hoito on Työttömyysvakuutusrahastolla (TVR). Seurakuntien toimintaan osallistujat ja vapaaehtoistyöntekijät on vakuutettu tapaturman varalta.

1.5. Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Koronapandemian vaikutukset

Vuodenvaihteessa vallitsi vahva uskomus siihen, että koronarokotukset saataisiin nopeasti käyntiin ja valtaosa suomalaisista saataisiin rokotettua kevään 2021 aikana. Kuitenkin jo tammikuussa kävi ilmi, että useat lääkeyhtiöt eivät pysty toimittamaan rokotteita EU:lle aiemmin suunnitellussa aikataulussa. Samaan aikaan Euroopassa alkoi koronapandemian kolmas aalto ja erityisesti niin sanotut muuntovirukset alkoivat levitä nopeasti.

Valtioneuvosto joutui ottamaan käyttöön uudet, entistä tiukemmat rajoitukset koronaviruksen leviämisen estämiseksi. Rajoitukset tulevat vaikuttamaan olennaisesti seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimintaan. Kokoava toiminta joudutaan edelleen pitämään tauolla ja valtaosa toiminnasta toteutetaan sähköisesti, esimerkiksi striimattuna. Vahvaa etätyösuositusta joudutaan jatkamaan.

Rajoitusten jatkumisella on vaikutusta myös seurakuntien ja seurakuntayhtymän talouteen. Toimintatuottojen voidaan olettaa jäävän alle talousarvion muun muassa kokoontumis- ja matkustusrajoitusten pitkittyessä. Myös kirkollisverotulot voivat heiketä tulevina kuukausina. Vaikka pelättyä yritysten konkurssiaaltoa ei ole vielä merkittävässä määrin näkynyt, voivat uudet rajoitustoimet ajaa yhä uusia yrityksiä talousvaikeuksiin. Lomautuksia ja myös irtisanomia lienee odotettavissa tietyillä toimialoilla.

Maailmantalouden näkökulmasta tarkasteltuna koronasta aiheutuneesta talouskuopasta ollaan vähitellen toipumassa. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF odottaa maailmantalouden kasvavan 5,5 % vuonna 2021. Nopeaa palautumista uskotaan nähtävän erityisesti Yhdysvalloissa ja Kiinassa. Euroopassa elpyminen on hitaampaa, muun muassa juuri rokotusten etenemisen hitaudesta johtuen. Rokotusten edetessä palvelusektoria ja turismia päästään vähitellen avaamaan.

Keskuspankit tarjoavat edullista rahoitusta ja toteutettu aktiivinen finanssipolitiikka tehostaa sen elvyttävää vaikutusta. Koronapandemian hellittäessä rahan hinnan voidaan olettaa nousevan asteittain. Yritysten tuloksiin odotetaan vahvaa käännettä vuoden 2021 aikana. Sijoitusmarkkinoilla on syytä varautua heiluntaan.

Uuden varainhoitajan valinta

Seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto on kokouksessaan 28.1.2021 päättänyt valita eQ Varainhoito Oy:n seurakuntayhtymän rahavarojen salkunhoitajaksi tehdyn kilpailutuksen perusteella. Sopimuksen kesto on 24 kuukautta. Varsinaisen sopimuskauden jälkeen sopimus jatkuu toistaiseksi voimassaolevana. Sopimus seurakuntayhtymän aiemman varainhoitajan JAM Advisors Oy:n kanssa jatkuu toistaiseksi ja enintään siihen saakka, että seurakuntayhtymän, hautainhoitorahaston sekä testamentti- ja lahjoitusrahastojen struktuurisalkut on realisoitu ja realisoinneista saadut varat on siirretty eQ:n varainhoidon piiriin.

Ensimmäisessä vaiheessa realisoitavista sijoituksista sekä niiden uudelleensijoittamisesta eQ Varainhoidon kautta on määrä päättää maaliskuun 2021 aikana. Kaikkiin eQ Varainhoidon kautta sijoitettaviin varoihin sovelletaan 1.1.2021 voimaan astuneita sijoitustoiminnan ohjeita sekä niihin kirjattua strategista allokaatiota.

Valmistelutyö toimintaedellytysten turvaamiseksi

Helsingin seurakuntayhtymässä käynnistettiin elokuussa 2019 Rohkeasti yhdessä – prosessi, jonka avulla pyritään turvaamaan Helsingin seurakuntien ja yhteisten palveluiden toimintaedellytykset toimintaympäristön haasteissa.

Rohkeasti yhdessä –prosessi on edennyt alkukevään 2021 aikana seuraavaan vaiheeseen. Ehdotus prosessin tavoitetilaksi on viety yhteisen kirkkoneuvoston käsiteltäväksi ja se viedään edelleen yhteiseen kirkkovaltuustoon maaliskuussa 2021. Kokouksessaan 28.1.2021 yhteinen kirkkoneuvosto on päättänyt aiemmin asettamiensa asiantuntijaryhmien kokoonpanoista. Asiantuntijaryhmät työskentelevät seuraavien teemojen ympärillä: henkilöstösuunnitelma, toimintaedellytysten turvaamissuunnitelma, ehdotus yhteisten palveluiden ja seurakuntien työnjaosta, digitalisaatiostrategia sekä kiinteistöstrategia ja luopumissuunnitelma. Kussakin asiantuntijaryhmässä on sekä luottamushenkilöiden että työntekijöiden edustajia. Asiantuntijaryhmien on määrä valmistella esitykset tarvittavista toimenpiteistä kevään 2021 aikana.

1. Allmän översikt

År 2020 kommer att gå till historien som coronaåret. Året inleddes normalt och påskförberedelserna var långt hunna då regeringen den 12.3 utlyste undantagstillstånd som första åtgärd mot coronapandemin. Helsingforsförsamlingarna reagerade redan samma dag och meddelade att alla stora publikevenemang, t ex Via Crucis och 10-årsfödis festen på Borgbacken inhiberas eller uppskjuts. Samtidigt pausades nästan all gruppverksamhet, alla läger och gemensamma måltider. Trots begränsningarna betonade församlingarna att personalen finns till som stöd för dem som är i behov av hjälp. Löfte gavs också att de kyrkliga förrättningar och gudstjänsterna skulle garanteras, t ex genom strömmade sändningar. Eftisverksamheten fortsatte under dessa veckor liksom närundervisningen i lågstadierna. Livsmedelshjälpen omorganiserades och måndagen den 16.3 började man dela ut färdiga matkassar. Personalen övergick i mån av möjlighet till distansarbete.

En vecka efter att de första coronarestriktionerna infördes meddelade församlingarna, staden samt ett flertal organisationer och samarbetsparter att man mot slutet av mars inleder gemensam hjälpverksamhet under devisen Helsingforshjälpen. Det gemensamma konceptet byggdes upp rekordsnabbt. Helsingforshjälpen ringde upp stadens äldsta invånare och under våren och försommaren fick alla över 70 –åringar själv ringa upp och be om butikshjälp och samtalstjänst. Hjälpen med seniorernas butiksbesök omfattade matuppköp och apoteksärenden samt hemtransport av matkassarna.

”I Helsingfors har man knappast någonsin lyckats organisera en lika stor hjälpaktion på så här kort tid. Helsingforshjälpen är en enorm insats för stadens och församlingarnas personal och den allt större gruppen organisationer och frivilliga som deltar i aktionen. Samtidigt är den ett fint bevis på styrkan i samfundet och samverkan”, konstaterade borgmästare Jan Vapaavuori i aktörernas gemensamma pressrelease.

I början av sommaren lättade man på begränsningarna något men trots det genomfördes den traditionella fadderdagen endast virtuellt och *den blomstertid nu kommer* sjöngs inte unisont. Församlingarna började i mån av möjlighet ordna dagverksamhet för barn, ungdomar och familjer. Det maximala antalet deltagare i de kyrkliga förrättningar och gudstjänsterna höjdes i enlighet med regionförvaltningsverkets anvisningar till 50 och senare till 500 personer, förutsatt att säkerhetsavstånd och handhygien beaktades. Också en stor del av skriftskolorna kunde genomföras om än med hjälp av specialarrangemang. Lägerperioderna förkortades för att skapa mer plats i lägergårdarna. Föräldrar och andra utomstående fick inte besöka skribalägren. Vissa läger sköts upp till höstlovet. Coronaläget hade förvånansvärt liten inverkan på antalet konfirmander. Ungefär 2 880 av 15-åringarna som hör till kyrkan deltog i skriftskolan (år 2019 var antalet 2 973). Konfirmandernas antal av hela åldersklassen sjönk alltså från 93,6 till 87,5 %.

Begränsningarna lättades ytterligare i augusti. 10-årsfödisjippet som inte kunde ordnas i maj och välsignelsen av förstaklassarna kunde nu ordnas.

I september förlängdes distansarbetsrekommendationen till slutet av året och munskydd rekommenderades i enlighet med THL:s direktiv. Körerna pausades till utgången av oktober. Också dessa begränsningar förlängdes senare till utgången av året.

I oktober undertecknade 61 av kyrkofullmäktiges medlemmar en **exceptionell och stark appell i vilken de vädjade om att kyrkostyrelsen skulle ge sitt bifall till s k distansmöten.**

Medlemmarna upplevde det som ohållbart att kyrkans förtroendevalda under den allt värre coronapandemin måste sammanträda till fysiska möten för att dessa möten ska vara juridiskt bindande. Initiativ till denna appell togs av fullmäktige **Ville Jalovaara**.

Till allhelgona lanserades den nya hitta graven -appen (Hautahaku). Via appen får man tillgång till uppgifter om de ca 350 000 personer som begravts på samfällighetens begravningsplatser. Som sökkriterium fungerar den avlidnas efternamn. Vid behov kan sökningen göras på basis av födelse- och dödsdatum eller begravningsplats. Denna karttjänst visar var graven finns, vilket gör det lättare att hitta rätt på begravningsplatsen.

Allhelgona är vid sidan av julafton och julhelgen de dagar då helsingforsarna gärna besöker begravningsplatsen. På Malms begravningsplats, som är störst i Norden, ordnades Barnens allhelgonadag. Evenemanget som riktade sig till familjer ordnades för första gången på en begravningsplats i Finland. Syftet med evenemanget som arrangerades av Malmin srk var att hälsa barnen välkomna till begravningsplatsen för att på ort och ställe fundera över livet och döden. På plats fanns eldkonstnärer, Gardets musikkår och tusentals brinnande gravljus, barnen kunde också delta i en sk änglavandring med olika kontroller.

I november-december uppmanade församlingarna helsingforsarna att sprida ljus och hjälpa andra. I kampanjen användes marketingkonceptet *Utan dig*, som utarbetats under våren. Som ett led i kampanjen belystes Domkyrkan, Kampens kapell och många andra kyrkor. I tidningarna och kollektivtrafiken samt på de digitala skärmarna i centrum spred vi ljusets budskap på betalda annonsplatser. Dessutom ordnade församlingarna ljusrelaterade evenemang och delade ut ca 10 000 bordsljus till helsingforsarna. Vi uppmanade helsingforsarna att tända ett ljus i fönstret och dela ljuset i sociala medier under hashtag #valaisetpimeän och #ilmansinua. "Ilman sinua, helsinkiläinen, ei ole valoa."

Prästförbundet valde Markus Kartano till årets präst, som erkänsla för det arbete han gjort till förmån för strömmade sändningar. Kartano har haft en föredömlig attityd då han hjälpt och handlett församlingarna och sina kolleger att utveckla, förverkliga strömmade sändningar.

Då den andra coronavågen i slutet av november gjorde sig påmind skärptes bestämmelserna igen. Antalet deltagare i församlingarnas evenemang begränsades till 20 personer. För att ge medlemmarna möjlighet att delta i gudstjänsterna fastställde Helsingfors domkapitel att församlingarna måste strömma sina söndagsgudstjänster via sina elektroniska kanaler. Enligt anvisningarna ska gudstjänsterna direktsändas och inte spelas in i förväg.

I fråga om jordfästningarna noterade också myndigheterna det humana behovet och accepterade sk pastoral prövning. Beträffande jordfästningarna fastställdes att de närmaste anhöriga med beaktande av utrymmet och säkerhetsavstånd har rätt att närvara.

Under hösten noterades ca 6 coronaexponeringar i samband med församlingsverksamheten och den öppna verksamheten. Dessa fall inträffade bl a vid en konfirmationsövning, ett skribaläger, en bönekonferens, i eftisverksamheten och vid gudstjänster. Information om exponeringen meddelades alltid på ifrågavarande församlings webbplats för att informationen skulle nå ut till dem som eventuellt exponerats och för att förebygga eventuella rykten genom öppen kommunikation. I all information beaktades skyddet av den enskilda personens integritet.

Då adventstiden närmade sig närde församlingarna ännu hoppet om att få ordna traditionella julevenemang, t ex de vackraste julsångerna och tomtestigar på kyrkans område. För julafton planerade man småskaliga utomhusandakter med en eller två julsånger. Dessa planer grusades ändå då regionförvaltningsverket förbjöd publika evenemang med fler än 10 deltagare. Beslutet som trädde i kraft den 30.11 gällde HNS –området. Av de mindre evenemangen kunde endast absolut oundvikliga evenemang förverkligas med specialarrangemang.

Församlingarna framförde starkt budskapet att julen inte inhiberats men att julförberedelserna och firandet allt mer skulle ske via webben. Särskilt de i förväg bandade *De vackraste julsångerna*, som strömmades via sociala medier samlade tiotusentals tittare och deltagare. Som sidekick till live –evenemangen dök det upp fejkevenemang som kopierat evenemangens namn och form. Via fejkevenemangen försökte någon lura deltagarna på pengar. Julradions *Hosianna*-video hade 2020 en rekordpublik med sina nästan 600 000 visningar. Julradions betydelse som huvudkanal för julmusiken blev ännu viktigare och kanalen gav lyssnarna en chans att sjunga med i julsångerna undantagsbestämmelserna till trots.

De exceptionella omständigheterna sammanförde än en gång församlingarna och staden. Organisationerna planerade och producerade tillsammans material som stödde den virtuella julen. Man delade julinfo på sina sidor, erbjöd stadsborna andligt stöd och tillsammans köpte man reklamutrymmen. På julafton bjöd stadens "levande konstgåvorna" på musik på begravningsplatserna.

Julkalendern rönt åter mycket uppskattning. Kalendern som var en gemensam satsning för församlingarna i huvudstadsregionen, sändes per post till samtliga medlemshushåll. Tyvärr bjöd texten i de svenska kalendrarna på en tråkig överraskning, eftersom samtliga texter var på finska. Fadäsen genererade ändå kreativa kommentarer på sociala medier och gav positiv uppmärksamhet i medierna. Av kalendern gjordes också en webbversion och många kändisar och aktiva på sociala medier delade sina kalenderkommentarer. Första gången trycktes kalendern också upp på andra språk än svenska, finska och engelska.

Under julveckan fick alla 18-åriga församlingsmedlemmar som inte hade hemligt telefonnummer eller jobbtelefon en hälsning per sms. Fem olika textversioner på svenska och finska hade utarbetats för åldersgrupperna.

Till de svåraste frågorna under året hörde de strikta om än nödvändiga begränsningarna av antalet anhöriga vid jordfästningarna. Detta märktes speciellt på våren då begränsningarna var som strängast. Då visste man ännu inte tillräckligt om sjukdomen och hur den skulle behandlas vilket gjorde det omöjligt att förutse hur pandemin skulle utvecklas. Redan på våren kunde man ändå i viss mån tillämpa s k pastoral provning i fråga om stora familjer, men ändå så att inte alltför många anhöriga eller nära vänner till den avlidna fick delta i jordfästningen.

Under våren rasade antalet dop eftersom familjerna valde att framflytta dopen till ett senare datum. Då coronaläget stabiliserades skedde en återhämtning och under 2020 döptes sammanlagt 2 464 under ettåringar (2019 var antalet 2 618). Varje år finns det hundratals barn i Helsingfors som inte döps trots att den ena föräldern eller bägge hör till kyrkan.

Antalet vigslar (både kyrkliga och civila) minskade under 2020, jämfört med år 2019. De kyrkliga vigslarna minskade från 981 par till 856 par. De borgerliga vigslarna minskade från 1 078 par till 1 011 par.

Vid utgången av 2020 avslutades den av kyrkofullmäktige lanserade tvååriga kampanjen som finansierat förändringen av verksamhetskulturen. Kampanjens tyngdpunktsområden var främjande av nätbaserade tjänster, förnyande av mathjälpen och de gemensamma måltiderna, församlingen som stöd för de sjuka, församlingen som stöd för familjerna, kommunikation och marknadsföring samt närvaro i sociala medier, fungerande fastigheter och fost-
ran för ett gott liv. Av de 2,5 mn € som reserverats för tvåårsperioden användes sammanlagt 858 000 € år 2020.

Ett nytt Livsrum skapades vid Pehrsstråket i Malm. Livsrummen fungerar som centrum för helsingforsförsamlingarnas diakonala verksamhet och de ska på olika sätt stöda helsingforsarnas välmående. De övriga Livsrummen finns i Matteuskyrkan och i diakonihuset i Hermanstad (Hermannin diakoniatalo). Kärnan i verksamheten är de s k Waste & Feast – restaurangerna. I december togs matsvinnsterminalen Stadin safka i bruk i Stapelstaden. Stadin safka är samfällighetens och stadens samprojekt i vilket man tillsammans med andra aktörer utvecklar mathjälpen och använder matsvinnprodukter till förmån för stadsborna. Mer information om dessa koncept, Livsrummen och projektet Työraiteet som verkar inom ramen för samfälligheten och fem församlingar finns i Waste and Feasts och mathjälpens årsberättelse. Projektet får stöd av Europeiska socialfonden.

Modigt tillsammans –projektet ska trygga församlingarnas och de gemensamma tjänsternas verksamhetsförutsättningar. Under 2020 utvecklades lägesbilden som formulerats hösten 2019 till en gemensam målbild. Målbilden som utformats på basis av ett flertal workshoppar och respons från församlingarna och enheterna fastställs under 2021. Under hösten 2020 ordnades i situationsrummet 16 modigt tillsammans workshoppar via Teams. I dessa deltog både förtroendevalda och personal från församlingarna och de gemensamma tjänsterna. Under 2020 ökade och sökte man samarbete mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna.

Vissa förändringar skedde bland kyrkoherdarna. Helene Liljeström tog över som kyrkoherde för Matteus församling i Östra Helsingfors då Fred Wilén övergick i en annan församlings tjänst. Kyrkoherden i Pitäjänmäen srk, Arto Antturi, övergick till annan tjänst och följaktligen inledde församlingen förberedelserna för val av ny kyrkoherde.

Antalet medlemmar i Helsingfors evangelisk-lutherska församlingar uppgick i slutet av 2020 till ca 329 000. Procentuellt sett hör exakt hälften av helsingforsarna till kyrkan. Kyrkan i Helsingfors hör tack vare sitt medlemsantal till de största samfunden.

Medlemsantalet har sjunkit med 4 775 personer sedan fjolåret, en förändring -1,4 %. Församlingarnas medlemsantal påverkade antalet dop, dödsfall, personer som gått med i eller lämnat kyrkan samt migrationen.

Församlingarnas medlemsantal och –procent visar också att Helsingfors blivit en mer internationell stad. På de finska församlingarnas område räknas personer med finska, samiska eller något icke nordiskt språk som invånare och potentiella församlingsmedlemmar. Denna modell ger en tydlig bild av läget framför allt för församlingarna i östra Helsingfors.

Malmin srk med sina 49 751 medlemmar hade det högsta medlemsantalet i slutet av 2020. Malmin srk är den geografiskt sett största församlingen i Helsingfors. I relation till antalet invånare på sitt område hade Pakilan srk den högsta medlemsprocenten, dvs 67,6 %.

Närmare uppgifter om medlemsstatistiken finns i kapitel 4 och hela statistiken finns på nätet under www.helsinginseurakunnat.fi/artikkelit/vaestotilastot .

1.1. Ekonomisk översikt

Det ekonomiska läget

Den globala coronapandemin satte sin prägel på ekonomin under hela 2020. Kostnaderna ökade explosionsartat inom den offentliga sektorn då staten försökte stimulera ekonomin och sysselsättningen, stöda kommunerna och bistå företag och samfund som drabbats extra hårt av de coronarelaterade begränsningarna. Staten finansierade de ekonomiska åtgärderna med ökad låntagning. Finlands ekonomi har ändå, om man får tro Eurostats uppgifter, klarat av coronakrisen klart bättre än EU:s övriga medlemsländer.

Då epidemin igen tog fart mot slutet av året ledde detta till motåtgärder, som också satte stopp för den ekonomiska återhämtning man kunnat skönja under sommaren och hösten. Både konsumenternas och företagens förtroende för ekonomin låg på rätt låg nivå i slutet av 2020. På placeringsmarknaden noterades ändå en betydande positiv utveckling efter den dramatiska djupdykningen under februari och mars 2020.

Finlands BNP minskade 2020 med 2,9 %. Finansministeriet räknar med att BNP ökar med 2,5 % år 2021 och 2,0 % år 2022. På medellång sikt torde tillväxten avta då arbetsinsatserna inte längre växer lika snabbt.

I december 2020 uppgick sysselsättningsgraden till 70,7 % medan den föregående år var 73,0 %. I december 2020 var arbetslöshetsgraden 7,8 % (6,0 % i december 2019). Bland män ökade arbetslöshetsgraden med 2,3 % -enheter medan ökningen bland kvinnor var 1,4 % -enheter jämfört med läget i december 2019.

Hela lönebeloppet ökade i oktober-december 2020 med 0,2 % jämfört med motsvarande period år 2019.

Församlingarnas ekonomiska läge i Finland

Enligt kyrkostyrelsens förhandsuppgifter för 2020 stärktes de ev-luth församlingarnas ekonomi under 2020. Jämfört med 2019 ökade årsbidraget med ca 6,4 milj. euro, och uppgick till sammanlagt 154,5 milj. euro (148,2 milj. euro år 2019). Församlingarnas sammanräknade över-/underskott för räkenskapsperioden ökade med 14,2 % jämfört med fjolåret och uppgick till 59,2 milj. euro (51,8).

Hela kyrkans medlemsantal minskade med 48 521 personer (-55 887). Vid årsskiftet 2020 var det totala medlemsantalet 3 743 783. Medlemsantalet ökade i sex av församlingarna i

Helsingfors stift och i de tre församlingarna som hör till Borgå stift. 48 125 personer skrev ut sig ur kyrkan (56 007). De som lämnade kyrkan utgjorde 1,3 % av medlemmarna (1,5). 18 124 personer anslöt sig till kyrkan (16 246). 45 260 personer avled (43 856) och 24 898 personer döptes (28 352).

2020 uppgick de till kyrkan redovisade skatteintäkterna till 900,2 milj. euro (885,2). Kyrkoskatteintäkterna ökade med 1,7 % jämfört med året innan (1,8). Under pandemins första våg, våren 2020, räknade man med att kyrkoskatteintäkterna i hela landet skulle sjunka med hela 5 % jämfört med läget 2019. Före 2019 sjönk kyrkoskatteintäkterna tre år i rad.

De finländska församlingarnas sammanräknade verksamhetsintäkter sjönk med 30,7 milj. euro (-2,3). Verksamhetskostnaderna minskade med 53,7 milj. euro (-1,2). Personalkostnaderna sjönk med ca 3,4 % (+2,2). Verksamhetsbidraget sjönk med 23,0 milj. euro (+2,9), dvs 2,9 % (2019 var ökningen 0,4 %). Årsbidraget förbättrades med 6,4 milj. euro (63,5), dvs ca 4,3 % (75,0).

57 församlingsekonomier, dvs ca 21,4 %, visade negativt resultat för 2020. Situationen förbättrades jämfört med 2019 då 96 församlingsekonomier visade negativt resultat.

De finländska församlingarnas långfristiga främmande kapital sjönk med 22,2 milj. euro, dvs ca 18,4 %. 106 församlingsekonomier, dvs ca 39,8 %, hade lån. 13 församlingsekonomier hade ett ackumulerat underskott i balansräkningen och i 28 församlingsekonomier motsvarade soliditeten behovet under 60 dagar.

Det ekonomiska läget för Helsingfors kyrkliga samfällighet

RESULTATRÄKNING, JÄMFÖRELSE AV UTFALLET 31.12.2020 utan nedskrivningar av placerat kapital
extern

1000 euro	BU 2019	BS 31.12.2019	Utfall %	BU 2020	BU-ändringar	BU 2020 tot.	Utfall 31.12.2020	Utfall %
Verksamhetsintäkter	17 185	18 247	106 %	17 201	-1 175	16 026	14 790	92 %
Verksamhetskostnader	-102 318	-101 862	100 %	-107 651	307	-107 344	-96 788	90 %
Verksamhetsbidrag	-85 133	-83 615	98 %	-90 450	-868	-91 318	-81 998	90 %
Skatter och statsfinansiering	93 243	92 238	99 %	93 000	-4 000	89 000	93 953	106 %
Beskattningskostnader	-1 386	-1 386	100 %	-1 400		-1 400	-1 443	103 %
Avgift till centralfonden	-9 026	-9 027	100 %	-9 100		-9 100	-9 156	101 %
Verksamhetsunderstöd				0	264	264	264	100 %
Finansieringsintäkter & -kostnader	7 011	7 412	106 %	6 872	0	6 872	8 143	119 %
Placerings-, ränte- & övr finansieringsintäkter		15 588		13 923		13 923	19 858	143 %
Placerings-, ränte- & övr finansieringskostnader		-8 177		-7 051		-7 051	-11 715	166 %
Årsbidrag	4 710	5 621	119 %	-1 078	-4 604	-5 682	9 764	-172 %
Avskrivningar	-8 337	-8 454	101 %	-8 413		-8 413	-8 593	102 %
Räkenskapsperiodens resultat	-3 627	-2 832	78 %	-9 491	-4 604	-14 095	1 171	-8 %
Förändr. av avskrivn.differensen	572	533	93 %	865		865	533	62 %
Räkenskapsperiodens över-/under	-3 054	-2 299	75 %	-8 626	-4 604	-13 230	1 704	-13 %

RESULTATRÄKNINGENS UTFALLSJÄMFÖRELSE 31.12.2020 inkl. förändring av nedskrivningar

1000 euro	BU 2019	BS 31.12.2019	Utfall %	BU 2020	BU-ändringar	BU 2020 tot.	Utfall 31.12.2020	Utfall %
Verksamhetsbidrag	-85 133	-83 615	100 %	-90 450	-868	-91 318	-81 998	90 %
Årsbidrag I	4 710	5 621	72 %	-1 078	-4 604	-5 682	9 764	-172 %
Förändr. av nedskrivningar		12 528					-6 441	
Årsbidrag II	4 710	18 149	232 %	-1 078	-4 604	-5 682	3 323	-58 %
Räkenskapsperiodens resultat	-3 627	9 695	931 %	-9 491	-4 604	-14 095	-5 270	37 %
Räkenskapsperiodens över-/undersk	-3 055	10 228	634 %	-8 626	-4 604	-13 230	-4 736	36 %

Helsingfors samfällighets resultat för räkenskapsåret 2020 visar ett underskott om ca -5,3 milj. euro (+9,7 milj. euro år 2019). Utan nedskrivningarna om -6,4 milj. euro netto på placerade medel, hade resultatet uppvisat ett överskott om ca 1,2 milj. euro (-2,8). Det budgeterade underskottet var 14,1 milj. euro, resultatet utan nedskrivningar var således 15,3 milj. euro bättre än budgeterat.

Verksamhetsintäkterna (utan interna intäkter) underskred budgeten med 1,2 milj. euro och uppgick till 14,8 milj. euro (18,2). Jämfört med år 2019 sjönk intäkterna med 18,9 %. Verksamhetskostnaderna (utan interna kostnader) var 10,6 milj. euro lägre än budgeterat, dvs 96,8 milj. euro (101,9). I relation till 2019 sjönk verksamhetskostnaderna med 5,0 %. Personalkostnaderna minskade med 1,3 milj. euro, dvs 2,2 %, jämfört med fjolåret. Verksamhetsbidraget blev 9,3 milj. euro högre än budgeterat och 1,6 milj. euro bättre än år 2019.

Kyrkoskatteintäkterna ökade med 1,4 milj. euro jämfört med 2019 och uppgick till 81,4 milj. euro (80,0). Kyrkoskatteintäkterna överskred budgeten med 4,9 milj. euro. I den ursprungliga budgeten för 2020 upptogs kyrkoskatteintäkterna till 80,5 milj. euro, men den 11.6.2020 sänkte kyrkofullmäktige beloppet med 4,0 milj. euro. Ändringen gjordes på basis av prognoser som tydde på att coronapandemin skulle leda till permitteringar och uppsägningar som i sin tur på nationell nivå skulle sänka kyrkoskatteintäkterna med 5 %.

Generellt påverkas skatteintäkterna bl a av förändringar i inkomstnivån, medlemsutvecklingen, minskningen av antalet arbetsföra, konjunktursvängningarna samt avvikelser och förändringar i beskattningssystemet och beskattningsgrunderna.

Årsbidraget för 2020, dvs skillnaden mellan intäkter och kostnader, uppgick exklusive nedskrivningar till 9,8 milj. euro (5,6). Med beaktande av nedskrivningarna var årsbidraget 3,3 milj. euro (18,1). Avkastningen på placerat kapital var med beaktande av värdeförändringarna +1,7 milj. euro (+19,9). I snitt har nettoavkastningen under de senaste åren uppgått till +10 milj. euro/år. År 2020 uppgick avskrivningarna till 8,6 milj. euro (8,5) och förändringen i avskrivningarna till +0,5 milj. euro (+0,5). Räkenskapsperiodens bokföringsmässiga underskott var -4,7 milj. euro. Utan nedskrivningar hade resultatet visat ett överskott om 1,7 milj. euro.

**Finansiering, jämförelse av utfallet 2020
utan värdenedskrivningar**

	BS 2019	BU totalt 2020	Utfall 2020	Över-under
Inkomstfinansiering	5 612	-5 682	8 668	14 340
Årsbidrag	5 621	-5 682	9 764	15 446
Extraordinära poster			11	
Inkomstfinansieringens korrektivposter	-9		-1 106	-1 106
Investeringar	-10 406	-12 976	-7 686	5 290
Investeringskostnader	-10 428	-13 376	-8 852	4 524
Bestående aktiva, försäljningsintäkter	22	400	1 167	767
Nettokassaflöde från egentlig verksamhet och investeringar	-4 794	-18 658	982	19 630
Förändringar i beviljade krediter	-4 500	0	4 500	4 500
Ökning av beviljade krediter	-4 500		4 500	4 500
Övriga likviditetsförändringar	4 656		-1 827	-1 827
Förändring av kortfristiga fordringar	2 164		-475	-475
Förändring av räntefria lång- och kortfristiga skulder	2 491		-1 352	-1 352
Finansieringsverksamhetens nettokassaflöde	156	0	2 673	2 673
Förändring av finansiella tillgångar	-4 638	-18 658	3 655	22 313

Kapitalet ökade med 3,7 milj. euro, utan beaktande av nedskrivningarna.

Då budgetramen för perioden 2022-2024 bereds görs en bedömning av hur de generella ekonomiska utsikterna och samfällighetens ekonomiska läge påverkar verksamheten och ekonomin. Samtidigt beaktas också de långsiktiga mål som i syfte att balansera ekonomin ställts för samfällighetens ekonomi.

Vid bedömningen av samfällighetens långsiktiga ekonomiska förutsättningar spelar medlemsutvecklingen en avgörande roll. Det sjunkande medlemsantalet har redan försämrat kyrkoskatteintäkterna, om än den verkliga effekten kommer att synas först om några år. De stigande lönerna kompenserar i viss mån effekten av det sjunkande medlemsantalet. Från och med 2022 är kyrkoskatteutvecklingen utmanande och torde landa på samma nivå som 2019. Samfällighetens ekonomi förutsätter att vi på sikt minskar antalet verksamhetslokaler och skär ner personalstyrkan för att uppnå en nivå där årsbidraget räcker för att täcka det genomsnittliga investeringsbehovet.

Skatteintäkterna Skatteuppbörd

Samfällighetens skatteprocent är 1 %. Vid beskattningen 2019, ökade samfällighetens kyrkoskatteintäkter med nästan 1,4 % jämfört med föregående år. Kyrkoskatteintäkterna uppgick 2019 till 80,7 milj. euro.

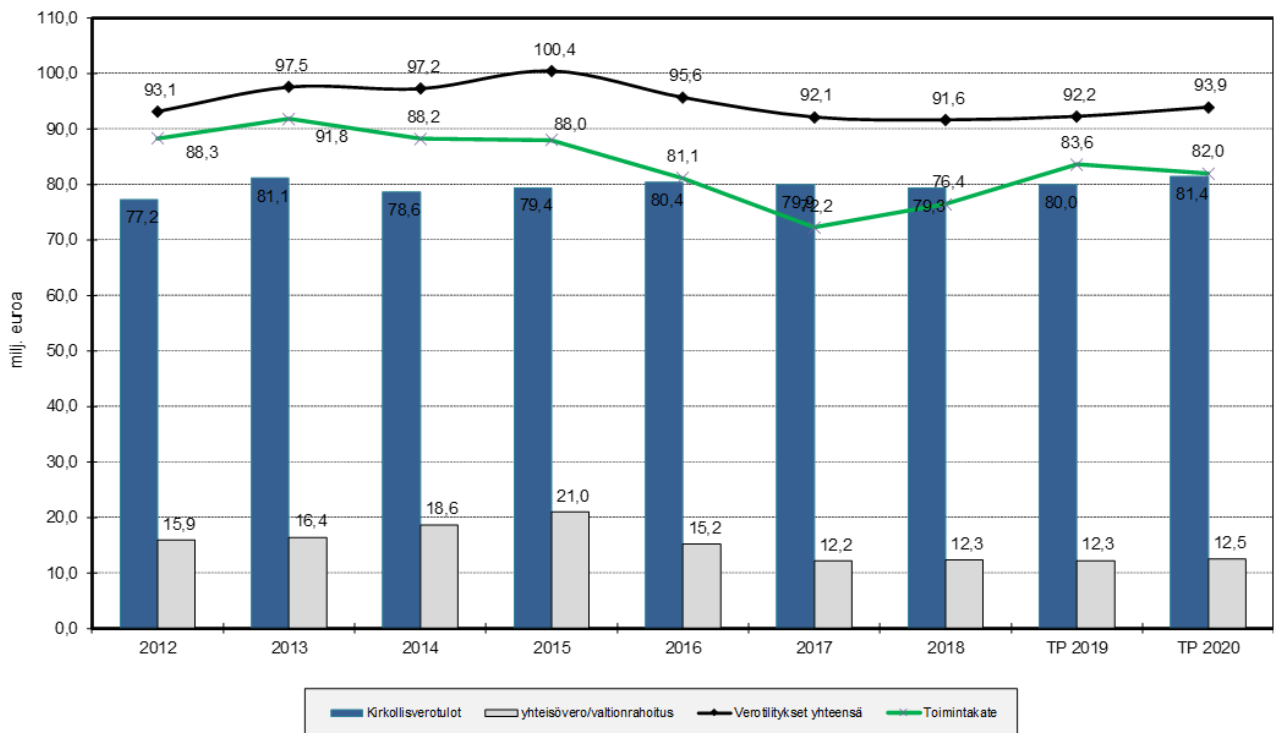
Skatteredovisning

Samfällighetens skatteintäkter och statsbidraget uppgick sammanlagt till nästan 94 milj. euro, en ökning om 1,7 milj. euro, dvs 1,9 % jämfört med fjolåret. Kyrkoskatteintäkterna ökade med 1,4 milj. euro. Statsbidraget (ersättning för skötsel av vissa samhälleliga uppgifter) var 12,5 milj. euro, vilket var en ökning om 0,3 milj. euro.

Samfällighetens skatteintäkter 2018–2020:

(milj. euro)	BS 2018	BS 2019	BS 2020
Kyrkoskatt	79,3	80,0	81,4
Statsbidrag	12,4	12,3	12,5
Sammanlagt	91,7	92,3	93,9
Förändr. milj. €	-0,4	0,6	1,6
förändr. %	-0,4 %	0,7 %	1,7 %

Verotulot ja toimintakate vuosina 2012 - 2020
Skatteintäkter åren 2012 - 2020

Helsingfors samfällighets pensionsansvar

Kyrkans pensionsansvar kalkylerades i februari 2021 och uppgick per 31.12.2020 till 4 895 milj. euro. Med pensionsansvar avses värdet på kommande pensionsutbetalningar, diskonterat till nuvärdet. Beloppet som diskonteras utgörs av pensioner till dem som redan gått i pension och den till dags dato ackumulerade pensionsrätten för yrkesaktiva och personer med fribrev.

Värdet på kyrkans pensionsfond uppgick per 31.12.2020 till 1 762 milj. euro, således uppvisar pensionsansvaret ett underskott för vilket Kyrkans centralfonds andel uppgår 3 132 milj. euro.

Samfällighetens kalkylerade andel av kyrkans icke finansierade pensionsansvar uppgår till 272,1 milj. euro (år 2019 var motsvarande belopp 285,0 milj. euro). Pensionskalkylen är en bilaga till balansräkningen.

Placeringar

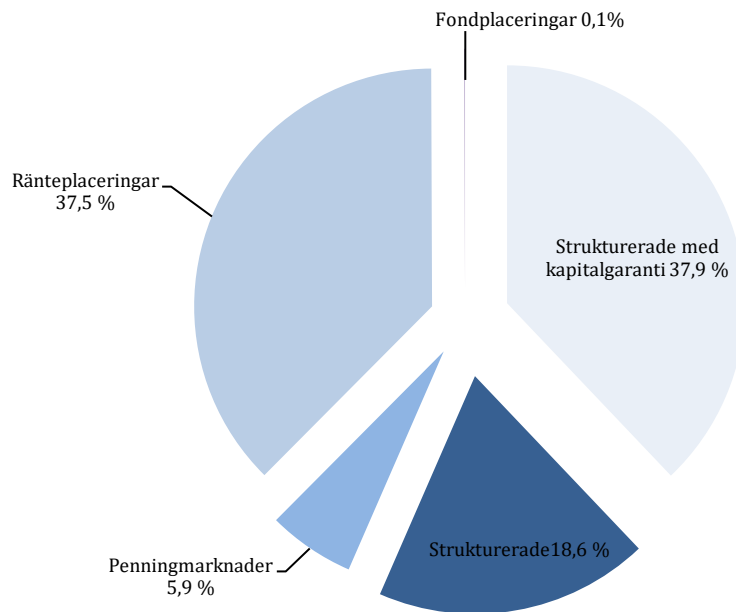
Samfällighetens placeringar allokeras på basis av de placeringsanvisningar som kyrkorådet fastställt. Placeringarna sköts av etiskt högklassiga förvaltare och bygger på positiv värdering, dvs att vi som placeringsobjekt gynnar ansvarstagande företag. Placeringsutskottet har i egenskap av kyrkorådets sakkunnigorgan en central roll i placeringsverksamheten och då de enskilda placeringslösningarna planeras. Förvaltningsdirektören fattar placeringsbesluten upp till den nivå som fastställts av kyrkorådet. Kyrkorådet beslutar om placeringar som överskrider detta. Fastighetsdirektören och kyrkorådet ansvarar för fastighetsplaceringarna. Som samfällighetens huvudsakliga förvaltare fungerar CapMan Oyj (f d Jam Advisors Oy). En konkurrensutsättning av förvaltningsuppdraget inleddes 2020.

I bokslutet var bokföringsvärdet för samfällighetens placeringar 168,3 milj. euro. Placeringarnas marknadsvärde uppgick vid årsskiftet till 170,9 milj. euro. År 2020 var avkastningen på placeringarna, enligt gängse värde, -2,20 %. De strukturerade indexlånen kommer nu att minska och kapitalet som frigjorts på detta sätt har tillfälligt placerats i räntefonder i väntan på slutliga placeringsbeslut. Räntefondernas avkastning, enligt gängse värde, var +6,70 %. Placeringsanvisningarna uppdaterades fr o m 2021. Portföljens risknivå tryggas genom tillräcklig diversifiering. I enlighet med försiktighetsprincipen innehåller portföljen strukturerade placeringar som till 40-60% är skyddade mot nedgång på aktiemarknaden.

Minimimålet för placeringsverksamheten är att bibehålla det placerade kapitalets realvärde. Följaktligen måste årsavkastningen vara minst lika hög som inflationen. Enligt placeringsstrategin görs samfällighetens placeringar till låg risk men ändå så att avkastningen optimeras.

Samfällighetens placeringsstrategi bygger på att utnyttja de kapitalsäkrade masskuldebrevslånens möjligheter till riskfri avkastning som överskrider räntenivån. Eftersom placeringarna är kapitalsäkrade kan samfälligheten på ett kapitalsäkrat sätt bli delaktig av den förväntat högre avkastningen på mer riskbenägna placeringsobjekt. De ifrågavarande objektens avkastning förverkligas i slutet av placeringstiden.

Hösten 2020 godkändes samfällighetens nya placeringsanvisningar. Anvisningarna trädde i kraft den 1.1.2021. Anvisningarna innehåller nya riktlinjer för samfällighetens strategiska allokeringar.

Samfällighetens fastighetsplaceringar

Samfällighetens bokföring följer upp intäkter och kostnader som hänför sig till placeringsfastigheterna och fastigheterna som används för församlingsverksamheten. Som placeringsfastigheter betraktas av samfälligheten direkt ägda bostadshus, bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag inklusive aravfinansierade bostadshus samt tomter och markområden. Aktielokaler och fastigheter som används som församlingsutrymmen eller för socialt boende betraktas inte som placeringsfastigheter.

Värdet på fastighetsplaceringarna uppgick vid utgången av 2020 till ca 167 milj. euro, varav bostäderna utgjorde ca 96 milj. euro, kontors- och affärsfastigheterna stod för ca 25 milj. euro medan tomter och markområden svarade för ca 45 milj. euro. I relation till 2018 steg portföljvärdet något då vissa fastigheter som tidigare varit i församlingsbruk överfördes till placeringsfastigheterna. Placeringsfastigheterna gav 2020 en avkastning på 6,95 %.

Under räkenskapsåret såldes en bostad i en placeringsfastighet för 767 800 euro och för sammanlagt 398 000 euro en lagerlokal och en fastighet som inte längre varit i församlingsbruk. Uthyrningen av bostäder och affärslokaler fortsatte i syfte att hålla nyttjandegraden så hög som möjligt. Utnyttjandegraden var 96,5 % i fråga om bostäderna och 93,4 % för affärslokalerna. Affärslokalernas nyttjandegrad ökade med 2,5 %-enheter.

Under verksamhetsåret genomfördes avtalsenliga hyresjusteringar. Hyresintäkterna för placeringsbostäderna uppgick till ca 8,4 milj. euro medan kostnaderna var ca 4,2 milj. euro. År 2020 uppgick placeringsportföljens bokföringsresultat till 7,6 milj. euro.

1.2. De viktigaste investeringarna

Fastighetsavdelningens investeringar uppgick i budgeten för 2020 totalt till 26,1 milj. euro, varav begravningsplatsernas andel var 3 milj. euro medan fastighetsväsendet stod för 23,1 milj. euro (inkl. placeringsfastigheterna). Efter budgetändringarna sänktes fastighetsavdelningens investeringsanslag till 14,7 milj. euro, varav 2,5 milj. euro anvisades för begravningsplatserna och 12,2 milj. euro för fastighetsväsendet. I slutet av 2020 var utfallet i fråga om de totala fastighetsinvesteringarna 11,2 milj. euro, så fördelat att begravningsplatsernas investeringar uppgick till 1,6 milj. euro och fastighetsinvesteringarna till 9,6 milj. euro.

Nybyggen och begravningsplatser

I budgeten för 2020 hade 50 000 euro reserverats. Budgeten justerades och beloppet sänktes till 0 euro, utfall 2020 var 0 euro.

Grundrenoverings- och förbättringsåtgärder på begravningsplatserna

För grundrenoveringsåtgärder på begravningsplatserna budgeterades sammanlagt 0,7 milj. euro för 2020. Utfallet blev 0,24 milj. euro.

Mark- och vattenbyggande på begravningsplatserna

För mark- och vattenbyggande på begravningsplatserna reserverades sammanlagt 1,6 milj. euro, och efter budgetändringen 1,2 milj. euro. Utfallet blev 0,7 milj. euro. Det största enskilda projektet var det nya gemensamma minnesmärket för kvarter 43 och 44 i Månsas urnlund.

Maskiner och inventarier/begravningsväsendet

För begravningsplatsernas maskiner och inventarier reserverades 0,7 milj. euro för år 2020. Utfallet blev 0,4 milj. euro. Den föråldrade maskinparken på begravningsplatserna har förnyats.

Nybyggande/fastighetsväsendet

För 2020 hade 0,1 milj. euro reserverats för fastighetsväsendets nybyggen. Budgeten justerades och beloppet sänktes till 35 000 euro varav 25 000 euro förverkligades.

Grundrenoveringar och förbättringar/fastighetsväsendet

För renovering av fastigheter budgeterades 16,7 milj. euro för år 2020 och vid budgetändringen sänktes anslaget till 7,3 milj. euro. Det slutliga utfallet blev 5,7 milj. euro. Den största enskilda investeringen utgjordes av grundrenoveringen av Drumsö kyrka, projektet inleddes hösten 2020. Att projektet fördröjdes berodde på att bygglovmyndigheterna krävde ett byte av arkitektbyrå. Till år 2021 överfördes ca 3 milj. euro av investeringen. Utbyggnaden av Kampens kapell förverkligades inte, eftersom man först i december fick bekräftelse på behovet av utrymmen. Entreprenaden hade redan konkurrensutsatts en gång men entreprenaden kunde inte genomföras i brist på beslut.

Fastighetsavdelningen fungerade som byggherre för grundrenoveringen av samfällighetens helägda bostadshus (AsOy Helsingin Suonionkatu, Kiinteistö Oy Haagan Pappilantie 2B och AsOy Helsingin Haagan Pappilantie 2A). Renoverings- och ombyggnadsarbeten genomfördes i fastigheten Runebergsgatan 39. Arbetet med vattentaket och fasaderna på Mikael kyrkan, Brändö kyrkas sidobyggnad samt Matteuskyrkan slutfördes. I Södra Kårböle kyrka förnyades ventilationsmaskineriet samt hissen. Ett nytt gravkvarter anlades i Månsas urn-

lund. Under året inleddes planeringen av ett nytt byggprojekt i Åggelby samt projektplaneringen av Johanneskyrkans fasadrenovering. Under året fortsatte planeringen av bl a kompletterande byggande på kyrktomten i Kasberget, församlingshemmet i Gamlas (Södra Kårböle kyrka), Åggelby nya kyrkas tomt, Hertonäs kyrkas tomt, bostadshuset vid Kommunalvägen 2 samt detaljplanen för det f d församlingshemmet i Munksnäs.

BU-nivå/Orglar

0,3 milj. euro reserverades för orgel- och instrumentanskaffningar. Beloppet sänktes till 0,2 milj. euro, vilket också motsvarade utfallet.

Maskiner och inventarier/fastighetsväsendet

För maskiner och inventarier budgeterades 0,4 milj. euro för 2020. Beloppet sänktes till 0,1 milj. euro vilket också motsvarade utfallet.

Fastighetsväsendets övriga investeringar

Budgetanslaget, 5,6 milj. euro, närmast för att täcka intressebolagens amorteringar och för deras andel av grundrenoveringskostnaderna, för anskaffning av mark och för markanvändningsavgifter. Vid budgetändringen sänktes anslaget till 4,6 milj. euro. Utfallet blev 3,6 milj. euro.

1.3. Bedömning av de största riskerna

Allmänt

Strävan har varit att riskhanteringen ska utgöra en del av samfällighetens ledning och beslutsfattande. Hösten 2020 sammanställde samfällighetens ledningsgrupp och kyrkoherdarna en riskanalys som uppdelades i riskidentifiering, -bedömning och –prioritering. Syftet med riskanalysen var att identifiera samfällighetens största risker, prioritera deras effekt ur ett sannolikhetsperspektiv och att på basis av detta rekommendera vilka de fortsatta åtgärderna ska vara.

Enligt riskbedömningen hänför sig samfällighetens största risker till hur samfälligheten anpassar sin ekonomi, fastigheterna, församlingarnas medlemsutveckling och personalresurserna.

Ekonomisk anpassning

Församlingarnas skatteintäkter har stampat på stället i flera år. Att den beskattningsbara inkomsten per capita ökat har kompenserat bortfallet som det sjunkande medlemsantalet medfört. Eftersom medlemsantalet fortsätter att sjunka kommer skatteintäkterna på sikt ändå att sjunka. Då sysselsättningen och den ekonomiska utvecklingen generellt inte längre kompenserar bortfallet som orsakas av den sjunkande medlemstrenden. Samtidigt har löne- och övriga kostnader nästan utan undantag årligen stigit (2020 sjönk verksamhetskostnaderna undantagsvis, framför allt på grund av coronapandemin). Då den stagnerande skatteutvecklingen leder till att församlingarnas ekonomi stramas åt måste samfälligheten sänka sin kostnadsnivå.

Enligt resultaträkningen utgör personalkostnaderna ca 57,9 % av verksamhetskostnaderna. Därför måste märkbara inbesparingar göras genom att skära ned personalen i enheterna.

Här spelar personalplaneringsarbetet inom ramen för modigt tillsammans –processen en central roll. De tidigare definierade utmaningarna som beror på personalnedskärningarna är bl a församlingsverksamhetens tjänster och hur verksamheten organiserats. Detta gör det märkbart svårare att smidigt överföra personalen mellan församlingarna och samfällighetens enheter samt organisationens tendens att hålla fast vid invanda verksamhetsmodeller.

Kyrkans centralfond sköter de kyrkligt anställdas pensioner. Pensionerna har finansierats med en pensionspremie som arbetsgivaren betalat på basis av lönen, pensionsavgiften som uppburits av arbetstagarna samt avkastningen på pensionsfondens ackumulerade placeringar. Fonderingen av pensionsmedlen inleddes i början av 1990 –talet, dvs senare än i övriga samhället. Den del av pensionsansvaret som saknar täckning uppgår till nästan 4,9 mrd euro. De stora årskullarna är på väg i pension, vilket innebär att pensionspremierna inte täcker beloppet som ska betalas ökar. Då kyrkans personal samtidigt minskar innebär det att det prognostiserade pensionspremierna inte räcker till för att finansiera pensionerna. För att finansiera pensionerna måste man alltså frigöra en del av pensionsfondens placeringar. För att trygga pensionerna har pensionsavgifterna enligt kyrkomötets beslut ändrats till en mer skattebaserad avgift från att tidigare mer utgått från lönerna. Av församlingarna uppbärs enligt kyrkomötets beslut en pensionsavgift som är baserad på lönesumman och därtill en pensionsfondsavgift som fastställs på basis av kyrkoskatten, som för närvarande uppgår till 5 % av kyrkoskattebeloppet. För samfällighetens ekonomi och ekonomiplanering finns det en risk att pensionsavgifterna stiger.

Fastighetsförvaltningen

Samfälligheten står inför en utmanande fas i fråga om fastighetsutvecklingen och fastighetsinvesteringarna och denna process har delvis redan inletts. I enlighet med samfällighetens fastighetsstrategi försöker vi i samråd med Helsingfors och Vanda samt Vanda samfällighet genom planläggning och tomtbildning för bostadsändamål se till att den fastighets- och jordegendom som ackumulerats under åren genererar intäkter. Att avstå från och utveckla fastigheter för nya ändamål är en krävande uppgift då kostnaderna samtidigt skärs ned. Inom samfälligheten har man inlettt ett flertal utvecklingsprojekt som ska utmynna i en så realistisk realisering och förädling.

Bland annat följande risker hänför sig till fastighetsförvaltningen: 1) att fastigheternas potential inte utnyttjas till fullo, vilket leder till att hyresnivån och avkastningen på placeringarna sjunker, 2) konjunktursvängningar på fastighetsmarknaden och 3) åtgärder som gör det omöjligt att ändra de frigjorda lokalernas användningsändamål.

Medlemsutvecklingen

Församlingen består av sina medlemmar. Medlemskapets betydelse för församlingsmedlemmarna varierar. En del betonar församlingens arbete bland hjälpbehövande, andra åter betonar församlingens andliga uppgifter men det finns också de som anser att församlingens främsta uppgift är att upprätthålla begravningsplatserna och kyrkorna. Risken är att församlingsmedlemmarna inte upplever sitt församlingsmedlemskap som betydelsefullt och därför lämnar kyrkan. Det finns också en risk för att de som flyttar till Helsingfors inte får kontakt med sin församling och därför inte heller ansluter sig till den.

Framför allt i huvudstadsregionen har församlingarnas medlemsutveckling redan länge pekat nedåt. Under 2020 minskade helsingforsförsamlingarnas medlemsantal med sammanlagt 4 775 personer. Vid utgången av 2020 var medlemsantalet 1,4 % lägre än föregående år. Också andelen personer som hör till kyrkan sjönk med 1,0 procentenhet, dvs till 50,0 %. Den betydande medlemsminskningen förändrar församlingarnas verksamhetsmiljö och gör det svårare att nå de uppställda målen. De ekonomiska förutsättningarna försämras då skatteintäkterna minskar. Också verksamhetsförutsättningarna är hotade då församlingens och kyrkans roll i t ex skolor och daghem ifrågasätts allt mer.

Helsingforsförsamlingarna och samfälligheten har man börjat vidta olika åtgärder för att stärka medlemskapet och bromsa upp den sjunkande medlemstrenden.

Personalförvaltningen

Personalen åldras och pensioneras, vilket är en risk för samfällighetens personalförvaltning. Kompetens och så kallad tyst kunskap försvinner då arbetstagarna går i pension. Ett centralt spörsmål blir därför inskolningen och hur kompetensen ska föras vidare. Samtidigt innebär pensioneringarna en möjlighet att under kontrollerade former minska personalstyrkan. Samfällighetens personalstrategi innehåller bl a mål för rekryteringen, premieringen, kompetensen och arbetshälsan. Avsikten är att trygga personalens ork och personaltillgången.

Kompetensen som den snabba förändringen av arbetsmiljön kräver skiljer sig från det som tidigare efterfrågats. Personalens kompetens uppfyller inte till alla delar dagens krav. I organisationen vidtas åtgärder för att utveckla kompetensen.

1.4. Försäkringar

Samfällighetens försäkringar har koncentrerats till LähiTapiola. Som försäkringsmäklare fungerar Rewenda Oy.

Samfällighetens fastigheter och anläggningstillgångar är försäkrade till återanskaffningsvärde med en allriskförsäkring. Kyrkor och kapell, orglar och lösöre är försäkrade till ett fastställt belopp, övriga byggnader är försäkrade på basis av byggnadsvolym. Samfälligheten har också en skogsförsäkring, en avbrottsförsäkring och en rättsskyddsförsäkring samt ansvarsförsäkring för förvaltningen. Fordonen är trafikförsäkrade, en del har också en kaskoförsäkring och båtarna har en båtförsäkring.

På vissa kyrkor och församlingsgårdar tillämpas fullvärdeförsäkringsvillkoren. En fullvärdesförsäkring förbättrar försäkringsskyddet genom att ersättningsbeloppet också vid delskada fastställs enligt det belopp som anges för det försäkrade objektet.

Fullvärdesförsäkringar används vanligtvis då det är svårt eller omöjligt att fastställa ett återanskaffnings- eller dagsvärde på den försäkrade egendomen.

Samfälligheten har en ansvarsförsäkring med tanke på egendoms- eller personskador som församlingarnas verksamhet eller fastigheterna förorsakat tredje part. Personalens lagstadgade olycksfallsförsäkring samt arbetstagarnas grupplivförsäkring är också i

LähiTapiola. Arbetslöshetsförsäkringen sköts av Arbetslöshetsförsäkringsfonden (TVR). De som deltar i församlingarnas verksamhet och volontärerna är olycksfallsförsäkrade.

1.5. Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Coronapandemins konsekvenser

Vid årsskiftet var man rätt övertygad om att coronavaccineringarna snabbt kunde inledas och att merparten av finländarna kunde vaccineras våren 2021. Men redan i januari visade det sig att ett flertal vaccintillverkare inte klarar av att leverera vaccin till EU inom det planerade tidsschemat. Samtidigt tog pandemins tredje våg fart i Europa och särskilt de muterade virusvarianterna började spridas allt snabbare.

Statsrådet införde nya, striktare begränsningar för att förhindra virusspridningen. Begränsningarna kommer väsentligt att påverka församlingarnas och samfällighetens verksamhet. Den samlande verksamheten är fortsättningsvis pausad och lejonparten av verksamheten sköts via webben, t ex i form av strömmade sändningar. Den starka rekommendationen gällande distansarbete måste förlängas.

De förlängda begränsningarna påverkar också församlingarnas och samfällighetens ekonomi. Verksamhetsintäkterna torde underskrida budgeten om begränsningarna gällande sammankomster och resande förlängs. Också kyrkoskatteintäkterna kan försämrans under de kommande månaderna. Även om den befarade konkursvågen inte ännu förverkligats i större utsträckning kan de nya begränsningarna leda till att allt fler också nya företag råkar i ekonomiskt trångmål. Permitteringar och uppsägningar torde vi kunna räkna med i vissa branscher.

Globalt sett gav pandemin upphov till en svacka som vi nu småningom återhämtar oss från. IMF räknar med att världsekonomin växer med 5,5 % år 2021. Särskilt snabb torde återhämtningen vara i USA och Kina. I Europa sker återhämtningen långsammare, eftersom vaccineringstakten är så långsam. Då vaccineringarna framskrider kan service- och turismsektorn småningom öppna upp.

Centralbankerna erbjuder fördelaktig finansiering och den aktiva finanspolitiken höjer den stimulerande effekten. Då pandemin avtar kan man räkna med att räntenivåerna stegvis stiger. Företagens resultatutveckling torde vända under 2021. Man kan räkna med fluktuation på placeringsmarknaden.

Val av ny förmögenhetsförvaltare

Efter konkurrensutsättning valde gemensamma kyrkorådet den 28.1.2021 eQ Varainhoito Oy till ny portföljförvaltare. Avtalet är i kraft i 24 månader. Efter den egentliga avtalsperioden fortsätter avtalet på tillsvidarebasis. Avtalet med den tidigare förmögenhetsförvaltaren JAM Advisors Oy fortsätter tills samfälligheten, gravvårdsfondens samt testaments- och donationsfondernas strukturerade portföljer realiserats och de därigenom erhållna medlen överförs till eQ varainhoito.

I mars 2021 fattas beslut om vilka placeringar som först ska realiseras och omplaceras via eQ Varainhoito. På alla medel som placeras via eQ Varainhoito tillämpas de anvisningar för placeringsverksamheten som trädde i kraft den 1.1.2021 samt de strategiska allokeringar som upptas i dessa.

Åtgärder som vidtas för att förbättra verksamhetsförutsättningarna

I augusti 2019 inledde samfälligheten Modigt tillsammans –processen, vars syfte är att trygga helsingforsförsamlingarnas och de gemensamma tjänsternas verksamhetsförutsättningar även då verksamhetsmiljön förändras.

Modigt tillsammans –processen har under våren 2021 gått över i följande fas. Ett förslag till målbild har getts till kyrkorådet och förslaget torde behandlas av kyrkofullmäktige i mars 2021. Den 28.1.2021 fattade kyrkorådet beslut om sakkunniggruppernas sammansättning. Grupperna ska befatta sig med följande frågor: personalplan, plan för tryggnad av verksamheten, förslag till arbetsfördelning mellan församlingarna och de gemensamma tjänsterna, digitaliseringsstrategi samt fastighetsstrategi och plan för vilka fastigheter samfälligheten ska avstå från. Sakkunniggrupperna består av både förtroendevalda och arbetstagare. Sakkunniggrupperna bereder sina respektive åtgärdsförslag under våren 2021.

2. Hallinto

2.1. Hallintoelinten kokoonpano

Yhteinen kirkkovaltuusto

Ylintä päätösvaltaa seurakuntayhtymässä käyttää yhteinen kirkkovaltuusto siten kuin siitä kirkkolaissa on säädetty.

Vuoden 2018 seurakuntavaaleissa valittiin yhteiseen kirkkovaltuustoon **91** jäsentä toimikaudeksi 2019 - 2022. Vuonna 2020 varsinaiset jäsenet olivat seuraavat:

puheenjohtaja **Mithiku**, Hanna, TM
varapuheenjohtaja **Perret**, Christoffer, yrittäjä

jäsenet:

Ahola, Kai, KTM

Ahonen, Esa, talousneuvos, KTM

Airola, Susanna, VTM

Alanko, Vilja, väitöskirjatutkija

Ala-Prinkkilä, Mervi, verkkotuottaja

Ali-Löytty, Viivi, viestintäpäällikkö, FM

Asikanius, Riitta, psykoterapeutti

Assmann, Mervi, ylitarkastaja, FM

Eskola, Irja, sosiaalineuvos, VTM

Fryckman, Peter, hallituksen puheenjohtaja

Grünthal, Lauri, opiskelija

Harju, Risto, ekonomi, director

Harms-Aalto, Martina, FM, toiminnanjohtaja

Havunen, Minna, viestinnän suunnittelija

Heinänen, Saara, lääkäri, partiojohtaja

Hiltunen, Rakel, kaupunkineuvos

Hippi, Juha-Pekka, asianajaja

Huhta, Susse, opettaja

Hämäläinen, Sanna, koulutussuunnittelija

Jalovaara, Ville, dosentti

Junkkaala, Timo, teol.tri.

Järvilehto, Anni, johdon assistentti

Järviö, Matleena, YTM

Kangasniemi, Pirjo-Liisa, koulutustark.

Karhumaa, Anna, TM

Kartano, Kristiina, TM

Keskinen, Lotta, KTM, rahastoanalyttikko

Ketonen, Satu, metsänhoitaja, KTK

Kivelä, Mio, seurakunnan erityisnuorisotyön ohjaaja

Kontula, Leena, poliisi, eläkkeellä

Kopperoinen, Samuel, varatuomari

Kopponen, Lauri, lakimies

Korhola, Eija-Riitta, fil.tri, konsultti

Korkalainen, Samuli, pastori, kanttori

Kumpulainen, Maija, kirkon nuorisotyönohj

Kurka, Kari, merkonomi

Laine, Anna, FM, konsultti

Lainela, Ami, ICT manager

Lanamäki, Antti, järjestöpäällikkö, eläkk.

Lang, Merja, VTM

Lassus, Bengt, pastori, eläkkeellä

Lehtipuu, Otto, dipl.ins., toimitusjohtaja

Leppilampi, Jukka, muusikko-artisti

Lintunen, Tiina, sosiaalityöntekijä

Luhtanen, Satu, suunnittelijaopettaja

Malin, Kimmo, viestinnän suunnittelija

Markula, Valtteri, opiskelija

Melin, Olav, TM, päätoimittaja emeritus

Munsterhjelm, Anna, partiojohtaja

Månsson, Björn, toimittaja, eläkkeellä

Mäenpää, Marjo, humanitaarisen avun asiantuntija

Mäkimattila, Sari, dos, erikoislääkäri

Nenonen, Riikka, yhteisöpedagogi (AMK)

Nevanlinna, Marja, KM

Niiles, Jaakko, pastori

Nikula, Rebekka, kanttori

Osmoviita, Kaarina, FM

Paavilainen, Hanna, toimittaja, pappi

Pekkola, Pirjo, terveystieteiden maisteri

Pentzin, Petra, TM, tanssinopettaja

Pikkarainen, Eveliina, KYC analyst

Pohjolainen, Tiiu, toimittaja, FM

Pontela, Tuula, terveyskeskuslääkäri

Pynnönen, Heikki, konduktööri, eläkkeellä

Raike-Ojanen, E, kirkon nuorisotyönohj

Raittinen, Timo, ekonomi, eläkkeellä

Ranta, Salla, teologi, kirjoittaja

Rissanen, Laura, VTM

Rytky, Tiina, viestintäpäällikkö

Räntilä, Jaana, psykoterapeutti, pastori

Sahi, Timo, dosentti, ylilääkäri, eläkkeellä

Salomaa, Pekka, ylikonstaapeli emeritus

Salonen, Ville, oopperalaulaja

Saurama, Anna, opettaja

Seiro, Kaisa, työterveyshoitaja, eläkkeellä

Sihvonon, J-P, KTM, vice president

Soininvaara, A-M, keskustakirjaston johtaja

Steffansson, Rolf, TM, toiminnanjohtaja

Ståhlberg, Tarja, yrittäjä

Suontakanen, Tapio, pastori

Sällström, Kalle, toiminnanjohtaja

Tarvainen, Juhana, pastori

Tikka, Eeva, TM, pastori

Tuominen, Jukka, VM

Vainio, Marko, valmentaja

Valovirta, Anni, ylitarkastaja

Vepsä, Sinikka, sairaanhoitaja

Wikström, Anders, varainhankintapääll.

Vuorinen, Tuulikki, lehtori, diakonissa

Sihteerinä toimivat seurakuntayhtymän hallintolakimies, lakimies tai asianhallintasihteeri.
Vuoden 2020 aikana kirkkovaltuusto kokoontui 7 kertaa. Käsiteltyjen asioiden määrä oli 85.

Yhteinen kirkkoneuvosto

Yhteinen kirkkoneuvosto toimii seurakuntayhtymän yhteisenä valmistelu-, toimeenpano- ja hallintoelimenä.

puheenjohtaja **Pakarinen** Jukka kirkkoherra

varapuheenjohtaja

Asikanius Riitta psykoterapeutti

varajäsen: **Soinivaara** Anna-Maria Oodin johtaja

jäsenet:

Ahonen Esa talousneuvos KTM

Harju Risto ekonomi director

Hiltunen Rakel kaupunkineuvos

Järvilehto Anni johdon assistentti

Kartano Kristiina TM

Keskinen Lotta rahastoanalytikko

Lainela Ami ICT manager

Lehtipuu Otto dipl.ins. toimitusjohtaja

Pontela Tuula terveyskeskuslääkäri

Ranta Salla teologi, kirjoittaja

Steffansson Rolf TM toiminnanjohtaja

Sundberg Pertti ekonomi

Vuori Wiking oikeusnotaari

varajäsenet:

Vuorinen Tuulikki lehtori diakonissa

Tuominen Jukka VM

Pauni Reetta sosiaalipsykologi

Osmoviita Kaarina FM

Lindroth Arttu

Harms-Aalto Martina toiminnanjohtaja

Järviö Matleena YTM

Sihvonen Juha-Pekka KTM vice president

Kopperoinen Samuel varatuomari

Lanamäki Antti järjestöpäällikkö, eläkkeellä

Wikström Anders varainhankintapäällikkö

Alanko Vilja väitöskirjatutkija

Kopponen Lauri lakimies

Yhteisen kirkkoneuvoston kokouksissa toimi esittelijänä seurakuntayhtymän johtaja **Juha Rintamäki**.

Sihteerinä toimivat seurakuntayhtymän hallintolakimies, lakimies tai asianhallintasihteeri.

Yhteisen kirkkoneuvoston perustamat toimikunnat ja työryhmät:

Sijoitusneuvottelukunta: Jarmo Leppiniemi (pj 15.1.2020 saakka), Topi Piela (pj 25.2.2020 alkaen), Matti Inha (25.2.2020 saakka), Eero Kasanen (26.3.2020 alkaen), Aija Kontinen (25.2.2020 saakka), Jukka-Pekka Kärkkäinen (26.3.2020 alkaen), Jaakko Ojala, Kaija Savolainen (25.2.2020 saakka), Pertti Sundberg ja Tuija Virtanen.

Sääntötyöryhmä: Lauri Kopponen (pj), Riitta Asikanius, Hanna Mithiku, Christoffer Perret, Tuula Pontela, Wiking Vuori, Stefan Forsén, Jukka Pakarinen, Juha Rintamäki, Ritva Saario, Juha Tuohimäki ja Kirsi Wickström.

Tarkastustoimikunta: Esa Ahonen (pj), Rakel Hiltunen, Anni Järvilehto ja Otto Lehtipuu

Ympäristötyöryhmä: Arto Kuronen (pj 4.5.2020 saakka), Risto Lehto (pj 5.5.2020 alkaen), Heidi Granström, Maija Kiviranta, Arto Kuronen, Elina Hienonen, Minna Rossi, Heta Kiiski, Elina Rikaniemi, Orest Lazepka, Jenni Kallio, Päivi Kiviniemi, Juha Valkeapää, Mervi Assman ja Anna Laine.

Yhteinen kirkkoneuvosto kokoontui toimintavuonna 19 kertaa.

Käsiteltävien asioiden lukumäärä oli 369, jotka olivat ryhmiteltyinä seuraavat:

Rohkeasti yhdessä -hanke.....	6
Talousarvio ja tilinpäätös.....	41
Määrärahaesitykset ja laina-asiat.....	8
Asemakaava-asiat, rakennusluvat ja tontin vuokraus	4
Kiinteistöjen ja asunto-osakkeiden myynnit, ostot, vuokraus sekä aluevaihdot.....	12
Kiinteistöjen korjaus ja rakentaminen.....	8
Hautausmaita- ja hautaustointa koskevat asiat.....	3
Lausunnot, aloitteet ja selitykset.....	15
Valitusasiat.....	1
Virka- ja työsuhteisiin liittyvät asiat, henkilöstöasiat	31
Virkamiespäätösluettelot.....	117
Vakiopykälät ja ilmoitusasiat.....	57
Muut asiat.....	66

369

2.2. Yhteisen kirkkovaltuuston tärkeimmät päätökset ja niiden täytäntöönpano

Merkittävimmät yhteisen kirkkovaltuuston päätökset olivat vuonna 2020:

Hallinnollisia päätöksiä

- seurakuntayhtymän johtajan valinta kaudelle 2021-2022
- valittiin kaksi vaalinvalmistelijaa, vaalilautakuntaan yksi jäsen sekä yksi yhteisen kirkkoneuvoston vaihtuva varajäsen
- pääkaupunkiseudun seurakuntien yhteinen mediatoimitus -johtokunnan jäsenten valitseminen kaudelle 2021-2022
- henkilöstöosaston perustaminen
- perustettiin 1 virka seurakuntiin sekä 1 virka seurakuntayhtymään
- lakkautettiin 1 virka seurakunnista sekä 1 virka seurakuntayhtymästä
- Kirkko ja kaupunki -median uuden sopimuksen hyväksyminen
- hyväksyttiin taloussääntö ja viestinnän johtosääntö sekä kiinteistöosaston johtosäännön päivittäminen

Taloutta ja hankintoja koskevia päätöksiä

- vahvistettiin Helsingin seurakuntayhtymän toimintakertomus, tilinpäätös ja tilintarkastuskertomus sekä myönnettiin vastuuvapaus tilivelvollisille vuodelta 2019 lisäksi hyväksyttiin henkilöstökertomus
- hyväksyttiin vuoden 2019 talousarvion menojen ylitykset
- hyväksyttiin vuoden 2020 talousarvion investointiosan ensimmäinen muutos sekä talousarvion toinen muutos
- hyväksyttiin vuoden 2021 talousarvioehdotus ja vuosien 2021-2023 toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus
- hyväksyttiin Gaius-säätiön korkotuen lopettaminen
- henkilöstö- ja lounasravintolapalveluiden hankinta Seurakuntien talon sekä Malmin ja Honkanummen hautausmaiden lounasravintoloihin

Kiinteistö- ja rakennushankkeita koskevat päätöksiä

- Helsingin Lehtisaari, tontin 91-30-206-5 vuokraaminen
- Lauttasaaren kirkon peruskorjaushanke: lisärahoituksesta päättäminen, urakoitsijan valinta sekä töiden käynnistäminen
- Maununnevan entisen kerhotalon, osoitteessa Juoksuhaudantie 37, kiinteistön myyminen
- Tiilikanojan entisen leirikeskusten kiinteistön myyminen
- Marjaniemen entisen kerhotalon tontin myyminen
- Suomenlinnan urkujen uusiminen
- Johanneksenkirkon julkisivujen peruskorjauksen hankesuunnitelman, rakennushistoriaselvityksen, korjausperiaatteiden ja enimmäiskustannusarvion hyväksyminen sekä hankkeesta päättäminen
- Kannelmäen kirkon seurakuntarakennuksen purkaminen ja uuden rakentaminen (muutos suojeltuun kirkkopihaan)

Vuoden 2020 aikana käsiteltiin seuraavat luottamushenkilöiden tekemät aloitteet:

Vastaus Minna Havusen ja 19 muun valtuutetun allekirjoittamaan valtuustoaloitteeseen kasvisruoan osuuden lisäämisestä seurakuntayhtymän tarjoiluissa – käsitelty 12.3.2020 sekä merkitty tiedoksi 10.9.2020

Vastaus Matleena Järviön valtuustoaloitteeseen 18 vuotta täyttävien helsinkiläisnuorten huomioimiseksi – merkitty tiedoksi 12.3.2020

Vastaus Matleena Järviön ja 10 muun kirkkovaltuutetun allekirjoittamaan valtuustoaloitteeseen koskien esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämistä – merkitty tiedoksi 10.9.2020

Vastaus Timo Junkkaalan valtuustoaloitteeseen yhteisöseurakuntakokeilusta – merkitty tiedoksi 12.3.2020

Vastaus Ville Jalovaaran tekemään valtuustoaloitteeseen aurinkovoiman käytön lisäämisestä Helsingin seurakuntayhtymässä – merkitty tiedoksi 10.9.2020

2.3. Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus vastaa Helsingin seurakuntayhtymän sisäisestä tarkastuksesta yhteisen kirkkoneuvoston alaisena. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tarkastaa ja arvioida Helsingin seurakuntayhtymän sisäistä valvontaa, riskien hallintaa, taloudellisen ja toiminnallisen tiedon luotettavuutta sekä toiminnan lain- ja päätöksenmukaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Sisäisen tarkastuksen toimintaa ohjaa yhteisen kirkkoneuvoston hyväksymä sisäisen tarkastuksen ohjesääntö.

Sisäisen tarkastuksen työn kohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, jonka yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyy. Sisäinen tarkastus raportoi säännöllisesti tarkastustoimikunnalle ja yhteiselle kirkkoneuvostolle suorittamistaan tarkastuksista. Merkittäviä vuoden 2020 aikana suoritetuista tarkastuksista ja sisäisen valvonnan kehityshankkeita olivat sijoitustoiminnan seurantatarkastus, kiinteistösijoitusten tuottolaskelmien tarkastus, seurakuntien lähipiiriyhteisöt sekä riskienhallinnan, tietosuojan ja sisäisen valvonnan ohjeistuksen kehittäminen. Päätöksenteon tueksi sisäinen tarkastus on tehnyt yhtymän hankintatoimintoon ja taloustilanteeseen liittyviä aineistoanalyyssejä. Sisäinen tarkastus avustaa myös tilintarkastajia hyvän tilintarkastustavan mukaisen tarkastuksen suorittamisessa.

Tarkastustoimessa oli vuonna 2020 sisäisen tarkastuksen päällikön virka ja sisäisen tarkastajan työsuhte. Sisäisen tarkastuksen henkilöstön työpanosta on voitu täydentää ostamalla sisäisen tarkastuksen palvelua sitä tarjoavilta asiantuntijayhteisöiltä.

2.4. Tietosuoja

EU:n yleinen tietosuoja-asetus tuli sovellettavaksi 25.5.2018 lukien ja sitä täydentävä tietosuojalaki tuli voimaan 1.1.2019. Helsingin seurakuntayhtymässä laadittiin vuoden 2018 aikana eri rekistereiden tietosuojaselosteita osoitusvelvollisuuden toteuttamiseksi, koulutettiin henkilökuntaa ja kuvattiin tietopyyntöprosessi. Tietosuoja-asetuksen 12 artiklan mukaan rekisterinpitäjän on läpinäkyvästi informoitava, viestitettävä ja luotava yksityiskohtaiset ohjeet rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiselle. Tietosuojaselosteet löytyvät kootusti Helsingin seurakuntayhtymän verkkosivulta.

Helsingin seurakuntayhtymässä on laadittu tietosuojapolitiikka, joka määrittää tietosuojan toteuttamisessa noudatettavat periaatteet, toimintatavat, vastuut ja valvonnan. Tietosuojapolitiikka koskee koko Helsingin seurakuntayhtymää ja sen henkilöstöä mukaan lukien seurakunnan sidosryhmien edustajat, jotka käsittelevät seurakunnan omistamaa tai hallinnoimaa tietoa.

Helsingin seurakuntayhtymässä on toteutettu työntekijöille suunnatut tietosuojan ja tietoturvan verkkokoulutukset. Verkkokoulutuksien tarkoituksena on edistää ja kehittää tietosuojan ja tietoturvallisuuden osaamista sekä varmistaa, että työntekijät ovat sisäistäneet tietosuoja-asetuksen velvoitteet työtehtävissään. Seurakuntayhtymän tietosuojan kehittämistä ohjaa ja valvoo tietosuojaryhmä, johon kuuluvat yhtymän tietohallintopäällikkö, tietoturva- ja tietosuojavastaa sekä yhtymän hallintolakimies. Yhtymän tietosuojavastaavana on toiminut yhtymän sisäisen tarkastuksen päällikkö.

Tietosuojakäytäntöjen arvioimiseksi ulkopuolinen palvelutoimittaja toteutti vuonna 2020 auditoinnin, jonka kohteena oli Helsingin seurakuntayhtymän henkilötietojen käsittelyprosessi tietosuoja-asetuksen vaatimuksiin verrattuna. Tehdyn arvioinnin perusteella Helsingin seurakuntayhtymän tietosuojakäytänteet vastaavat hyvin tietosuoja-asetuksen vaatimuksia.

3. Henkilöstö

Henkilöstön määrä	31.12.2020	31.12.2019
Työntekijöiden lukumäärä	1128	1172
Naisten osuus	69,5 %	69,8 %
Miesten osuus	30,5 %	30,2 %
Henkilöstön määrä ammattiryhmittäin	31.12.2020	31.12.2019
Seurakuntapapisto	198	201
Sairaalasielunhoito ja perheneuvonta	38	37
Kirkkomuusikot	65	69
Diakoniatyö	106	115
Nuorisotyö	91	88
Lapsityö	106	118
Muu seurakuntatyö	41	45
Johtajat ja päälliköt	25	24
Asiantuntijatyö	72	70
Hallinto- ja toimistotyö	169	183
Hautausmaatyo	66	68
Kiinteistö- ja kirkonpalvelutyö	151	154

Henkilöstön keski-ikä vuoden 2020 lopussa on 49 vuotta (vuoden 2019 lopussa 48 vuotta).

4. Väkiluku

4.1. Jäsenet

Vuosina 2014–2020 Helsingin seurakuntien läsnä olevan väestön jäsenmäärä, Helsingin kaupungin väkiluku ja kirkkoon kuulumisen ovat kehittyneet seuraavasti:

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Helsingin seurakunnat	350 844	348 496	345 035	342 214	337 955	333 875	329 100
Muutos	-4 473	-2 348	-3 461	-2 821	-4 259	-4 080	-4 775
Helsingin väkiluku	620 715	628 208	635 181	643 272	648 042	653 835	657 674
Muutos	8 051	7 493	6 973	8 091	4 770	5 793	3 839
Kirkkoon kuuluminen (%)	56,5	55,5	54,3	53,2	52,2	51,1	50,0

Helsingin seurakuntien tilastoitu jäsenmäärä laski vuonna 2020 yhteensä 4775 henkilöllä. Kirkosta eronneita oli 5030 henkilöä enemmän kuin kirkkoon liittyneitä. Kuolleita oli 1295 jäsentä enemmän kuin kastettuja alle yksivuotiaita lapsia.

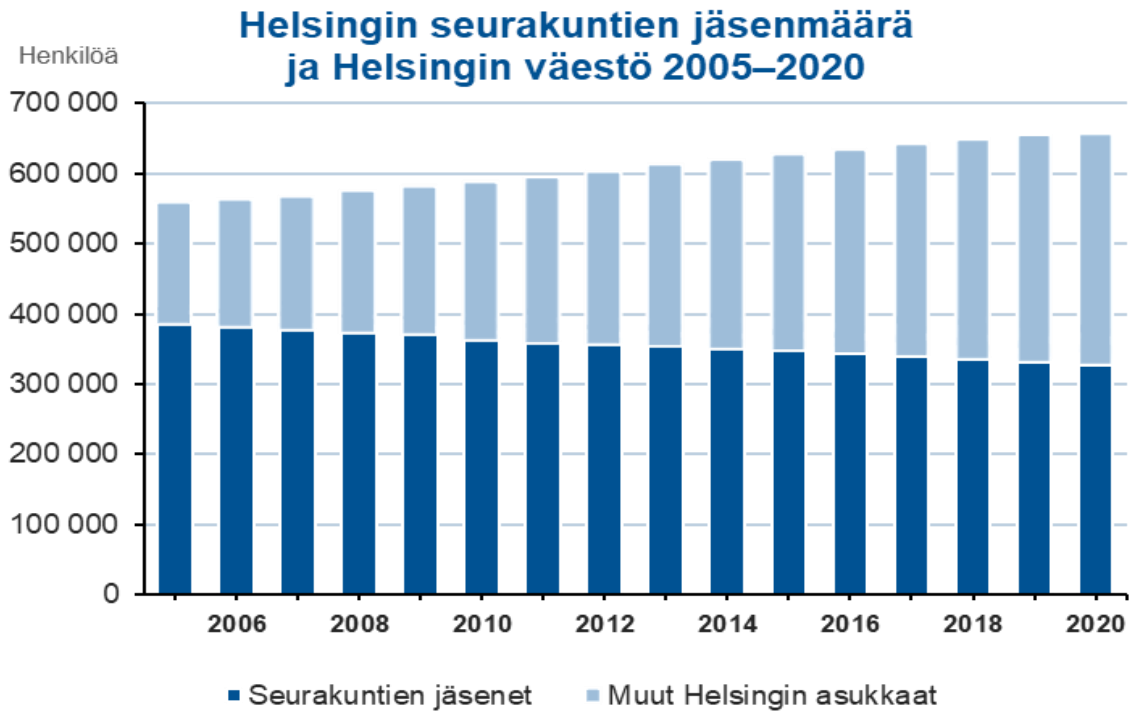
Helsingin väkiluvun kasvu jatkui vuonna 2020. Muuttoliike vaikutti lisäävästi Helsingin seurakuntien jäsenmäärään. Kotimaan muuttoliike lisäsi seurakuntien jäsenmäärää 1344 henkilöllä. Ulkomaille ja ulkomailta Helsinkiin suuntautunut muuttoliike lisäsi jäsenmäärää 207 henkilöllä.

Vuodenvaihteessa 31.12.2020 helsinkiläisistä 50,0 % kuului Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon. (Tämän kirkkoonkuulumisprosentin laskemisessa on käytetty Tilastokeskuksen ennakkotietoa Helsingin väkiluvusta 31.12.2020. Tilastokeskus julkaisee viralliset vuodenvaihteen väkiluvut myöhemmin keväällä 2021. Luku 50,0 % ei sisällä Porvoon hiippakuntaan kuuluvien Rikssvenska Olaus Petri ja Deutsche Gemeinde -seurakuntien Helsingissä asuvia jäseniä.)

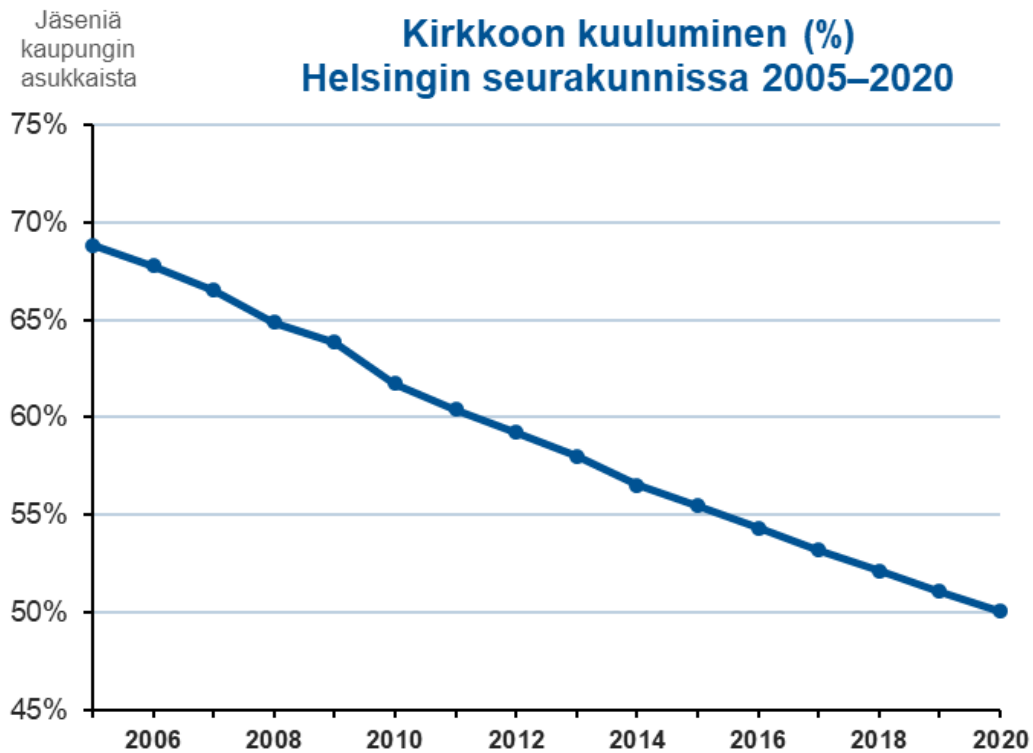
4.2. Helsingin ev.lut. seurakuntien väkiluku

Vuodet 2016–2020	Seurakuntien läsnä olevan väestön jäsenmäärä					Alueella asuvat ¹⁾	
	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2020	%
Seurakunta							
Haagan seurakunta	14 938	14 824	14 537	14 218	13 979	26 044	53,7 %
Helsingin Mikaelin seurakunta	18 694	18 323	17 730	17 330	16 924	40 034	42,3 %
Helsingin Tuomiokirkkoseurakunta	29 264	30 020	29 926	30 047	30 242	58 131	52,0 %
Herttoniemen seurakunta	16 825	16 692	16 751	16 651	16 185	34 431	47,0 %
Kallion seurakunta	20 007	19 963	19 777	20 019	19 484	43 667	44,6 %
Kannelmäen seurakunta	14 062	13 881	13 869	14 028	13 889	29 112	47,7 %
Lauttasaaren seurakunta	12 897	13 220	13 106	13 057	13 031	21 579	60,4 %
Malmin seurakunta	54 242	53 463	52 435	51 122	49 751	97 416	51,1 %
Munkkiniemen seurakunta	10 535	10 507	10 334	10 400	10 493	16 662	63,0 %
Oulunkylän seurakunta	18 840	18 545	18 083	17 769	17 307	33 890	51,1 %
Paavalin seurakunta	14 399	14 040	13 874	13 562	13 847	31 150	44,5 %
Pakilan seurakunta	13 230	13 016	12 807	12 764	12 568	18 599	67,6 %
Pitäjänmäen seurakunta	9 623	9 422	9 304	9 089	8 805	17 438	50,5 %
Roihuvuoren seurakunta	17 549	17 393	17 584	17 611	17 913	33 472	53,5 %
Töölön seurakunta	28 030	27 871	27 766	27 237	26 766	49 293	54,3 %
Vartiokylän seurakunta	9 262	9 047	8 754	8 429	8 219	17 576	46,8 %
Vuosaaren seurakunta	18 536	18 161	17 778	17 243	16 743	37 114	45,1 %
Suomenkieliset seurakunnat yht.	320 933	318 388	314 415	310 576	306 146	605 608	50,6 %
Johannes församling	11 737	11 641	11 642	11 669	11 580	19 262	60,1 %
Matteus församling	5 667	5 579	5 424	5 294	5 132	7 595	67,6 %
Petrus församling	6 698	6 606	6 474	6 336	6 242	9 800	63,7 %
Ruotsinkieliset seurakunnat yht.	24 102	23 826	23 540	23 299	22 954	36 657	62,6 %
Asuinpaikka tuntematon						15 409	
YHTEENSÄ	345 035	342 214	337 955	333 875	329 100	657 674	50,0 %
Helsingin kaupungin väkiluku	635 181	643 272	648 042	653 835	657 674		
Kirkkoon kuulumisen %	54,3 %	53,2 %	52,2 %	51,1 %	50,0 %		
Vuodet 2009–2015	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015
YHTEENSÄ	372 495	363 347	359 725	357 754	355 317	350 844	348 496
Helsingin kaupungin väkiluku	583 350	588 549	595 384	603 968	612 664	620 715	628 208
Kirkkoon kuulumisen %	63,9 %	61,7 %	60,4 %	59,2 %	58,0 %	56,5 %	55,5 %
¹⁾ Tilastokeskuksen ennakkotieto Helsingin väkiluvusta 31.12.2020. Suomenkielisten seurakuntien alueella asuvien lukumäärään lasketaan henkilöt, joiden äidinkieli on suomi tai jokin ei-pohjoismainen kieli. Ruotsinkielisten seurakuntien alueella asuviksi lasketaan henkilöt, joiden äidinkieli on ruotsi, norja, tanska tai islanti. <i>Asuinpaikka tuntematon</i> käsittää ne Helsingin asukkaat, joilla ei ole vakinaista osoitetta tai joilla on vakinainen osoite ilman lähiosoitetta.							

4.3. Kaupungin ja seurakuntien väestön kehitys

Kirkkoon kuulumisen kehitys

4.4. Läsä olevan väestön muutostapahtumat

	SISÄÄNMUUTOT ¹⁾	ULOSMUUTOT ²⁾	EROTUS
Suomenkieliset seurakunnat	40 742	39 550	1 192
Ruotsinkieliset seurakunnat	1 977	1 825	152
YHTEENSÄ	42 719	41 375	1 344

	SIIRROT LÄSNÄ OLEVAAN VÄESTÖÖN ³⁾	SIIRROT POISSA OLEVAAN VÄESTÖÖN	EROTUS ⁴⁾
Suomenkieliset seurakunnat	978	765	213
Ruotsinkieliset seurakunnat	134	140	-6
YHTEENSÄ	1 112	905	207

	KASTETUT ⁵⁾	KUOLLEET	EROTUS
Suomenkieliset seurakunnat	2 278	3 431	-1 153
Ruotsinkieliset seurakunnat	186	328	-142
YHTEENSÄ	2 464	3 759	-1 295

	KIRKKOON LIITTYNEET ⁶⁾	KIRKOSTA ERONNEET	EROTUS
Suomenkieliset seurakunnat	1 680	6 361	-4 681
Ruotsinkieliset seurakunnat	75	424	-349
YHTEENSÄ	1 755	6 785	-5 030

	AVIOLIITON KIRKOLLISET VIHKIMISET	AVIOLIITON SIVILIVIHKIMISET	Yhteensä
Suomenkieliset seurakunnat	802	957	1 759
Ruotsinkieliset seurakunnat	54	54	108
YHTEENSÄ	856	1 011	1 867

	AVIOEROT
Suomenkieliset seurakunnat	779
Ruotsinkieliset seurakunnat	37
YHTEENSÄ	816

1) Muuttoja Helsingin seurakuntiin toisista Helsingin tai muun Suomen seurakunnista.

2) Muuttoja Helsingin seurakunnista toisiin Helsingin tai muun Suomen seurakuntiin.

3) Sisältää kaikki siirrot Helsingin seurakuntien läsnä olevaan väestöön: lähtöseurakunta poissa olevassa väestössä on voinut olla mikä tahansa Suomen ev.lut. kirkon seurakunta.

4) Negatiiviset luvut tarkoittavat, että vakinaisesti ulkomaille asumaan on muuttanut enemmän Helsingin seurakuntien jäseniä kuin mitä Suomen ev.lut. kirkon jäseniä on muuttanut ulkomailta asumaan vakinaisesti Helsinkiin.

5) Kaikki alle yksivuotiaat kastetut lapset (= kastetut lapset ensirekisteröintinä + kasteen kautta kirkkoon liittyneet alle yksivuotiaat).

6) Ei sisällä kasteen kautta kirkkoon liittyneitä alle yksivuotiaita.

5. Talousarvion toteutumisvertailut

5.1. Käyttötalouden toteutumisvertailu

Toimintakatteiden yhteenveto

Yksikkö	TA+muutos 2020	TOT 2020	KATE-ERO	TOT%	TP 2019
Yhteinen hallinto					
Luottamuselimet	-246 000	-329 692	-83 691	134 %	-287 985
Sisäinen tarkastus	-187 249	-196 574	-9 325	105 %	-172 202
Hallinto ja talouspalvelut	-4 917 809	-4 109 459	808 350	84 %	-5 033 974
Laki- ja asianhallintapalvelut	-2 222 717	-1 918 540	304 176	86 %	-2 039 643
Tietohallintopalvelut	-1 382 994	-1 181 981	201 013	85 %	-1 221 739
	-8 956 768	-7 736 245	1 220 523	86 %	-8 755 543
Seurakunnallinen toiminta					
Haagan seurakunta	-1 708 965	-1 649 115	59 850	96 %	-1 646 770
Herttoniemen seurakunta	-2 347 856	-2 191 804	156 052	93 %	-2 203 918
Kallion seurakunta	-2 823 153	-2 691 066	132 087	95 %	-2 925 729
Kannelmäen seurakunta	-1 785 414	-1 779 342	6 072	100 %	-1 799 429
Lauttasaaren seurakunta	-1 599 826	-1 465 973	133 853	92 %	-1 740 886
Malmin seurakunta	-6 838 391	-6 503 914	334 477	95 %	-6 533 744
Mikaelin seurakunta	-2 695 913	-2 608 841	87 073	97 %	-2 617 906
Munkkiniemen seurakunta	-1 467 893	-1 384 027	83 866	94 %	-1 382 770
Oulunkylän seurakunta	-2 442 099	-2 310 779	131 319	95 %	-2 537 026
Paavalin seurakunta	-1 912 647	-1 961 239	-48 592	103 %	-2 147 986
Pakilan seurakunta	-1 638 411	-1 538 404	100 006	94 %	-1 631 160
Pitäjänmäen seurakunta	-1 195 398	-1 131 343	64 055	95 %	-1 181 085
Roihuvuoren seurakunta	-2 464 130	-2 441 402	22 729	99 %	-2 492 045
Tuomiokirkkoseurakunta	-5 512 960	-5 663 460	-150 500	103 %	-5 539 438
Töölön seurakunta	-6 176 856	-5 932 264	244 592	96 %	-4 751 169
Vartiokylän seurakunta	-1 159 204	-1 220 549	-61 344	105 %	-1 214 034
Vuosaaren seurakunta	-2 474 715	-2 281 344	193 371	92 %	-2 312 906
Johannes församling	-2 212 697	-2 167 955	44 742	98 %	-2 353 569
Matteus församling	-884 077	-928 833	-44 756	105 %	-947 490
Petrus församling	-1 109 126	-1 071 961	37 164	97 %	-1 341 479
Diakoniprojektit	-645 000	-512 500	132 500	79 %	-525 000
	-51 094 731	-49 436 115	1 658 616	97 %	-49 825 538
Yhteiset seurakunnalliset tehtävät					
Yhteinen seurakuntatyö	-8 739 042	-7 967 239	771 803	91 %	-8 031 735
Muu yhteinen seurakunnallinen toiminta	-8 426 111	-6 911 741	1 514 370	82 %	-6 845 774
Lehtisaaren nuorisokoti	-42 371	-253 284	-210 913	598 %	73 851
Viestintä	-1 432 249	-1 378 906	53 343	96 %	-1 362 656
Mediatoimitus	-3 123 910	-3 076 496	47 415	98 %	-3 037 903
	-21 763 684	-19 587 666	2 128 603	90 %	-19 204 217
Ympäristö- ja hautaustoimi	-4 976 011	-4 403 215	572 796	88 %	-4 716 683
Kiinteistötoimi	-4 527 026	-834 951	3 692 075	18 %	-1 112 921
Yhteensä	-91 318 220	-81 998 193	9 320 027	90 %	-83 614 902

Talousarvion sitovuustaso

Taloussäännön 4 §:n mukaan yhteinen kirkkovaltuusto päättää talousarvion määrärahojen sitovuustasoista. Sitovuustason mukaista nettomäärärahaa eli toimintakatetta ei saa ylittää. Helsingin seurakuntayhtymän hallintoelimet ja viranhaltijat vastaavat niille määrätyn sitovuustason mukaan yhteiselle kirkkoneuvostolle, että määrärahoja käytetään talousarvion mukaisesti. Talousarvion sitovuustasot vuonna 2020:

Käyttötalous

110	Yhteinen hallinto
1011010000	Vaalit
1011010001	Yhteinen kirkkovaltuusto
1011010002	Yhteinen kirkkoneuvosto
1021050001	Sisäinen tarkastus
103	Hallinto-osasto
	Käyttövarat kustannuspaikoittain
	- 1921080001 Johtoryhmän käyttövarat
	Varaukset toiminnan yhteisiin menoihin kustannuspaikoittain
	- 1921080003 Toiminnan vakuutukset
	- 1921080008 Työntekijäseminaari
	- 1921080010 Luottamushenkilöseminaari
	- 1931080001 Yhtymän eläkkeet
	- 1931080002 Suorituslisä
200	Seurakunnallinen toiminta
201-238	Jokainen seurakunta osaltaan
250	Diakoniaprojektit
300	Yhteiset seurakunnalliset tehtävät
301	Yhteinen seurakuntatyö
305	Lehtisaaren nuorisokoti
350	Viestintä
351	Mediatoimitus
391	Diakoniset avustusvarat
392	Käyttövarat kustannuspaikoittain
393	Varaukset toiminnan yhteisiin menoihin kustannuspaikoittain
394	Lähetys ja Kirkon Ulkomaanapu järjestöittäin
395	Yleisavustukset kustannuspaikoittain
396	Vieraskielinen työ kustannuspaikoittain
400	Ympäristö ja hautustoimi
500	Kiinteistötoimi
	Kiinteistötoimi sisältää investoinneista käyttötalouteen tehtävän siirron, jolla on osaston sisällä oma sitovuustaso.

Investoinnit

Investointien sitovuustaso on kukin suunnitelmassa merkitty investointihanke. Tietohallinnon investointihankkeiden sitovuustasona on ylin osastotas.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosan toimintakate on sitova.

Säästöt 2020

SÄÄSTÖ 31.12.2020
YLITYSOIKEUS 2021

Seurakunnat	Säästö yhteensä	Kehys	Toteuma	Säästön käyttö	Säästö yhteensä	Suunniteltu käyttö TA	Säästö ylitysoik.
	31.12.2019	2020	2020	2020	31.12.2020	2021	2021
Haaga	608 057	-1 708 529	-1 649 115	59 414	667 471	-21 047	646 424
Herttoniemi	357 544	-2 258 154	-2 191 804	66 350	423 894	-157 853	266 041
Kallio	-81 607	-2 823 153	-2 691 066	132 087	50 480	0	50 480
Kannelmäki	808 435	-1 785 414	-1 779 342	6 072	814 507	-35 338	779 169
Lauttasaari	432 663	-1 599 826	-1 465 973	133 853	566 516	0	566 516
Malmi	2 403 279	-6 660 327	-6 503 914	156 413	2 559 692	-476 039	2 083 653
Mikael	234 561	-2 466 333	-2 608 841	-142 508	92 053	-352 754	-260 701
Munkkiniemi	315 796	-1 353 032	-1 384 027	-30 995	284 801	-142 225	142 576
Oulunkylä	249 036	-2 350 773	-2 310 779	39 994	289 030	-27 008	262 022
Paavali	149 811	-1 912 645	-1 961 239	-48 594	101 217	0	101 217
Pakila	294 070	-1 582 701	-1 538 404	44 297	338 367	-92 728	245 639
Pitäjänmäki	341 316	-1 151 231	-1 131 343	19 888	361 204	-35 923	325 281
Roihuvuori	256 849	-2 459 450	-2 441 402	18 048	274 897	-92 355	182 542
Tuomiokirkkoseurakunta	550 008	-5 455 015	-5 663 460	-208 445	341 563	-167 817	173 746
Töölö	858 752	-3 860 214	-5 932 264	-2 072 050	-1 213 298	-562 616	-1 775 914
Vartiokylä	170 733	-1 162 299	-1 220 549	-58 250	112 483	-12 846	99 637
Vuosaari	774 883	-2 339 384	-2 281 344	58 040	832 923	-186 889	646 034
Johannes	-40 464	-2 207 265	-2 167 955	39 310	-1 154	-61 124	-62 278
Matteus	-12 582	-884 075	-928 833	-44 758	-57 340	0	-57 340
Petrus	40 573	-1 057 523	-1 071 961	-14 438	26 135	-52 330	-26 195
	8 711 713	-47 077 344	-48 923 615	-1 846 272	6 865 443	-2 476 893	4 388 549
Yht. seurakuntatyö	479 413	-7 913 649	-7 967 239	53 590	425 823	-1 596 693	-1 170 870
Lehtisaari	652 347	0	-253 284	253 284	399 063	-15 247	383 816
Yht.tapahtumat	29 303	-60 000	-70 222	10 222	19 081	0	19 081
Nuoret aikuiset	54 163	0	-9 999	9 999	44 164	0	44 164
Jäsenyyden vahvistaminen	36 574	-240 000	-243 682	3 682	32 892	0	32 892
Toimintakulttuurin muutos	61 757		836	-836	62 593	0	0
Toimintakulttuurin muutos TKM 7	1 848 958	0	-863 922	863 922	985 036	-184 661	800 375
Kehittämis- ja sopeuttamisraha	0	-1 000 000	-379 095	-620 905	620 905	-410 000	210 905
	3 162 515	-9 213 649	-9 787 443	573 794	2 526 962	-2 206 601	320 363
Yhteensä	11 874 228	-56 290 993	-58 711 058	-1 272 478	9 392 406	-4 683 494	4 708 912

5.1.1. Yhteinen hallinto

Hallinto-osasto hoitaa Helsingin seurakuntayhtymän yhteiset hankinta-, henkilöstö-, keskusrekisteri-, laki- ja asianhallinta-, talous- sekä tieto- ja viestintäteknikkapalvelut (ICT) sekä yhteisten luottamuselinten hallintoon ja yleishallintoon kuuluvat palvelut.

Mikä muuttui vuonna 2020?

Koronapandemiasta johtuen työskentelytavat muuttuivat merkittävästi. Valtaosa työntekijöistä siirtyi keväällä nopealla aikataululla etätöihin ja hallinnon kokouksia alettiin pitää sähköisesti. Myös esimiestyö toteutettiin suurelta osin etäyhteyksiä hyödyntäen. Tietohallintopalvelut mahdollistivat tehokkaan digiloikan. Henkilöstön uusien sähköisten työvälineiden omaksuminen ja käyttöönotto sujuivat kokonaisuudessaan hyvin.

Hankintayksikössä tehostettiin hankintojen opastusta ja neuvontaa sekä yhdessä tekemistä Hankinta-Teamsin avulla. Koulutuksellisesti merkittävä panostus oli pääsy mukaan hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehittämiseen keskittyvään Keino-Akatemiaan. Keskusrekisterissä otettiin käyttöön valtakunnallinen virkatodistusten tilaus- ja laskutuspalvelu ja samalla voitiin luopua omista, päällekkäisistä tietojärjestelmistä. Avioliiton esteiden tutkinta siirrettiin kirkkolain muutoksen takia seurakunnilta keskusrekisterin tehtäväksi.

Talouspalveluissa toteutettiin kassajärjestelmän kilpailutus, jonka avulla saadaan siirryttyä käteismaksuista sähköiseen maksamiseen. Seurakuntayhtymän taloussääntö sekä sijoitustoiminnan ohjeet päivitettiin ja johdon talousraportointia kehitettiin osana Rohkeasti yhdessä –prosessia. Seurakuntia ja yhteisten palveluiden yksiköitä ohjeistettiin poikkeusajan dokumentoinnista ja arkistoinnista.

Henkilöstön kehittämisen näkökulmasta keskityttiin erityisesti esimiesten osaamisen lisäämiseen palvelussuhdeasioissa sekä valmentavaan johtamiseen. Kirkollisen johtamisen peili (360) –kyselyn perusteella ylimmälle johdolle tehtiin kehittämissuunnitelma. Vuoden aikana toteutettiin myös johtamisvalmennusta.

Henkilöstöyksikkö päätettiin irrottaa hallinto-osastosta perustamalla kokonaan uusi henkilöstöosasto. Hallinto-osastolla tehtiin valmisteluita henkilöstöosaston työn käynnistymiseksi.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

Asiakaspalautekysely: Hallinto-osaston eri yksiköiden palveluiden kehittämiseksi toteutettiin syksyllä 2020 asiakaspalautekysely seurakuntien sekä muiden yhteisten palveluiden osastojen työntekijöille. Kyselyn osa-alueina olivat tavoitettavuus ja saatavuus, palvelualttius, osaaminen ja asiantuntijuus, sujuvuus, viestintä sekä koko osaston onnistuminen työn sujuvoittamisessa. Kyselyyn vastasi 397 henkilöä. Saatu palaute oli kokonaisuudessaan erittäin hyvää. Konkreettiseksi kehittämiskohteiksi nousivat palvelujen yhteydenottopisteiden monipuolistaminen, sisäisen intran (Sinfo) rakenteen ja sisällön kehittäminen, palvelulupauksen määrittäminen, asiakaspalvelukoulutusten toteuttaminen sekä palvelussuhteen aloittamisen tukipaketin laatiminen.

Sähköisen asiainnin kehittäminen: Sähköisen asiainnin kehittämisen osalta toteutettiin asiakkaille hautakarttapalvelu, otettiin käyttöön suomi.fi-viestintäpalvelu sekä edistettiin

sähköisten asiointipalvelujen laajentamisen edellyttämän toimitusvarausten virtuaaliin perustamista. Lisäksi henkilövarausten laajennusta työstettiin yhteistyössä Varustamojen, perheneuvonnan sekä Töölön ja Vuosaaren seurakuntien diakoniatyön kanssa. Seurakuntien ja yhteisten palveluiden työntekijöiden arkea helpotettiin rakentamalla uudelleen Prime- ja Outlook-kalentereiden välinen mobiilisynkronointi. Seurakuntien yhteisen asiakkuudenhallintajärjestelmän esiselvitysprojekti toteutettiin erillisen CRM-ohjausryhmän johdolla. Uuden asiakkuudenhallintajärjestelmän hankinnan valmistelua jatketaan vuonna 2021.

Palveluprosessien kehittäminen: Henkilöstöyksikkö kehitti sisäisten asiakkaiden odotuksien ja tarpeiden pohjalta palveluprosessin, jossa asiakas saa HR-neuvontaa yhden puhelinnumeron ja yhden sähköpostin kautta. Näin palveluprosessia saatiin nopeutettua ja samalla työntekijöiden ammattitaitoa kehitettyä.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Hallinto-osaston henkilöstöresurssit on mitoitettu nykyisenlaiseen palvelutarjontaan. Yksiköiden henkilöstössä oli jonkin verran vaihtuvuutta ja vuoden vaihteessa muutamia virkoja ja työsuhteita oli edelleen täyttämättä. Tilojen käytön suunnittelussa edetään Seurakuntien talon kehittämislinjausten mukaisesti. Tilatarvetta ovat merkittävästi vähentäneet ja vähentävät edelleen myös jatkossa etätyön lisääntyminen sekä tietohallinnon uuden palveluratkaisut, kuten pilvipalveluiden käyttö. Talouskehysten pienentyessä hallinto-osaston lakisääteisten ja perussäännössä sovittujen tehtävien hoitamiselle tulee uusia haasteita.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Toimiva hallinto ja hallinnon tukipalvelut mahdollistavat seurakuntalaisten osallistumisen seurakuntien päätöksentekoon ja toimintaan sekä mahdollistavat seurakuntien keskittymisen hengellisen perustehtävänsä hoitamiseen.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Asiakaspalautekyselyistä nousseita keskeisiä kehittämiskohteita edistetään aktiivisesti vuoden 2021 aikana. Sujuvien ja laadukkaiden palveluiden varmistamiseksi hallinto-osaston yksiköt kiinnittävät edelleen erityistä huomiota henkilökunnan osaamiseen, asiakaspalveluun sekä prosessien kehittämiseen ja niiden yhdenmukaisuuteen.

Etätyön tukemiseksi tulee digitaalisen työskentelyn taitoja aktiivisesti ja jatkuvasti kehittää. Microsoft Teams –ohjelmiston käyttö on saatu jo luontevaksi osaksi hallinto-osaston yksiköiden toimintaa. Etätyöt ovat tuoneet esille työhyvinvoinnin tärkeyden ja etäjohtamisen vaatimukset. Etätyön ja henkilöstön johtaminen etänä edellyttää toimintamallien päivitystä. Etätyössä korostuvat henkilöstön itseohjautuvuus ja oma-aloitteisuus.

Varautumista poikkeustilanteisiin on edelleen tehostettava.

5.1.2. Seurakunnallinen toiminta

Seurakuntien toiminnastaan laatimat toimintakertomukset esitetään erillisessä Seurakuntien toimintakertomukset –liitteessä.

Yhteenveto seurakuntien vuoden 2020 toimintakertomuksista

Seurakunnat ja yhteiset yksiköt raportoivat vuodesta 2020 vastaamalla tiivistetysti viiteen avainkysymykseen: Mikä muuttui vuoden aikana; Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat; Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat; Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus; Mitä opittiin seuraava vuotta varten?

Tässä tiivistelmässä nostetaan esille etenkin niitä linjauksia ja havaintoja, joita useat seurakunnat ovat kirjanneet kertomuksiinsa. Samat teemat saattavat nousta esiin eri seurakunnilla eri kysymysten alla, joten yksittäisen kysymyksen pohjilta harvasta trendistä saa riittävää kokonaiskuvaa. Korona toiminnan vaikutuksineen ja muutoksineen, auttaminen, digitaalisuus ja digiloikka sekä viestintä ja seurakuntalaisten osallisuus ovat taajaan toistuvia aiheita.

Yksittäisissä seurakunnissa tilanteet ja johtopäätökset voivat olla vastakkaisia, mutta näitä mahdollisia poikkeamia ei tilasyistä nosteta tässä analyysissä erikseen esille. Seuraavaa vuotta varten saadut opit tulevat arvatenkin näkymään seurakuntien toimintasuunnitelmissa.

Mikä muuttui vuonna 2020?

Lyhyt vastaus kysymykseen on: kaikki. Jokainen helsinkiläisseurakunta törmäsi koronan tuomiin muutoksiin maaliskuusta alkaen. Seurakunnista käytännössä kaikki mainitsevat digiloikan tavalla tai toisella. Yli puolet nostaa kertomuksissaan keskeiseksi messujen ja hartausten striimaukset ja videoinnit. Enemmistö mainitsee myös uudet tavat pitää yhteyttä seurakuntalaisiin ja muihin kaupunkilaisiin. Etätyöskentelyyn liittyvät kokouskäytännöt ja työntekijöiden digitaidot nostaa keskeiseksi noin joka kolmas seurakunta, ja hieman useampi mainitsee tarpeen ja kyvyn toimintatapojen muutokseen yleisemmällä tasolla.

Toinen keskeinen suuri kokonaisuus oli Helsinki-apu sekä muu kaupungin ja verkostokumppanien kanssa tehty yhteistyö. Joissakin seurakunnissa jopa puolet työntekijöistä siirrettiin Helsinki-apuun kevään sulkukuukausien ajaksi. Samalla osa seurakunnista antoi alueensa asukkaille omaa hätäapua. Muutama seurakunta raportoi diakonian tarpeen kasvaneen ja tuoneensa diakoniaan uusia tuomintatapoja. Konkreettisia esimerkkejä avun kanavoinnin muutoksesta olivat koronatilanteeseen räätälöity ruokajakelu.

Lähes puolet seurakunnista iloitsi rippileirien onnistumisesta muuttuneesta tilanteesta huolimatta. Joka kolmas seurakunta arveli viestintänsä ja etenkin sosiaalisen mediansa kehittyneen vuoden aikana.

Muutamassa seurakunnassa koronavuosi pienensi dramaattisesti toimintatuottoja. Erilaisista tilaratkaisuista raportointiin joko osana suunniteltuja remontteja tai koronan tuomien toiminnan muutosten vuoksi.

Pari seurakuntaa korosti kertomuksissaan henkilöstön hyvinvoinnin seuranta ja työturvallisuudesta huolehtimista. Korona vuosi näkyi myös strategiatyössä otetuissa aikalisissä ja esimerkiksi muutoksissa kasvatustyössä. Koronasta riippumattomia muutoksia tapahtui henkilöstössä ja seurakunnan jäsenmäärässä.

Yksittäisiä viittauksia löytyy seurakuntalaisilta tulleeeseen palautteeseen kerhojen, piirien ja muun kokoavan toiminnan loppumisesta. Kuorotoiminnan väliaikaisen hiipumisen mainitsee yksi seurakunta.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuvat?

Tavoitteiden saavuttaminen ei ollut koronakeleissä edes kovin realistista. Pandemian tuomat yllättävät ja toistuvatkin muutokset pitivät mahdollisuudet varsin rajallisina, kun suunnitelmien jatkuva justeeraaminen kuormitti henkilöstöä. Oman toiminnan perumisten ja siirtämisten lisäksi monet perinteiset ja seurakunnille tärkeät kaupunginosatapahtumat peruttiin, eikä seurakuntalaisia tai alueen muita asukkaita voitu kuulla tai taata osallistumismahdollisuuksia suunnitellusti.

Lennota laaditut uudet tavoitteet puolestaan jopa ylittivät odotukset. Seurakunnista noin neljännes kertoo uusista avauksista ja toiminnasta. Muun muassa uudet kumppanuudet, tavat kontaktoida seurakuntalaisia, Helsinki-apu ja diakonian nouseminen keskiöön saavat useita mainintoja.

Vaikka kasvotusten tapahtuvaa kontaktien määrää jouduttiin rajaamaan, vapaaehtoisten panos oli yllättävän monipuolinen. Palettiin mahtui mm. striimausta, ruoka-avun järjestelyjä, raha-asian neuvontaa, Helsinki-apua, messutoimintaa, viestintää, toiminnan suunnittelua ja joulun toteuttamista.

Kolmannes seurakunnista kertoo yltäneensä poikkeusvuonna kehittämään ja tehostamaansa viestintäänsä: toimintakertomuksissa nostetaan esille etenkin sosiaalinen media, striimaukset ja työntekijöiden digitaidot. Muutama seurakunta kertoo onnistuneensa suunnitellusti lasten ja nuorten tuessa sekä päiväkotij- ja kouluyhteistyössä. Yksittäisiä mainintoja saavat myös vaikkapa musiikkitoiminta, jäsenmäärän laskun hidastaminen, talouteen liittyvät tavoitteet, työhyvinvoinnin kehittäminen, tilamuutosten ja tilankäytön onnistumiset sekä nuorten aikuisten ja uusien asukkaiden tavoittaminen.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Työtehtävien nopeatkin muutokset ja joustavuus sekä etätyö korostuivat henkilöstöresurssien pohdinnoissa. Toimenkuvia sopeutettiin poikkeusoloihin, tyyppillisenä esimerkkinä Helsinki-apu. Perustyön kehittämisestä jouduttiin paikoin tinkimään, ja kaikkia virkoja, tehtäviä tai perhe- tai opintovapaalle lähteneiden aukkoja ei täytetty. Tiukentuneet hygieniavaatimukset ja turvallisuudesta huolehtiminen vaativat lisää resursseja ja kuormittivat erityisesti suntiokaartia. Hyvä esimerkki koronaturvallisuudesta huolehtiminen oli työyhteisön jakaminen useaan soluun, jotka toimivat toisistaan fyysisesti täysin erillään.

Striimauksiin ja laajemminkin viestintään ohjattiin ja osin hankittiin ulkoa lisää resursseja. Korona-ajan haasteista henkilöstöjohtamisessa ja -suunnittelussa seurakunnat mainitsivat esimerkiksi perehdytyksen vaikeutumisen, leirinvetäjien resurssipulan rippikouluissa ryhmien pienentyessä ja ryhmien tai leirien määrän siksi kasvaessa sekä muuttuviin tilanteisiin kuuluvan varuillaolon aiheuttaman hukka-ajan.

Yleisfiiliksenä henkilöstöresurssit kuitenkin näyttäytyivät varsin riittävinä.

Joka viides seurakunta kertoi luopuneensa jostakin tilastaan. Jotkin seurakunnat korostivat kirkkojen pitämistä auki yksityistä hiljentymistä ja keskusteluapua varten, kun tavanomainen toiminta ja kokoontuminen oli pääosin tauolla. Ulkotilat ja kirkkojen pihat korvasivat osin sisäkäytön rajoitukset. Tilankäytön suunnittelu oli erityisen haasteellista niissä kirkoissa, joissa kokoontuu useita erikielisiä yhteisöjä.

Yksi seurakunta nosti esiin tietojärjestelmien sekä byrokratian aiheuttaman turhautumisen.

Talousresurssit tuntuvat toimintakertomusten perusteella olevan pääosin riittävät. Korona-aika pienensi toimintakuluja, mikä näkyi paikoitellen ylijäämäisenä tuloksena tai vähintäänkin kompensoi haihtuneet toimintatuotot. Parissa seurakunnassa toimintatuottojen tai muiden tulojen pieneminen puraisi erityisen ikävästi.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Seurakunnat pohtivat osallisuutta lähinnä kahdesta tulokulmasta: vapaaehtoisten osaamisen ja resurssien hyödyntämisestä ja toisaalta kaupunkilaisten kokemuksesta olla mukana ja kokea yhteyttä.

Koronavuosi leikkasi merkittävästi tuttuja vapaaehtoistehtäviä sekä sisällöllisesti että määrällisesti. Moni vapaaehtoisista kuuluu koronan riskiryhmiin iän ja/tai terveytensä puolesta. Vuoden kaksi ensimmäistä kuukautta menttiin vielä perinteisellä tavalla, ja toisaalta kesällä ja alkusyksystä lasten ja nuorten leirin- ja ryhmänohjaajat pääsivät jälleen vauhtiin. Poikkeusoloissa vapaaehtoisten rooli oli monissa seurakunnissa erityisen vahva Helsinki-avussa, ruoka-avussa ja somettajina, osin myös striimauksien toteuttajina. Mainioita esimerkkejä osallisuudesta ovat myös seurakuntalaisten pyrittämä somekahvila Facebookissa sekä virtuaaliset kirkkokahvit.

Kolikolla on kuitenkin myös toinen puoli. Vaikka striimaukset ja some lisäsivät tai vähintään ohjasivat osallisuutta uuteen suuntaan, seurakunnissa kasvaa huoli niistä kaupunkilaista jotka ovat tai uhkaavat jäädä digikatveeseen. Tilanne on erityisen hankala monelle vanhukselle, joille perinteiset kasvotusten onnistuneet tapahtumat ovat olleet henkireikä ja ehkä ainoakin tapa kohdata työntekijöitä ja muita jäseniä. Samaan aikaan on vahvistunut tarve tavoittaa kaupunkilaiset luontevasti verkossa tai somessa.

Osallisuuden kokemus voi ilmetä myös yllättävillä tavoilla: kirkkojen valaisu syksyllä sai ihmiset liikkeelle ja muistutti fyysisesti kirkon läsnäolosta. Uusia ituja ja hyviä käytäntöjä ovat myös maahanmuuttajien aktivointi perhetyössä ja seurakuntien tilojen tarjoaminen yksittäisille muusikoille harjoittelupaikkana, kun moni muu tila on kiinni.

Vapaaehtoisuuden ja osallisuuden kaikkia kiviä ei ole vielä käännetty.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Poikkeusvuodesta jäi tulevaisuuden hyödyksi valmius kokeilukulttuuriin sekä halu ja kyky toimia ketterästi tai toimia ylipäättään, vaikka suunnitelmilta lähtee matto alta kerta toisensa jälkeen. Tällaisen joustavuuden mainitsi erikseen yli puolet seurakunnista.

Konkreettisia löytöjä olivat etenkin jumalanpalvelusten striimaus ja muu toiminta verkossa ja seurakuntalaisten vuorovaikutteinen kohtaaminen somessa. Digiloikan opeista aiotaan pitää kiinni. Reilu kolmannes seurakunnista aikoo entisestään lisätä aktiivisuuttaan

viestinnässä, niin ulkoisessa kuin osin sisäisessäkin. Etätyöt ovat ainakin jossain määrin tulleet jäädäkseen, mikä edellyttää toimivia laitteita ja järjestelmiä.

Useampi kuin yksi seurakunta sai kokemuksia siitä, miten vapaaehtoisia löydetään, kutsutaan ja tuetaan aktiivisesti ja toisaalta siitä, miten poistetaan esteitä osallistua yhteiseen hyvään. Myös mahdollisuudet kaupunkilaisten omille aloitteille ja heidän tarpeistaan nousevalle mielekkäälle toiminnalle korostuivat. Strategian avainrooli tunnistettiin, samoin tarve huolehtia henkisestä ja hengellisestä perusturvallisuudesta. Koronavuoden kokemukset kantavat myös verkostoyhteistyö kehittämisessä ja työnkuvien justeerauksessa. Tilastointi ja dokumentaatio on pitkälti nojannut ”vanhan maailman” ja kokoavan toiminnan tarpeisiin, ja tähän toivotaan nyt muutosta.

Kaikille tai useille seurakunnille yhteisten oppien lisäksi toimintakertomuksista löytyi monia yksittäisiä tärkeitä havaintoja: toiminta pienevissä resursseista, tilankäytön uudet mahdollisuudet, uusien asukkaiden kohtaaminen, maahanmuuttajat, moniammatillisuus, riparien kehittäminen, auttaminen, kirkkotilojen laajennettu aukiolo, vieraanvaraisuus, turvallisuuden ja työhyvinvoinnin kehittäminen – muiden muassa.

DIAKONIAPAINOTTEISET KEHITTÄMISPROJEKTIT

Seurakunta/yksikkö	Projektin nimi	Kesto	2019	2020
KÄYNNISSÄ OLEVAT				
Kallion srk	Alppila Basket (AlBa) - koripalloa kaikille lapsille	2019 - 2020	21 000	21 000
Tuomiorovastikunta	Nuorten Diakoniatalo Toinen Linja	2019 - 2021	42 000	42 000
Petrus församling	Framåt tillsammans: Stöd för familjer i kris	2019 - 2021	42 000	42 000
Malmin srk	Diakonia kansalaistoiminnan ja kansalaisvaikuttamisen tukena	2019 - 2020	42 000	42 000
Vartiokylän srk	Harmaan pantterin metsästys	2019 - 2020	42 000	42 000
UUDET				
Yht.srkyö, Erityisdiakonia	Turvaverkko	2020-2022		84 000
Haagan rovastikunta	Länsi-Helsingin seurakuntien yhteisöruokailut	2020		40 000
Kallion seurakunta	Jaettu ateria on yhteinen hyvä	2020-2022		35 000
Yhteinen seurakuntatyö	Varustamot käynnistäminen	2020-2022		84 000
Oulunkylän srk	Oulunkylän srk:n yhteisöruokailut 2020	2020-2022		35 000
Snellu	Tuu messiin - perheiden parissa Varustamoissa	2020-2023		17 500
Yhteensä				484 500
PÄÄTTYNEET/KÄYNNISTÄMÄTTÄ JÄÄNEET				
Paavaliin srk	Huomenta Helsinki	2019 - 2020	42 000	28 000
Malmin seurakunta	Koulutyön salatut elämäntaidot	2021-2022		
Malmin srk	Varustamon perustaminen Malmille - selvitysprojekti	2019	84 000	
Viestintä + Yht.srkyö	ViVa - Auttamistyö viestii ja vaikuttaa	2016-18 + 19	42 000	
Yht.srkyö, erit.nuorisot.	Läskykerho, monikulttuurisen erityisnuorisotyön projekti	2016-18 + 19	0	
Roihuvuoren srk	Kruunuvuorenranta	2017-18 + 19	42 000	
Yht.srkyö erityisdiakonia	Ristin suojassa		84 000	
Yht.srkyö, sairaalasielunhoito	Kotona sairastavan potilaan hengellisen tuen hoitopolku		42 000	
Yht				
DIAKONIAPROJEKTIT YHTEENSÄ			525 000	512 500
DIAKONIAPROJEKTEIHIN TALOUSARVIOKEHYKSESSÄ VARATTU MÄÄRÄRAHA			645 000	645 000

5.1.3. Yhteiset seurakunnalliset tehtävät

Mikä muuttui vuonna 2020

Vuotta 2020 väritti vahvasti koronapandemia ja sen vaikutukset. Kun etätyösuositus tuli voimaan 13.3., työtä alettiin tehdä sähköpostin ja Teamsin välityksellä siellä missä mahdollista.

Yhteisen seurakuntatyön työntekijät osoittivat joustavuutensa ja muuntautumiskykyä siirtyessään nopealla aikataululla palvelemaan helsinkiläisiä poikkeusajan auttamistehtävissä.

Ruoka-avun kehittämishankkeen ja Varustamoiden työntekijät yhdessä seurakuntien ja Helsingin kaupungin kanssa organisoivat ruoka-avun parissa päivässä valmiiden ruokakassien pakkaamiseksi ja jakeluksi eri puolille kaupunkia.

Maaliskuun lopulla Helsingin seurakuntayhtymä yhdessä kaupungin ja järjestöjen kanssa pisti pystyyn Helsinki-avun, joka tarjosi kauppa- ja asiointiapua sekä henkistä ja hengellistä tukea koronaviruksen riskiryhmään kuuluville yli 70-vuotiaille. Yhteisen seurakuntatyön työntekijät olivat isossa roolissa elokuulle asti jatkuneen avun koordinoinnissa ja toteutuksessa. Loppuvuonna osa heistä toimi koronaviruksen jäljittämistehtävissä.

Kampin kappeli oli suljettuna keväällä 2,5 kuukautta ja Mustasaaren toimintakeskus koko kesän. Niiden työntekijät siirtyivät tuoksi ajaksi Helsinki-apuun ja ruoka-apuun.

Kun kokoava toiminta joutui tauolle, yksilökohtaiset lisääntyivät ja niitä hoidettiin puhelimitse, etäyhteyksin ja tapaamalla ulkona. Esimerkiksi sairaalapappien työssä etäyhteydet eivät aina ole mahdollinen vaihtoehto. Hoitohenkilökunnan jaksamisesta tuli sairaalayhteisöiden keskeinen kysymys, johon sairaalapapit tarjosivat työnohjausta.

Perheneuvontaa jatkettiin pääosin etäyhteyksien välityksellä. Oppilaitostyössä näkyi opiskelijoiden lisääntynyt yksinäisyys ja muu henkinen pahoinvointi. Etäyhteyksien lisäksi opiskelijoilla oli mahdollisuus tavata oppilaitospappeja turvaetäisyyksin työhuoneella tai sielunhoitokävelyillä.

Kehittämispalvelujen tiimi oli tärkeässä roolissa, kun seurakunnissa otettiin käyttöön virtuaalisia työmuotoja esimerkiksi striimaamalla jumalanpalveluksia. Tiimin työpanokselle oli suuri tarve myös Tilannehuonetyöpajojen virtuaalifasilitoinnissa, muun muassa Rohkeasti yhdessä –strategiatyöskentelyissä.

Yhteisessä seurakuntatyössä iso ponnistus oli organisaation ja tiimiytymisen vahva kehittäminen. Sairaalasielunhoidossa ja perheneuvonnassa uusi tiimijako tuli voimaan ja tiimeille nimettiin lähijohtajat. Projektitiimi perustettiin. Uudelleenjärjestelyjen myötä Kasvatus ja seurakuntapalvelu –osasto lakkasi toimimasta. Yhteinen diakonia ja vammaistyö sekä Yhteiskunta ja kulttuuri –tiimeissä käytiin jatkuvan yhteistoimintamenettelyn mukaiset neuvottelut tiimikokoonpanojen sekä tehtävänkuvien ja virkapaikkojen muutosten edellyttämällä tavalla.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

Tavoitteet vuodelle 2020 olivat

- *Ihmisten hädän ja siihen vastaavan kirkon auttamistyön näkyväksi tekeminen ja vaikuttavuuden lisääminen.* Varustamotoiminta käynnistettiin, tosin koronapoikkeusaika hidasti sitä. Voimavaroja suunnattiin hädänalaisten auttamiseen Helsinki-avun ja ruoka-avun muodossa ja ne saivat näkyvyyttä. Vaikuttavuus oli aiempaa suurempaa hyvän kumppaniyhteistyön ansiosta.
- *Luodaan tehokkaampi johtamisjärjestelmä ja kehitetään tiedolla johtamisen malleja.* Johtamisjärjestelmä muuttui uusien päälliköiden rekrytoinnin myötä. He toimivat läheisessä yhteistyössä Yhteisen seurakuntatyön johtajan kanssa. Samoin dialogista johtamista kehitettiin ja otettiin käyttöön mm. Johtajan esittelyt. Muutoksen tuki –hankkeella tuettiin tiimien toimintaa ja lähijohtajien työtä. Tiedolla johtamisen hankkeeseen osallistuttiin yhteistyössä Tampereen ja Espoon seurakuntayhtymien sekä Kirkkohallituksen kanssa, hanke jatkuu.
- *Lisätään yhdessä tekemistä seurakuntien kanssa tilannehuone toiminnan kehittämisessä missä myös hyödynnetään palvelumuotoilun mahdollisuuksia.* Digiloikka teki Tilannehuoneesta hetkessä keskeisen ja kysytyn yhteistekemisen toimintapaikan Helsingin seurakunnissa ja yhteistyökumppanien kanssa. Srk-yhtymässä toteutettiin kymmeniä eri työpajoja, joita Kehittämispalvelujen tiimi fasilitoi tai koulutti ja sparrasi muita fasilitoimaan.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Varustamoiden käynnistyminen lisäsi tilakustannuksia ennakoitua enemmän, mikä osaltaan kuormitti Yhteisen seurakuntatyön taloutta. Etätöiden jatkuminen vaikutti käsitykseen yksikön tilantarpeesta tulevaisuudessa. Loppuvuonna aloitettiin yksikön sopeuttamissuunnitelman valmistelu alijäämäisen talouden tasapainottamiseksi vuosina 2021-23.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Seurakuntalaisuus joutui koronatilanteessa muutokseen, kun kokoavaa toimintaa ei juuri ollut. Monet vastuutehtävissä aiemmin toimineet joutuivat itse eristyksiin. Toisaalta virtuaalityöskentelyt mahdollistivat uudenlaista osallisuutta.

Helsinki-avussa sekä ruoka-avussa avautui uudenlaisia vapaaehtoistehtäviä, joissa seurakuntalaisten panos oli suuressa arvossa. **Lisäksi muutama poiminta osallisuudesta tiimeissä:**

Gospelia kaikille -projektissa seurakuntalaisten osallisuus toteutui vahvasti, koska koko projekti ei olisi mahdollinen ilman vapaaehtoisia.

Hermannin Diakoniatalon Varustamossa vapaaehtoiset, tukiasukkaat ja rikosseuraamusasiukkaat osallistuivat talon toimintoihin mm. Cafe Hermannissa. Vapaaehtoiset ohjasivat suomen kielen ryhmiä, toimivat etäläksyavun tehtävissä ja monikulttuuristen iltojen kohtaamisissa sekä avustivat työnhaussa. Tukiasukkaat osallistuivat mm. talkootyöhön syystalkoissa, verstaalla ja remontoinnissa.

Erityisnuorisotyössä puolestaan vapaaehtoisia oli mukana Saapastoiminnassa, projektissa ja Snellu Cafessa. Vertaisnuoria oli edelleen mukana ryhmätoiminnassa.

Vieraskielisessä työssä seurakuntalaisten osallisuus toteutuu hyvin ja monimuotoistui entisestään. Esimerkiksi seurakuntalaisten erilaiset it-taidot ja ryhmän vetäjätaidot rikastuttivat toimintaa.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Muutama poiminta tiimien toimintakertomuksista, jotka varmasti kuvaavat koko yksikön oppimista:

Osaamme toimia työyhteisönä myös etäpalavereiden avulla. Olemme joustavia ja osaamme sopeutua nopeasti muuttuviin tilanteisiin. (*Kampin kappeli*)

Verkkotyön mahdollisuuksia opittiin hyödyntämään seurakunnan työntekijöiden kanssa työn kehittämisessä ja viikkotapaamisissa sekä koulutuksessa ja yhteistyöverkostoissa. Yhteistyön merkitys seurakuntien kanssa korostui. (*Kasvatuksen tiimi*)

Poikkeuksellinen vuosi pakotti omaksumaan monta uutta taitoa, kameran edessä olemista, Helsinki-avun puhelinjärjestelmän käyttämistä, videon käsittelytaitoja ja monia muita. Opimme reagoimaan välittömästi alati muuttuvaan tilanteeseen. Vapaaehtoisten kanssa toimimiseen löytyi entistä järjestelmällisempi lähestymistapa. (*venäjänkielinen työ*)

Mikä muuttui vuonna 2020?

Korona muutti lähes kaiken. Pitkäjänteisen ja vuodenvieron hyödyntävän viestinnän sijaan työssämme korostui poikkeuksellisen vahvasti reagointi muuttuviin ja usein sumuisiin tilanteisiin. Kokoavasta toiminnan jäätyä tauolle viestinnän perinteinen volyymi eli tapahtumatiedottaminen hiljeni: akuutin koronaviestinnän lisäksi yhteisiä resursseja käytettiin verkkoa ja somea luontevasti hyödyntäviin sisältöihin, etenkin videoihin, meemeihin ja striimauksiin.

Etätöihin siirtyminen johti digiloikkaan myös viestijäverkoston tavassa toimia. Viestijät alkoivat hyödyntää Teamsia täysillä. Stadin viestijät -kanavan keskustelut sekä tiuhaan ja säännöllisesti pidetyt viestijäinfot hitsasivat porukan yhteen. Ideointiin, teknisiin toteutuksiin ja ongelma- ja kriisitilanteissa verkosta sai aina apua yli yksikkörajojen. Organisaatio oppi striimaamaan ja tekemään videoita.

Viestintää tehtiin ennenkuulumattoman vahvasti yhdessä ei-kirkollisten toimijoiden kanssa: esimerkkeinä kevään Helsinki-apu ja loppuvuoden poikkeusjoulu. Suunnittelimme ja tuotimme yhteisiä sisältöjä etenkin Helsingin kaupungin kanssa, mutta myös kolmannen sektorin, yritysten ja sekulaarien medioiden kanssa.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

Korostimme sisällöntuotannon systemaattisuutta sekä sisällön käyttökelpoisuutta ja helppoa jaettavuutta entisestään. Tiedon ajantasaisuuteen ja visualisointiin kiinnitettiin erityistä huomiota.

Kolme keskeisintä tavoitetta jäivät osin koronan jalkoihin. Kuitenkin niitä kaikkia vietiin eteenpäin – osin onnistuen, osin oppien.

- 1) Sosiaalisen median ja sisältömarkkinoinnin uusia konsepteja jalkautettiin ja testattiin käytännössä sekä suomeksi että ruotsiksi: sisältöjä tehtiin ydinkohderyhmät mielessä pitäen ja naksun verran aiempaa leppoisammalla ja stadilaisemmalla fiiliksellä. Ilman sinua -konsepti kääntyi loppuvuodesta kampanjaksi, jolla pyrittiin tuomaan toivoa ja valoa koronakaamokseen.
- 2) Tiedon visualisoinnin konsepti ja ohjeistus valmistui. Keskeisin jäsen-, toiminta- ja talousdata voidaan nyt esittää visuaalisesti yhdenmukaisesti ja käyttäjäystävällisesti. Myös yksiköt ja seurakunnat voivat käyttää konseptia ja esityspohjia.
- 3) Verkkosivujen konsepti saatiin valmiiksi ja hyväksyttiin. Vuoden aikana ei kuitenkaan vielä päästy sivuston tuotantovaiheeseen: siihen voidaan siirtyä vasta sivustomallin moduulien testaamiseen ja teknologiavalintojen jälkeen.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Tiimiläiset osoittivat kaoottisessa tilanteessa ammattitaitoa ja vahvuuttaan ottamalla proaktiivisesti ja itsenäisesti koppia eteen putkahtaneista yllätyksistä. Tiedottajan eläköidyttyä tehtävänkuvaa muutettiin, ja syksyllä käynnistettiin viestintäsuunnittelijan rekrytointi.

Koronaviestinnän yllättävät kulut sekä video- ja kuvatuotannot pystyttiin rahoittamaan vielä vuonna 2020 ns. TKM7-kehitysrahoilla. Viestintäpalveluiden perusbudjetti ei yksin olisi riittänyt.

Tilat ovat tarkoituksenmukaiset. Pysyvän, kehykseen korvamerkatun markkinointiviestinnän budjetin puuttuminen on vuodesta 2021 alkaen ongelma.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Helsinkiläiset pyritään pitämään keskiössä kaikessa viestinnän suunnittelussa ja testaamisessa. Viestintä antaa tulitukea erityisesti sellaiselle korona-aikana tehtävälle toiminnalle ja sisällölle, joihin helsinkiläisen on helppo ja luonteva jakaa omissa kanavissaan ja tulla itse mukaan katsojina, kuulijoina ja kommentoijina.

Osallisuuden esteitä pitää taklata ja madaltaa systemaattisesti: olipa kyse esimerkiksi sähköisten kokouskäytäntöjen puutteista, saavutettavuudesta tai monikielisyyden ja – kulttuurisuuden haasteista.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Etätyöt ja Teams ovat tulleet jäädäkseen. Oikein käytettynä ja johdettuna ne lisäävät joustavuutta, sitoutumista ja yhdessä tekemistä.

Verkko- ja somesisältöjen työnjakoa ja "vuoropuhelua" pitää vahvistaa entisestään.

Viestinnän kehittäminen edellyttää resursoinnissa pitkäjänteisyyttä.

Hyvin tavoittava seurakuntamedia

Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan seurakuntien yhteinen Kirkko ja kaupunki -mediatoimitus on itsenäinen monikanavainen journalistinen yksikkö, joka työskentelee tiiviissä yhteistyössä seurakuntayhtymien viestintäyksikköjen kanssa. Mediatoimitus toimittaa kolmena kaupunkikohtaisena versiona ilmestyvää painettua Kirkko ja kaupunki -lehteä, Kirkkojakaupunki.fi-verkkomediaa sekä Jouluradiota.

Kirkko ja kaupunki ilmestyi kuluneena vuonna paperilehtenä 22 kertaa ja verkkomediana ympäri vuorokausien. Paperilehteä on jaettu myös kirkoissa sekä telinejakeluna yhteistyössä Länsiväylän, Vantaan Sanomien ja Helsingin Uutisten telinejakelusta huolehtivan Etelä-Suomen Median kanssa.

Lukijatutkimusten mukaan painettu Kirkko ja kaupunki tavoittaa lukijansa hyvin. Merkille pantavaa on, että tutkimusten mukaan yli 30 %:lle seurakuntalaisista Kirkko ja kaupunki on heidän ainoa tai lähes ainoa siteensä seurakuntaan. Lehden saajista 70% vähintään selailee sen.

Vuonna 2020 koronapandemiasta johtuneet kokoontumis- ja liikkumisrajoitukset korostivat laadukkaan seurakuntamedian merkitystä: kotiin kannetun Kirkko ja kaupungin muodossa seurakunta pystyi viemään viestinsä myös eristettyihin koteihin. Koska seurakuntien Kauneimmat joululaulut –tilaisuuksia ei voitu koronan vuoksi järjestää, Kirkko ja kaupunki lähetti yhteistyössä Suomen Lähetysseuran kanssa Kauneimmat joululaulut –vihon joulun alla ilmestyneen lehden välissä seurakuntalaisten koteihin. Lähetysseura kustansi vihon painamisen, Kirkko ja kaupunki maksoi liitteistyksestä koituneet kulut.

Osoitteellisena jaetun paperilehden jakelu oli noin 335 000 kappaletta / numero. Lehden painoi Sanomapaino ja jakeli Suomen Posti. Ilmoitusmyynti ostettiin palveluna Otavamedialta. Ilmoitusmyynnin sopimus päättyi vuoden 2020 lopussa, ja syksyllä järjestettiin tarjouskilpailu vuoden 2021 alusta alkavasta sopimuksesta. Kilpailun voitti Kotimaa Oy.

Vuonna 2020 Kirkko ja kaupungin verkkomediassa ilmestyi kaikkiaan 1 380 juttua. Verkkomediaamme käytti keskimäärin 47 000 eri ihmistä viikossa. Kasvua vuoteen 2019 verrattuna oli peräti 31 prosenttia (vuonna 2019 uniikkeja viikkokävijöitä oli 36 000). Koko vuonna käyntejä Kirkko ja kaupungin sivustolla oli 2,8 miljoonaa, kasvua edellisvuoteen (2,25 miljoonaa käyntiä) oli 24 %.

Muut joukkoviestimet pitävät Kirkko ja kaupunkia kiinnostavana ja luotettavana lähteenä, ja Kirkko ja kaupunki saa runsaasti näkyvyyttä siteerauksina muualla mediassa. Vuonna 2020 Kirkko ja kaupungin verkkomedia tavoitti oman tavoittavuutensa lisäksi 4,3 miljoonaa suomalaista, kasvua edellisvuoteen oli 10%. Arvio tavoittavuudesta lasketaan verkkosivustojen kuukausittaisten kävijätilastojen uniikkien kävijöiden lukumäärän perusteella. Mainosarvoksi laskettuna näin laajan ansaitun julkisuuden arvo on mediaseurantaa ja media-analyysijä tekevän Meltwaterin arvion mukaan 1,6 miljoonaa euroa (kasvua edellisvuodesta 14%).

Jouluradion pääkanava soi nettiradiona läpi vuoden. FM-taajuuksilla Jouluradio soi marraskuusta loppiaiseen. Antennilähettämiä oli kaikkialla maassa yhteensä 27, niistä 26 aloitti lähetykset 2.11., Espoon taajuus saatiin avattua 5.12. Kuluneella kaudella Jouluradio soitti erityisesti kotimaista joulumusiikkia. Tavoitteena oli tuoda kuuntelijoille uskoa, toivoa ja rakkautta koronajouluun. Verkossa Jouluradion kanavia kuunneltiin yli viisi miljoonaa kertaa, kasvua edellisvuoteen on noin viisi prosenttia. Kuunnelluin kanavista oli Jouluradion pääkanava, muista kanavista kuunnelluimmat olivat Kauneimmat joululaulut, Lasten jouluradio ja Klassinen joulu. Vuonna 2020 Jouluradio ei osallistunut FM-tavoittavuutta mittaavaan Kansalliseen radiotutkimukseen.

Jouluradion Hoosiannan teki vantaalaisen Vaskivuoren lukion kamarikuoro. Hoosiannasta tuli varsinainen somehitti: videota on katsottu lähes 600 000 kertaa, luvussa ovat mukana Facebook-, YouTube- ja Instagram-katselut.

Uusi yhteistyösopimus

Kuluneena vuonna Espoon, Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät sekä Kauniaisten suomalainen seurakunta neuvottelivat uuden sopimuksen pääkaupunkiseudun yhteisestä mediasta. Uuden sopimuksen neuvottelemisen tuli ajankohtaiseksi Vantaan seurakuntayhtymän irtauduttua aiemmasta sopimuksesta.

Henkilöstö

Kirkko ja kaupungin palveluksessa työskentelivät kertomusvuonna toimittajat Hanna Antila, Topias Haikala, Kaisa Halonen, Juhani Huttunen, Taneli Kylätasku, Marjo Kytöharju, Outi Laulajainen, Nina Riutta ja Pihla Tiihonen, tuottaja-toimittaja Katri Saarela, toimitussihteerit Paula Huhtala ja Eira Serkkola, toimituspäälliköt Heli Kulmavuori ja Ulla Lötjönen, uutispäällikkö Pauli Juusela, verkkograafikko Mari Aarnio, kuvatoimittaja Maija Saari, AD Jarkko Peltoluhta, kehittämispäällikkö Tuure Hurme, Jouluradion päällikkö Riitta alliorinne, kustannuspäällikkö Päivi Ahoipelto, toimituksen assistentti Maija Kiviranta ja päätoimittaja Jaakko Heinimäki. Kaikkiaan toimituksen vahvuus oli 23 henkilöä.

Siviilipalvelusmiehinä toimituksessa palvelivat vuonna 2020 Sakari Hukka ja Robin Vuorinen. Opiskelija Miika Auvinen työskenteli kesätoimittajana ja opiskelija Kata-Riina Heinonen-Tricarico toimitusharjoittelijana.

Jouluradion kausityöntekijöinä työskentelivät Aura Neuvonen ja Mika Saarelainen. Harjoittelijoina toimivat Miia Valenko ja Reetta Isomäki.

Yhteinen mediatoimitus ei ole pelkästään toimitus vaan myös mediakustantaja, jossa journalististen tehtävien lisäksi huolehditaan myös suuren median jakeluun, tuotantojärjestelmiin, painoon ja ilmoitustrafiikkiin liittyvät asiat.

Työnantajana toimi Helsingin seurakuntayhtymä.

Hallinto

Kirkko ja kaupungin toimintaa johtaa johtokunta. Kertomuskaudella johtokuntaan ovat kuuluneet Helsingistä Eija-Riitta Korhola, Kimmo Malin, Olav S. Melin, Salla Ranta ja Pekka Salomaa, Espoosta Kirsi Rostamo, Heikki Saraste ja Juha Vähäsarja sekä Vantaalta Leena Kaseva, Johanna Korhonen ja Topias Tanskanen (2.6.2020 asti) sekä Pekka Silventoinen

(2.6. 2020 alkaen). Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut Heikki Saraste, varapuheenjohtajana Salla Ranta ja sihteerinä Maija Kiviranta.

Läsnäolo- ja puheoikeudella johtokunnan työskentelyyn ovat osallistuneet Helsingin seurakuntayhtymästä yhtymän johtaja Juha Rintamäki, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Jukka Pakarinen sekä viestintäpäällikkö Kimmo Holappa. Vantaan seurakuntayhtymästä johtokunnan työskentelyyn ovat osallistuneet yhtymän johtaja Jukka Parvinen, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Janne Silvast ja viestintäpäällikkö Meri-Anna Hintsala. Kauniaisten suomalaista seurakuntaa edusti seurakuntaneuvoston puheenjohtaja Mimosa Mäkinen. Espoon seurakuntayhtymän viranhaltijoista johtokunnan työskentelyyn osallistuivat hallintojohtaja Risto Hämäläinen, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja Kalervo Salo sekä viestintäpäällikkö Urpu Sarlin.

Talous

Kirkko ja kaupungin maksuliikenteestä ja kirjanpidosta vastaa Helsingin seurakuntayhtymä.

Kirkko ja kaupungin kustannukset jaetaan sopimuksen mukaan suhteessa Helsinki 59,9 %, Espoo 21,7 %, Vantaa 17,9 %, Kauniainen 0,5 %. Vuoden 2020 taloutta rasitti koronapandemian vaikutukset ilmoitusmyyntiin, jonka tuotto laski noin 50%. Tästä huolimatta talous saatiin pysymään tasapainossa. Vuonna 2020 Kirkko ja kaupungin toimintakate oli noin 5 130 000 euroa. Tilinpäätös oli noin 80 000 euroa ylijäämäinen. Sopimuksen mukaan ylijäämä siirtyy hyvityksenä seuraavalle vuodelle.

MUU YHTEINEN SEURAKUNNALLINEN TOIMINTA

Muu yhteinen seurakunnallinen toiminta			
	TP 2019	TA+m. 2020	TP 2020
Diakoniset avustusvarat	500 372	9 140	395 488
3912410000 Kriisiavustukset	104 898	90 000	60 833
3912410001 Ruokapankkitoiminta	254 747	235 000	215 427
3912410002 Myllypuron ruuanjakelu	42 000	42 000	42 000
3912410003 Diakonialeiritoiminnan tukeminen	20 227	31 874	7 248
3912410004 Osatyökykyisten työllistäminen	74 001	100 000	69 980
3912410005 Kriisiapu	4 500	35 000	0
3912410006 Korona-avustus	0	-524 734	0
Käyttövarat	12 252	18 500	2 383
3921080000 Kirkkoherrainkokouksen käyttövarat	11 500	11 500	1 813
3921080002 Lääninrovastien käyttövarat	752	7 000	570
Varaus toiminnan yhteisiin menoihin	2 186 882	3 903 692	2 092 800
3931080002 Seurakuntayhtymän teosto- ja gramexmaksut	53 012	54 000	53 547
3931080004 Leiritoiminnan tukeminen	315 977	415 000	446 804
3931080005 Yhteiset tapahtumat	93 987	60 000	70 222
3932040000 Nuoret aikuiset	659	0	9 999
3931080007 Jäsenyyden vahvistaminen	278 256	240 000	243 682
3931080011 Toimintakulttuurin muutos	722 492	0	-836
3931080012 Seurakuntatoiminnan digipalvelut	68 056	40 000	20 023
3931080014 Hehu korvaukset	8 051	7 000	6 344
3931080015 TKM 7	646 392	2 087 692	863 922
3931080016 Kehittämis- ja sopeuttamisraha	0	1 000 000	379 095
Avustukset lähetykselle ja kv. diakoniale	2 858 989	2 920 000	2 908 213
3942600000 Suomen Lähetysseura	1 636 210	1 636 210	1 559 864
3942600003 Suomen Pipliaseura	178 820	178 820	169 944
3942700000 Kirkon Ulkomaanapu	604 970	604 970	569 984
3942700001 YKN:n myöntämät kohdennetut avustukset	438 989	500 000	488 409
3942600004 Sanansaattajat	0	0	120 012
Yleisavustukset	823 898	990 727	989 605
3952900000 Cantores Minores	169 497	171 587	171 587
3952900001 Eläkeläisyhdistys	7 000	7 000	7 000
3952900002 Henkilökuntayhdistys	7 000	7 000	7 000
3952900003 Gaius-säätiö	15 361	16 000	13 813
3952700000 Suomen Merimieskirkko	120 000	120 000	120 000
3952900004 Suomen Mielenterveysseuran SOS-palvelu	3 800	5 000	5 000
3952900005 Tuomasysteisö ry	83 190	84 572	84 572
3952900006 Juutalainen seurakunta	20 000	20 000	20 000
3952900008 Helsingin Urkukesä ry	20 000	20 000	20 000
3952900009 Via Crucis	75 000	75 000	75 000
3952900010 Agricola-projekti	244 435	249 568	249 568
3952900011 YKN:n myöntämät erilliset avustukset	15 004	30 000	30 864
3952900013 Kirkon Musiikkijuhlat	0	0	200
3952900014 Reformaation merkkipuosi	502	0	0
3952900015 Anglikaaninen kirkko	43 108	45 000	45 000
3952900016 Kansainvälinen seurakuntatyö	0	20 000	20 000
3952900017 New Yorkin suomalainen seurakunta	0	30 000	30 000
3952900018 Herättäjä-yhdistys	0	10 000	10 000
3952900019 Aholansaarisäätiö	0	5 000	5 000
3952900020 Pohjoismainen kirkkomusiikkineuvosto	0	75 000	75 000
Vieraskielinen työ	463 380	584 052	523 252
3962900002 Kiinankielinen seurakuntatyö	71 590	81 900	65 078
3962900003 Arabiankielinen seurakuntatyö	67 652	86 100	101 155
3962900004 Vironkielinen seurakuntatyö	88 638	82 768	69 968
3962900005 Venäjänkielinen seurakuntatyö	166 011	189 236	168 111
3962900007 Englanninkielinen työ	69 489	144 048	118 940
KAIKKI YHTEENSÄ	6 845 774	8 426 111	6 911 741

5.1.4. Ympäristö –ja hautaustoimi

Mikä muuttui vuonna 2020?

Koronatilanne edellytti paljon poikkeusjärjestelyjä erityisesti kappelitoimintojen osalta. Hautaustoimen sisäinen viestintä siirtyi pääosin sähköisiin ympäristöihin. Toimistotyötä tekevä henkilöstö siirtyi mahdollisuuksien mukaan tekemään etätöitä. Hautausmailla poikkeustilanne huomioitiin jakamalla henkilökunta pienempiin ryhmiin ja eri sosiaalitaloihin. Kausityöntekijöitä varten vuokrattiin sosiaalitalakontteja, jotta pystyttiin huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta. Kausityöntekijöiden välistä kohtaamista vähennettiin porrastamalla työhöntulo- ja lähtöaikoja sekä päivittäisten taukojen aloituksia.

Miten kolme tärkeintä tavoitetta toteutuivat?

Ympäristö- ja hautaustoimen kolme yhteistä tavoitetta olivat työyhteisötaitojen edistäminen ja esimiestyön tukeminen, ympäristö- ja hautaustoimen sisäisen ja ulkoisen viestinnän parantaminen sekä ympäristötyön vuosiraportoinnin ja sisäisten ympäristöauditointien kehittäminen seurakuntien työtä paremmin tukeviksi.

Hautaustoimen henkilöstön keskinäistä viestintää kehitettiin ja tehostettiin entisestään lisäämällä sähköisten viestintävälineiden käyttöä, erityisesti Teams-ympäristössä. Henkilöstön keskinäisen kohtaamisen ja viestinnän sekä töiden johtamisen siirryttyä suurelta osin verkon kautta tapahtuvaksi on muutos myös haastanut henkilöstöä ja työyksiköitä kehittämään työyhteisötaitojaan toisenlaisessa vuorovaikutusympäristössä.

Hiilijalanjälkilaskentaa kehitettiin Suomen lähetysseuran sekä hankintojen Keino-akatemian yhteistyöhankkeissa ja hiilitaselaskentaa pohjoismaisessa iTree-hankkeessa yhteistyössä Luken ja Helsingin yliopiston kanssa. Viikin kirkon katolle asennettiin aurinkopaneelit ensimmäisenä kirkkona Helsingin seurakuntayhtymässä ja Malmin kirkolle asennettiin sähköauton latauspiste ensimmäisenä seurakuntana Suomessa.

Miten henkilöstö-, tila- ja talousresurssit riittivät ja jakautuivat?

Hautausmaiden huolto-, toimisto- ja sosiaalilarakennukset ovat pääsääntöisesti hyvässä toimintakunnossa. Hautausmaiden siunauskappelitoiminnot ja hautausmaiden ylläpitotyöt sekä hautaustoimen asiakaspalveluun liittyvät tehtävät hoidettiin osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön toimesta mallikkaasti.

Hautausmaille haudattiin toimintavuonna 5092 vainajaa, joista 87% tuhkahautauksia. Krematorioissa tuhkattiin yhteensä 4432 vainajaa. Siunaustilaisuuksiin (3407 kpl) ja uurnanlaskuihin (3521 kpl) osallistui yhteensä n. 72000 saattajaa.

Miten toteutui seurakuntalaisten osallisuus?

Helsinkiläisten osallisuus toteutui lähinnä hautausmaakäynteinä. Koronatilanteen vuoksi hautausmailla oli tavallista enemmän kävijöitä pyhäinpäivänä ja joulun aikaan. Syksyllä 2020 otettiin käyttöön mobiililaitteilla ja verkossa toimiva Hautahaku-palvelu, jonka avulla omaiset voivat etsiä läheistensä hautapaikkoja.

Mitä opittiin seuraavaa vuotta varten?

Hautaustoimessa tulee kiinnittää huomiota toimintaohjeiden laatimiseen poikkeustilanteita varten. Koronapandemian aiheuttamasta poikkeustilanteesta selvittiin hyvin hautaustoimen henkilöstön yhteistyöllä ja ammattitaidolla.

5.1.5. Kiinteistötoimi

Toiminnan tavoitteet

Kiinteistöosaston vastuulla on toimitiloja ja toimitilakiinteistöjä, joiden yhteenlaskettu rakennustekninen nykyarvo on 602 milj. euroa, pinta-ala on noin 154 000 brm² ja tilavuus 780 000 m³. Erityyppisiä rakennuksia on noin 230. Tavoitteenamme on vastata siitä, että kaikilla yhtymän seurakunnilla ja muilla yksiköillä on aina käytössään ajan- ja tarkoituksenmukaiset sekä terveelliset tilat toimintansa menestyksellistä harjoittamista varten. Hyvään asiantuntemukseen perustuvalla rakennusten elinkaariajattelulla, oikeaan aikaan tehdyillä investoinneilla ja nykyaikaisilla ylläpitoratkaisuilla huolehdimme siitä, että kiinteistöt toimivat kaikissa olosuhteissa oikein ja kustannustehokkaasti. Toimitiloissa ilmeneviin sisäilmaongelmiin puututaan nopeasti ja oikeilla ratkaisuilla saavutetaan terveelliset sisäilmastoratkaisut.

Seurakuntien käytössä olevien kiinteistöjen lisäksi kiinteistöosaston johdettavana on myös markkina-arvoltaan noin 167 milj. euron arvoinen sijoituskiinteistösalkku, jonka tehtävänä on toisaalta tarjota kohtuuhintaisia työsuhteasuntoja yhtymän työntekijöiden käyttöön ja toisaalta tuottaa varoja seurakuntien toiminnan rahoittamiseen.

Vuonna 2015 aloitettiin vuosille 2016–2018 suunniteltu toimitilojen käytön optimointiohjelma, jonka tuloksena seurakunnat luopuivat tiloistaan hieman aiemmin suunniteltua nopeammassa tahdissa. Optimointiohjelman tavoitteena oli saavuttaa kolmessa vuodessa ylläpitokustannuksissa vuositasolla 15 % säästö, mikä edellytti tiloista luopumista vastaavassa määrin. Vuoden 2017 lopulla yhtymän seurakunnat ja yksiköt olivat tehneet luopumispäätöksiä tiloistaan noin 22 % pinta-alaneliöissä laskettuna. Vuoden 2020 loppuun mennessä tiloja oli otettu takaisin toiminnan käyttöön ja hankittu uusia siten, että seurakuntien käytössä on nyt vain 14 % vähemmän toimitiloja verrattuna vuoteen 2015 (2015 lopussa 81702 m², 2020 lopussa 70087 m²).

Periaatteena on, että vapautuneet toimitilat siirretään sijoitusomaisuudeksi, mikäli tilat saadaan vuokrattua ulkopuolisille. Tilojen luopumisesta kertyvä säästö ylläpitokuluissa toteutuu vasta, kun tyhjentyneet tilat on saatu myytyä tai vuokrattua ulkopuolisille. Vuoden 2020 päättyessä vapaana ja myytävänä olevien toimitilojen määrä oli 5 234 m² ja niiden tasearvo oli 6,36 milj. euroa.

Arviointi toiminnasta ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta

Ulkoisten toimintakulujen karsinnan osalta kiinteistöosasto on vuosina 2016–2020 kyennyt noudattamaan suunniteltua kulujen karsimishjelmaa.

Vuodelle 2020 suunnitelluista 21,7 milj. euron ylläpitomenoista käytettiin 17,4 milj. euroa. Ylläpidon vastuualueeseen kuuluvien kiinteistöjen ja toimitilojen pienten ja keskisuurten korjaustoimenpiteiden osalta suunniteltuja korjaustavoitteita ei saavutettu, johtuen seurakuntien toimintakulttuurin muutokseen liittyvän tilojen optimointiin liittyvien korjaus- ja muutostoimenpidepyyntöjen poikkeuksellisen suuresta kasvusta, ylläpitoyksikössä tapahtuneista henkilövaihdoksista ja resurssipulasta. Ylläpitoyksikkö joutui toimimaan osan vuodesta 1 - 2 henkilön vajauksella. Seurakuntayhtymän tarjoamalla palkkatasolla on ollut vaikea saada sopivia ja päteviä hakijoita vapaana oleviin vakansseihin. Vuoden 2020 helmikuussa henkilöstöresurssivaje on saatu lähes korjattua.

Investointibudjetin suuruus on vaihdellut 2010-luvulla n. 20 - 30 milj. euron välillä. Yhtymän investoinneista merkittävin osa on kiinteistöinvestointeja. Vuodelle 2020 investointeihin oli budjetoitu talousarvion tarkistukset huomioiden 14,7 milj. euroa, josta 12,2 milj. euroa kohdistui kiinteistötoimen investointeihin ja 2,5 milj. euroa hautaustoimen investointeihin. Kiinteistöinvestoinneista kyettiin toteuttamaan 11,2 milj. euroa, joka jakautui hautaustoimen investointeihin 1,6 milj. euroa ja kiinteistötoimen investointeihin 9,6 milj. euroa.

Keskeisin syy toteutuneiden investointihankkeiden vaatimattomaan määrään on ollut työvoimapula. Rakennusalalla rekrytointi on ollut haasteellista. Yksityissektorin palkat ovat saatujen selvitysten mukaan pahimmillaan huomattavasti korkeammat kuin seurakuntayhtymän tarjoamat palkat ja lisäksi alalla yksityisissä yrityksissä maksetaan tämän päälle merkittäviä työsopimusten allekirjoituspalkkiota sekä projektikohtaisia bonuksia. Vuoden 2019 lopulla rekrytointimahdollisuudet avoinna olevien vakanssien palkantarkistusten myötä paranivat. Helmikuussa 2020 saatiin täytettyä avoinna ollut hankepäällikön vakanssi ja kesäkuussa projektipäällikön vakanssi. Kun uudet työntekijät saadaan perehdytettyä tehtäviinsä mahdollisuudet syntyneen korjausvelan kuromiseen paranevat oleellisesti.

Työvoimapolusta johtuen suunniteltujen tekemättömien töiden määrä on kumuloitunut liian suureksi. Nykyisten resurssien lisäksi tarvitaan arviolta kahden lisähenkilön työpanos useammalle työvuodelle, jotta työtilanne saadaan normalisoitua. Seurakuntayhtymän rakennukset ovat iäkkäitä, usein viranomaisien taholta erityishuomion piirissä sekä osittain suojeltuja, mikä osaltaan lisää työmäärää ja pidentää rakennushankkeiden käsittely- ja läpimenoaikaa. Näin myös investointien suunnittelussa on suhtauduttava konservatiivisemmin siihen, mitä yhden suunnitteluvuoden aikana ehditään käytännössä toteuttamaan.

Johtopäätökset toiminnan tulevaa suunnittelua varten

Kiinteistökannan jalostuspotentiaalin hyödyntämistä ja seurakuntien toimitilojen korjauksia jatketaan enenevässä määrin, kun nyt uudet asiantuntijat on saatu perehdytettyä tehtäviinsä. Erityisesti panostetaan väljästi rakennettujen seurakunnallisten rakennusten tonttien lisärakennusmahdollisuuksien hyödyntämiseen. Myös seurakunnilta vapautuneiden kohteiden myyntiä ja vuokrausta jatketaan suunnitelmien mukaisesti. Korjaustoimenpiteet voidaan priorisoida entistä tarkemmin kunnossapitoa kehittämällä. Energiatasehokkuussopimukseen liittymisen myötä tullaan entistä tavoitteellisemmin pureutumaan energiakulutuksen seuranta- ja ohjausjärjestelmien toimintaan ja tehokkuuteen. Tavoite on automatisoida seurantaprosessit, jotka tuottavat ajantasaista tietoa toimitilojen olosuhteiden optimoimiseksi.

KIINTEISTÖJEN UUDIS- JA NYKYHINTALASKELMAT

Vastuualue	h ^m ²	br ^m ²	rm ^s	Uudishinta	%	Nykyhinta	Vuosikuluma	Tavoitetaso
				€		€	€/v %/v	Nykyhinta %
Kirkot	75 246	84 624	528 716	582 131 000	78,7	457 961 000	5 714 000 0,98	78 - 86
Muut seurakuntien toimitilat	20 023	22 966	84 351	85 562 000	73,0	62 447 000	900 000 1,05	72 - 80
Hautausmaarakennukset	18 332	20 269	76 970	52 271 000	67,7	35 396 000	801 000 1,53	72 - 80
Leirikeskukset	10 287	11 618	34 491	36 223 000	66,8	24 207 000	576 000 1,59	65 - 78
Yhtymän toimitilat	13 283	14 744	55 049	36 169 000	61,5	22 229 000	583 000 1,61	72 - 80
Toimitilasalkku yhteensä	137 171	154 221	779 577	792 356 000	76,0	602 240 000	8 574 000 1,08	76 - 84
Sijoituskiinteistöt / Asunnot	58 738	67 012	220 240	194 625 000	71,8	139 674 000	2 320 000 1,19	
Sijoituskiinteistöt / Liike- ja toimisto	6 814	7 437	31 012	16 076 000	72,4	11 634 000	226 000 1,41	
Sijoitussalkku yhteensä	65 552	74 449	251 252	210 701 000	71,8	151 308 000	2 546 000 1,21	
Kaikki yhteensä	202 723	228 670	1 030 829	1 003 057 000	75,1	753 548 000	11 120 000 1,11	

KULTTUURIHISTORIALLISTEN ARVOJEN KUSTANNUSSELVITYS

KULTTUURIHISTORIALLISTEN ARVOJEN YLLÄPIDON OSUUS HELSINGIN SEURAKUNTAYHTYMÄN KIRKKOKANNASSA VUONNA 2020

Kolmenkymmenenyhdeksän kirkon käyttötarpeen ylittävien tilojen ja niiden rakennustaiteellisten ominaisuuksien alustava yhteisvaikutuslaskelma osoittaa, että 51 % kirkkotilojen kustannuksista on luettavissa kulttuurihistoriallisten arvojen

ylläpidoksi.

Kulttuurihistorialliset vuosikustannukset koostuvat vuosikumasta ja vuosikuluista.

Vuosikuluina käsitellään kirkkokiinteistön ylläpitoon kuuluvia kuluja, joista tarkempi erittely alla

Vuosikuluihin huomioon otetut erät ovat:

- Rakennusten ja rakenteiden huolto ja kunnossapito
- Vakuutuspalvelut
- Lämmitys, sähkö, vesi ja korjaustarvikkeet
- Kiinteistövero

Kirkkokiinteistöjen vuosikulut vuonna 2020	Summa
Rakennusten ja rakenteiden huolto ja kunnossapito	4 484 587 €
Vakuutuspalvelut	178 193 €
Lämmitys	1 345 905 €
Sähkö	517 352 €
Vesi	83 934 €
Korjaus- ja huoltotarvikkeet	29 458 €
Kiinteistövero	795 944 €
YHTEENSÄ	7 435 373 €

Yllä mainitut kulut edustavat kulttuurihistoriallisten kohteiden ns. aitoja vuosittaisia juoksevia ylläpitomenoja

KIRKKOJEN VUOSIKULUMA	5 714 000 €	<i>Vuosikuluman torjumiseksi +30 % korjausvaroja</i>
KIRKKOJEN VUOSIKULUT	7 435 373 €	<i>Kaikki kirkot</i>
KIRKKOJEN VUOSIKORJAUKSET	3 080 214 €	<i>Investointien aktivointi</i>
YHTEENSÄ	16 229 587 €	
<u>Kulttuurihistoriallinen osuus</u>	<u>51 %</u>	
YHTEENSÄ	8 277 089 €	

Helsingin seurakuntayhtymän kulttuurihistoriallinen lisäkustannus vuonna 2020 oli noin 8,3 miljoonaa euroa.

**Tuloslaskelman, investointien ja rahoituslaskelman
toteutumisvertailut**

5.2. Tuloslaskelma vert. talousarvioon

100 SEURAKUNTAYHTYMÄ

TILILAJIKOHTAINEN ARVIO	TA +muutokset 2020	Toteutuma 2020	Erotus	Käyttö%
TOIMINTATUOTOT	16 026 106,00	14 790 087,03	-1 236 018,97	92 %
Korvaukset	4 914 730,00	4 811 501,35	-103 228,65	98 %
Myyntituotot	946 980,00	660 385,75	-286 594,25	70 %
Maksutuotot	5 155 352,00	4 937 213,43	-218 138,57	96 %
Vuokratuotot	2 401 030,00	2 298 931,14	-102 098,86	96 %
Metsätalouden tuotot	25 000,00	1 820,88	-23 179,12	7 %
Kolehdit, keräykset ja lahjoitustuotot	1 021 740,00	710 748,94	-310 991,06	70 %
Tuet ja avustukset	1 524 274,00	1 256 060,16	-268 213,84	82 %
Muut toimintatuotot	37 000,00	113 425,38	76 425,38	307 %
TOIMINTAKULUT	-107 344 326,22	-96 788 279,97	10 556 046,25	90 %
Henkilöstökulut	-57 585 345,38	-56 000 024,43	1 585 320,95	97 %
Palkat ja palkkiot	-45 614 636,24	-45 390 900,99	223 735,25	100 %
Henkilösivukulut	-11 271 708,14	-11 066 742,72	204 965,42	98 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-699 001,00	457 619,28	1 156 620,28	-65 %
Palvelujen ostot	-28 354 688,13	-24 630 392,99	3 724 295,14	87 %
Vuokrakulut	-2 917 255,71	-2 658 415,96	258 839,75	91 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 684 150,00	-7 865 510,51	1 818 639,49	81 %
Ostot tilikauden aikana	-9 683 950,00	-7 868 930,01	1 815 019,99	81 %
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-200,00	3 419,50	3 619,50	
Annetut avustukset	-4 803 019,00	-4 269 432,37	533 586,63	89 %
Muut toimintakulut	-3 999 868,00	-1 364 503,71	2 635 364,29	34 %
TOIMINTAKATE	-91 318 220,22	-81 998 192,94	9 320 027,28	90 %
Verotulot	89 000 000,00	93 952 512,82	4 952 512,82	106 %
Kirkollisverotulo	76 500 000,00	81 433 536,82	4 933 536,82	106 %
Valtionrahoitus	12 500 000,00	12 518 976,00	18 976,00	100 %
Verotuskulut	-1 400 000,00	-1 442 682,27	-42 682,27	103 %
Keskusrahastomaksut	-9 100 000,00	-9 155 535,00	-55 535,00	101 %
Toiminta-avustukset	264 120,00	264 120,00	0,00	100 %
Rahoitustuotot- ja kulut	6 871 737,00	1 702 845,38	-5 168 891,62	-75 %
Sijoituskiint. ja huon. tuotot	11 923 000,00	15 150 243,04	3 227 243,04	127 %
Sijoituskiint. ja huon. kulut	-7 051 263,00	-7 021 635,06	29 627,94	100 %
Korkotuotot	0,00	494 576,29	494 576,29	-100 %
Muut rahoitustuotot	2 000 000,00	4 213 633,09	2 213 633,09	211 %
Korkokulut	0,00	-72 447,46	-72 447,46	-100 %
Arvonmuutokset sijoituksista	0,00	-6 440 606,74	-6 440 606,74	-100 %
Muut rahoituskulut	0,00	-4 620 917,78	-4 620 917,78	-100 %
VUOSIKATE	-5 682 363,22	3 323 067,99	9 005 431,21	-158 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 412 958,00	-8 592 680,14	-179 722,14	102 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 412 958,00	-8 592 680,14	-179 722,14	102 %
TILIKAUDEN TULOS	-14 095 321,22	-5 269 612,15	9 185 153,35	-65 %
Tilinpäätössiirrot	865 000,00	533 222,84	-331 777,16	62 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-13 230 321,22	-4 736 389,31	8 493 931,91	-64 %

5.3. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu (ulk/sis)

100 SEURAKUNTAYHTYMÄ

	TA 2020	TA-MUUTOKSET	TA YHTEENSÄ	TOT 2020	POIKKEAMA
TOIMINTATUOTOT	34 340 848,22	-1 175 266,00	33 165 582,22	31 990 045,69	-1 175 536,53
Korvaukset	4 914 730,00	0,00	4 914 730,00	4 811 501,35	-103 228,65
Myyntituotot	2 646 980,00	-1 700 000,00	946 980,00	660 385,75	-286 594,25
Maksutuotot	5 155 352,00	0,00	5 155 352,00	4 937 213,43	-218 138,57
Vuokratuotot	2 401 030,00	0,00	2 401 030,00	2 298 931,14	-102 098,86
Metsätalouden tuotot	25 000,00	0,00	25 000,00	1 820,88	-23 179,12
Kolehdit, keräykset ja lahjoitukset	1 021 740,00	0,00	1 021 740,00	710 748,94	-310 991,06
Tuet ja avustukset	999 540,00	524 734,00	1 524 274,00	1 256 060,16	-268 213,84
Muut tuotot	17 176 476,22	0,00	17 176 476,22	17 313 384,04	136 907,82
TOIMINTAKULUT	-124 790 770,18	306 968,00	-124 483 802,18	-113 988 238,63	10 495 563,55
Henkilöstökulut	-57 585 345,38	0,00	-57 585 345,38	-56 000 024,43	1 585 320,95
Palkat ja palkkiot	-45 614 636,24	0,00	-45 614 636,24	-45 390 900,99	223 735,25
Henkilösivukulut	-11 271 708,14	0,00	-11 271 708,14	-11 066 742,72	204 965,42
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-699 001,00	0,00	-699 001,00	457 619,28	1 156 620,28
Palvelujen ostot	-30 870 507,13	306 968,00	-30 563 539,13	-26 888 313,05	3 675 226,08
Vuokrat	-17 847 880,67	0,00	-17 847 880,67	-17 600 454,56	247 426,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 684 150,00	0,00	-9 684 150,00	-7 865 510,51	1 818 639,49
Ostot tilikauden aikana	-9 683 950,00	0,00	-9 683 950,00	-7 868 930,01	1 815 019,99
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-200,00	0,00	-200,00	3 419,50	3 619,50
Annetut avustukset	-4 803 019,00	0,00	-4 803 019,00	-4 269 432,37	533 586,63
Muut toimintakulut	-3 999 868,00	0,00	-3 999 868,00	-1 364 503,71	2 635 364,29
TOIMINTAKATE	-90 449 921,95	-868 298,00	-91 318 219,95	-81 998 192,94	9 320 027,01
Verotulot	93 000 000,00	-4 000 000,00	89 000 000,00	93 952 512,82	4 952 512,82
Kirkollisverotulo	80 500 000,00	-4 000 000,00	76 500 000,00	81 433 536,82	4 933 536,82
Valtionrahoitus	12 500 000,00	0,00	12 500 000,00	12 518 976,00	18 976,00
Verotuskulut	-1 400 000,00	0,00	-1 400 000,00	-1 442 682,27	-42 682,27
Keskusrahastomaksut	-9 100 000,00	0,00	-9 100 000,00	-9 155 535,00	-55 535,00
Toiminta-avustukset	0,00	264 120,00	264 120,00	264 120,00	0,00
Rahoitustuotot ja -kulut	6 871 737,00	0,00	6 871 737,00	1 702 845,38	-5 168 891,62
Sij.kiint. ja huon. tuotot	11 923 000,00	0,00	11 923 000,00	15 150 243,04	3 227 243,04
Sij.kiint. ja huon. kulut	-7 051 263,00	0,00	-7 051 263,00	-7 021 635,06	29 627,94
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	494 576,29	494 576,29
Sisäiset korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	2 000 000,00	0,00	2 000 000,00	4 213 633,09	2 213 633,09
Korkokulut	0,00	0,00	0,00	-72 447,46	-72 447,46
Sisäiset korkokulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonmuutokset sijoituksista	0,00	0,00	0,00	-6 440 606,74	-6 440 606,74
Muut rahoituskulut	0,00	0,00	0,00	-4 620 917,78	-4 620 917,78
VUOSIKATE	-1 078 184,95	-4 604 178,00	-5 682 362,95	3 323 067,99	9 005 430,94
Poistot ja arvonalentumiset	-8 412 958,00	0,00	-8 412 958,00	-8 592 680,14	-179 722,14
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 412 958,00	0,00	-8 412 958,00	-8 592 680,14	-179 722,14
Erilliskirjanpitoa hoidetut rahastot:					
Tuotot	0,00	0,00	0,00	4 254 470,16	4 254 470,16
Kulut	0,00	0,00	0,00	-6 690 591,50	-6 690 591,50
Siirto rahastoon/rahastosta	0,00	0,00	0,00	2 436 121,34	2 436 121,34
TILIKAUDEN TULOS	-9 491 142,95	-4 604 178,00	-14 095 320,95	-5 269 612,15	8 825 708,80
Tilinpäätössiirrot	865 000,00	0,00	865 000,00	533 222,84	-331 777,16
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-8 626 142,95	-4 604 178,00	-13 230 320,95	-4 736 389,31	8 493 931,64

5.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu

	TALOUSARVIO	MUUTOKSET	TA YHTEENSÄ	TOTEUMA	POIKKEAMA
<u>Tulorahoitus</u>	-1 078 184	-4 604 000	-5 682 184	2 227 611	7 909 795
Vuosikate	-1 078 184	-4 604 000	-5 682 184	3 323 068	9 005 252
Satunnaiset erät				10 830	
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-1 106 287	-1 106 287
<u>Investoinnit</u>	-22 435 000	9 459 000	-12 976 000	-7 685 858	5 290 142
Investointimenot	-25 435 000	12 059 000	-13 376 000	-8 852 454	4 523 546
Pysyvien vastaavien myyntitulot	3 000 000	-2 600 000	400 000	1 166 596	766 596
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-23 513 184	4 855 000	-18 658 184	-5 458 247	13 199 937
Antolainauksen muutokset	0	0	0	4 500 000	4 500 000
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-1 827 142	-1 827 142
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	0	0	0	2 672 858	2 672 858
Rahavarojen muutos	-23 513 184	4 855 000	-18 658 184	-2 785 388	15 872 796

5.5. Investointiosan toteutumisvertailu

KOHDE	TALOUSARVIO	MUUTOKSET	TALOUSARVIO YHTEENSÄ	TOTEUMA	POIKKEAMA
73 ICT-investoinnit					
731 Hallinto-osasto	940 000	-200 000	740 000	325 566	414 434
732 Yhteinen seurakuntatyö	565 000	-400 000	165 000	13 938	151 062
733 Viestintä	485 000	-200 000	285 000	0	285 000
734 Hautaustoimi	30 000	0	30 000	36 922	-6 922
ICT-investoinnit yhteensä	2 020 000	-800 000	1 220 000	376 425	843 575
74 Hautaustoimi					
741 Uudisrakennukset	50 000	-50 000	0	0	0
743 Rakennusten peruskorjaus ja -parannus	697 000	-4 117	692 883	435 520	257 364
745 Maa- ja vesirakentaminen	1 590 000	-410 000	1 180 000	713 505	466 495
747 Koneet ja kalusto	717 000	-55 000	662 000	448 683	213 317
Hautaustoimi yhteensä	3 054 000	-519 117	2 534 883	1 597 707	937 176
75 Kiinteistötoimi					
751 Uudisrakennukset	150 000	-115 000	35 000	0	35 000
753 Rakennusten peruskorjaus ja -parannus	16 665 000	-9 353 439	7 311 561	3 303 622	4 007 939
1) Kuluksi kirjattava osuus (käyttötalousoosassa)	2 708 000	-306 968	2 401 032	2 401 030	2
754 Urut	255 000	-89 110	165 890	118 425	47 465
757 Koneet ja kalusto	350 000	-300 000	50 000	83 010	-33 010
759 Erittelemättömät ja muut investoinnit	5 649 000	-1 046 509	4 602 491	3 365 634	1 236 857
1) Kuluksi kirjattava osuus (sijoitustoiminnassa)	0	0	0	359 702	0
Kiinteistötoimi yhteensä	23 069 000	-10 904 057	12 164 943	6 870 691	5 294 252
Varsinaiset investoinnit yhteensä	28 143 000	-12 223 174	15 919 826	8 844 824	7 075 002
78 Sijoituskiinteistöt					
	0	0	0	0	0
2) HHR:n osake- ja rakennushankinnat	561 000	0	561 000	367 500	193 500
Investointitoiminta yhteensä	28 704 000	-12 223 174	16 480 826	9 219 954	7 268 502
Myynnit yhteensä (taseesta vähennettävä osuus)	0	0	0	60 309	0
HHR:n osuus				0	
HSRKY:n osuus				60 309	
Investointiosa yhteensä	28 704 000	-12 223 174	16 480 826	9 159 645	7 268 502

Huomautukset:

1) Perusparannukset sisältyvät investointiosan toteutuneisiin menoihin. Talousarvion investointiosaan sisältyvistä vuosikorjaushankkeista on kirjattu kuluksi käyttötalousosaan yhteensä 2 401 029,71 euroa 36 eri kohteessa ja sijoitustoimintaan yhteensä 359 702,13 euroa 5 eri kohteessa.

2) Hautainhoitorahastoon kohdistuvat hankkeet v. 2020 yhteensä 367 500 € seuraavasti: Koy Kirkkolaakson kauppakeskus lainan lyhennys.

Investointien sitovuustaso on investointikohtainen. Tietohallinnon investointihankkeiden sitovuustasona on ylin osastotaso 73.

Aineelliset investoinnit hankkeittain

Tilaus		TA kuluva 2020	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Yli/ali	T-%
Kokonaistulos		26 684 000,00	-11 423 174,15	15 260 825,85	12 002 224,12	3 258 601,73	78,6
HKL_74	Hautaustoimi	3 054 000,00	-519 117,00	2 534 883,00	1 597 707,48	937 175,52	63,0
HKL_741	Uudisrakennukset	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
2005215	Honkanummen htm sosiaalitila	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
HKL_743	Rakennusten peruskorjaus ja -parannus	697 000,00	-4 117,00	692 883,00	435 519,50	257 363,50	62,9
2001279	TA-taso Hautaut. rakenn perusk. ja par.	200 000,00		200 000,00		200 000,00	
HKL_743610	HIETANIEMEN HAUTAUSMAA	100 000,00		100 000,00	130 898,13	-30 898,13	130,9
2006031	H-niemen htm:n toimistosiiven peruskorja				97 014,63	-97 014,63	0,0
2002588	TA-taso Hietaniemen HTM rak. peruskorj.	100 000,00		100 000,00		100 000,00	
2007426	Hietaniemen kappelin kylmiöiden korj.työ				33 883,50	-33 883,50	0,0
HKL_743620	MALMIN HAUTAUSMAA	147 000,00		147 000,00	259 786,69	-112 786,69	176,7
2005665	Kylmäsäilytystilat				151 435,64	-151 435,64	0,0
2002589	TA-taso Malmin HTM rak. peruskorjaus	147 000,00		147 000,00		147 000,00	
2006391	Malmin htm Viikin huoltorak kunnostus				94 932,35	-94 932,35	0,0
2007323	Malmin htm kappelin työturv. parantami				4 933,70	-4 933,70	0,0
2007326	Malmin htm puuston inventointi				8 485,00	-8 485,00	0,0
HKL_743630	MAUNULAN UURNALEHTO	150 000,00		150 000,00		150 000,00	
2002591	TA-taso Maunulan uumal rak. peruskorj	150 000,00		150 000,00		150 000,00	
HKL_743640	HONKANUMMEN HAUTAUSMAA	100 000,00	-4 117,00	95 883,00	44 834,68	51 048,32	46,8
2002590	TA-taso Honkanummen HTM rak. peruskorj	100 000,00	-4 117,00	95 883,00		95 883,00	
2007194	Hnummen kremator. uunin uudelleenmuuraus				44 834,68	-44 834,68	0,0
HKL_745	Maa- ja vesirakentaminen	1 590 000,00	-410 000,00	1 180 000,00	713 504,71	466 495,29	60,5
2002600	TA-taso HTM maa- ja vesirakentaminen	100 000,00		100 000,00		100 000,00	
HKL_745810	HIETANIEMEN HAUTAUSMAAN MAA- JA VESIRAK.	240 000,00	-100 000,00	140 000,00	4 750,44	135 249,56	3,4
2002592	TA-taso Hietaniemen HTM maa ja vesirak	240 000,00	-100 000,00	140 000,00		140 000,00	
2001869	Hietaniemen hm puuston uusinta				4 750,44	-4 750,44	0,0
HKL_745820	2007326N UURNALEHTO	700 000,00	-100 000,00	600 000,00	518 157,38	81 842,62	86,4
2002595	TA-taso Maunulan uumal maa-ja vesirak	700 000,00	-100 000,00	600 000,00		600 000,00	
2001258	Maunulan uurnalehdon hautakortteli s & p				518 157,38	-518 157,38	0,0
HKL_745830	HONKANUMMEN HAUTAUSMAA	360 000,00	-160 000,00	200 000,00	124 775,01	75 224,99	62,4
2002594	TA-taso Honkanummen HTM maa-ja vesirak.	360 000,00	-160 000,00	200 000,00		200 000,00	
2001863	Honkanummen hautausmaan aluevalaistus				35 561,33	-35 561,33	0,0
2007482	Honkanummen hautausmaan kortteli 74				58 847,10	-58 847,10	0,0
2007483	Honkanummen htm korttelien muutostyöt				30 366,58	-30 366,58	0,0
HKL_745840	MALMIN HAUTAUSMAA	140 000,00		140 000,00	65 821,88	74 178,12	47,0
2006081	Malmin hautausmaa kortteleiden rakentami				56 342,08	-56 342,08	0,0
2002593	TA-taso Malmin HTM maa- ja vesirak.	140 000,00		140 000,00		140 000,00	
2007717	Malmin hautausmaan asfaltoinnin kunnosta				9 479,80	-9 479,80	0,0
HKL_745870	ÖSTERSUNDOMIN HAUTAUSMAA	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
2005179	TA-taso Östersundomin hautausmaan maa- j	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
HKL_747	Koneet ja kalusto	717 000,00	-55 000,00	662 000,00	448 683,27	213 316,73	67,8
2002587	TA-taso HTM koneet ja kalusto	50 000,00		50 000,00		50 000,00	
HKL_747010	HIETANIEMEN HAUTAUSMAA	160 000,00		160 000,00		160 000,00	
2002597	TA-taso Hietan HTM koneet ja kalusto	160 000,00		160 000,00		160 000,00	
HKL_747020	MALMIN HAUTAUSMAA	227 000,00		227 000,00	288 218,28	-61 218,28	127,0
2007367	Malmin hautausmaan pienkoneiden hankinta				22 219,68	-22 219,68	0,0
2002598	TA-taso Malmin HTM koneet- ja kalusto	227 000,00		227 000,00		227 000,00	
2007292	Malmin hautausmaan vaihtolavat				33 473,80	-33 473,80	0,0
2007328	Malmin htm ulkokalusteiden hankinta				27 776,00	-27 776,00	0,0
2007470	Malmin hautausmaan kiinteistötraktori				74 201,60	-74 201,60	0,0
2007604	Malmin hautausmaan golfajoneuvon hankint				130 547,20	-130 547,20	0,0
HKL_747030	HONKANUMMEN HAUTAUSMAA	240 000,00	-45 000,00	195 000,00	131 874,00	63 126,00	67,6
2002599	TA-taso Honkanummen HTM koneet ja kalust	240 000,00	-45 000,00	195 000,00		195 000,00	
2007480	Honkanummen hautausmaan pienkuormain				52 018,00	-52 018,00	0,0
2007481	Honkanummen hautausmaan pyöräkuormaaja				79 856,00	-79 856,00	0,0

Tilaus		TA kulua 2020	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Yli/ali	T-%
HKL_747070	ÖSTERSUNDOMIN HAUTAUSMAA	40 000,00	-10 000,00	30 000,00	28 590,99	1 409,01	95,3
2005180	TA-taso Östersundomin hautausmaan koneet	40 000,00	-10 000,00	30 000,00		30 000,00	
2007478	Östersundomin hautausmaan huoltoauto				28 590,99	-28 590,99	0,0
HKL_75	Kiinteistötoimi	23 069 000,00	-10 904 057,15	12 164 942,85	10 037 016,64	2 127 926,21	82,5
HKL_751	Uudisrakennukset	150 000,00	-115 000,00	35 000,00	10 224,05	24 775,95	29,2
2006239	Oulunkylä Asuinrakennus	50 000,00	-20 000,00	30 000,00	10 224,05	19 775,95	34,1
2007454	Kannelmäen kaavakehitys ja rakentaminen	100 000,00	-95 000,00	5 000,00		5 000,00	
HKL_753	Rakennusten peruskorjaus- ja parannus	16 665 000,00	-9 353 438,69	7 311 561,31	5 665 105,03	1 646 456,28	77,5
2007496	Kampin kappeli Ulkokuoren huoltokäsittely		12 500,00	12 500,00	9 850,57	2 649,43	78,8
2007381	Lohiranta, julkisivujen käsittely		15 053,60	15 053,60	47 959,48	-32 905,88	318,6
2007380	Kannelmäen kko Hissi		130 000,00	130 000,00	100 199,43	29 800,57	77,1
2006334	Viemäri- ja käyttövesiverk. saneeraus	400 000,00	-395 000,00	5 000,00	3 735,61	1 264,39	74,7
2006159	Kannelmäen kko IV-purku ja toteutus	400 000,00	87 050,57	487 050,57	487 050,57	0,00	100,0
2005985	Roihuvuori kaavoitus	50 000,00		50 000,00	12 397,53	37 602,47	24,8
2005770	Seurakuntien talo		100 000,00	100 000,00	2 616,40	97 383,60	2,6
2005205	TA-taso peruskorjaus	125 000,00	-125 000,00	0,00		0,00	
2005206	Kampin kappeli Kohtaamistilojen laajennus	1 400 000,00	-1 197 593,71	202 406,29	202 406,29	0,00	100,0
2005192	Korpirauha		70 000,00	70 000,00	68 148,54	1 851,46	97,4
2005193	Lekholm	300 000,00	-300 000,00	0,00		0,00	
2005187	Munkkiniemen kirkko				452,48	-452,48	0,0
2005186	Munkkivuoren kirkko		10 000,00	10 000,00		10 000,00	
2005188	Pitäjänmäen kirkko	100 000,00	-100 000,00	0,00		0,00	
2005181	Hyvän Paimenen kirkko	150 000,00	-115 776,00	34 224,00	34 224,00	0,00	100,0
2005182	Kulosaaren Kirkko siipirakennus		579 403,68	579 403,68	580 915,92	-1 512,24	100,3
2005183	Malmin kirkko		10 000,00	10 000,00		10 000,00	
2005184	Suomenlinnan kirkko	580 000,00	-570 500,00	9 500,00	11 034,76	-1 534,76	116,2
2001898	Östersundomin kirkko	580 000,00	-555 000,00	25 000,00	1 178,00	23 822,00	4,7
2001895	Herttoniemen kirkko		15 000,00	15 000,00	9 855,46	5 144,54	65,7
2001232	Matteuksen kirkko	350 000,00	147 000,00	497 000,00	522 265,82	-25 265,82	105,1
2000900	Tuomiokirkko	100 000,00	-100 000,00	0,00		0,00	
2001233	Mikaelin kirkko	200 000,00	347 000,00	547 000,00	577 156,54	-30 156,54	105,5
2000895	Lautasaaren kirkko	5 000 000,00	-3 000 000,00	2 000 000,00	1 923 351,27	76 648,73	96,2
2002452	Hietaniemen uusi kappeli, julkisivukorj		1 000,00	1 000,00	347,37	652,63	34,7
2002453	Vanha kirkko, julkisivukorjaus	50 000,00	-40 000,00	10 000,00		10 000,00	
2002458	Maunulan kirkko				10 493,08	-10 493,08	0,0
2002459	Oulunkylän kirkko	100 000,00	-100 000,00	0,00		0,00	
2002470	Malmin virastotalo		3 489,40	3 489,40	3 489,40	0,00	100,0
2002475	Johanneksen kirkko julkisivukorjaus	1 500 000,00	-1 370 000,00	130 000,00	132 127,32	-2 127,32	101,6
2003458	Vartiokylän kirkko		67 388,64	67 388,64	67 388,64	0,00	100,0
2005163	Erytisyseisätyökeskus Snellu		8 484,32	8 484,32	8 484,32	0,00	100,0
2006183	Munkkivuori tontin kehitys	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
2006184	Munkkiniemen srk-talo kehityshanke	50 000,00	-20 000,00	30 000,00	5 152,20	24 847,80	17,2
2006185	Roihuvuoren kko julkisivu		30 000,00	30 000,00		30 000,00	
2006186	Marjaniemi Vanamotien kehitys	100 000,00	-100 000,00	0,00		0,00	
2006227	Bulev. 16 Toiminnan tilojen korjaus	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
2006228	Malmi srk-talo Huopakaton uusiminen	400 000,00	-388 123,90	11 876,10	11 876,10	0,00	100,0
2006229	Meri-Rasti Korjaustoimenpiteet	150 000,00	-88 000,00	62 000,00	61 848,86	151,14	99,8
2006230	Jakomäki Katon ja sokkelin korjaus	600 000,00	-589 884,71	10 115,29	10 115,29	0,00	100,0
2006231	Tammisalo, Korjausinvestointi	50 000,00	107 719,14	157 719,14	157 719,14	0,00	100,0
2006232	Laajasalon kko ikkunoiden uusiminen	100 000,00	-100 000,00	0,00		0,00	
2006233	Pihlajamäen kko Talotekniikan uusiminen	50 000,00		50 000,00		50 000,00	
2006234	Huopalahden kko korjausinvestointi	100 000,00	-100 000,00	0,00		0,00	
2006235	Alppilan kirkon putkiremontti	300 000,00	-300 000,00	0,00		0,00	
2006236	Johanneksen kko pieni kappeli	30 000,00	-15 000,00	15 000,00	3 873,76	11 126,24	25,8
2006264	Kunnantie 2A kehittäminen	50 000,00	-40 000,00	10 000,00	6 765,50	3 234,50	67,7
2006266	TA-taso/energiatehokkuushankkeet	200 000,00	-166 595,63	33 404,37		33 404,37	
2006267	Temppelliaukio kirkkosalin valaistus				59 492,05	-59 492,05	0,0
2006658	Johanneksen kirkko lämmönvaihdin				3 596,00	-3 596,00	0,0
2007137	Runeb.k. 39 A 7 korjaus- ja muutustyöt		139 473,23	139 473,23	139 473,23	0,00	100,0

Tilaus		TA kuluva 2020	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 2020	Yli/ali	T-%
2007297	Marjaniemi rakennuksen purku		53 601,99	53 601,99	53 601,99	0,00	100,0
2007395	Mylypuron kko asunto pintaremontti		15 500,00	15 500,00	30 876,00	-15 376,00	199,2
2007396	Mylypuron kko katon ja seinien korjaus		140 000,00	140 000,00	258 595,18	-118 595,18	184,7
2007415	Viikin kirkon aurinkopaneelit				33 404,37	-33 404,37	0,0
2007980	Hgin Tmkirkon julkisivu- ja aluev.san.				11 586,56	-11 586,56	0,0
HKL_753000	KOHDISTAMATTOMAT HANKKEET	2 000 000,00	-1 466 629,31	533 370,69		533 370,69	
HKL_753269	KIRKKOJEN KORJAUKSET	1 000 000,00		1 000 000,00		1 000 000,00	
HKL_754	Urut	255 000,00	-89 109,88	165 890,12	158 177,25	7 712,87	95,4
2006169	Roihuvuori urkujen korjaus		37 890,12	37 890,12	37 890,12	0,00	100,0
2005194	Vartiokylän kirkko		36 000,00	36 000,00	32 232,87	3 767,13	89,5
2005176	Malmin kirkko	125 000,00	-125 000,00	0,00		0,00	
2006179	Suomenlinna uudet urut	50 000,00	42 000,00	92 000,00	88 054,26	3 945,74	95,7
2006187	Munkkivuoren urkujen puhdistus viritys	30 000,00	-30 000,00	0,00		0,00	
2006194	TempPELLIAUKIO Uudet urut	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
HKL_757	Koneet ja kalusto	350 000,00	-300 000,00	50 000,00	84 323,86	-34 323,86	168,6
2008095	Kallion kko AV-laitteet				84 323,86	-84 323,86	0,0
HKL_757000	YKSILÖIMÄTTÖMÄT TALOTEKNIKKALAITTEET	200 000,00	-150 000,00	50 000,00		50 000,00	
HKL_757017	KAMERAVALVONTA	100 000,00	-100 000,00	0,00		0,00	
HKL_757104	KULUNVALVONNAN UUDISTAMINEN	50 000,00	-50 000,00	0,00		0,00	
HKL_759	Muut kiinteistötoimen investoinnit	5 649 000,00	-1 046 508,58	4 602 491,42	4 119 186,45	483 304,97	89,5
2000871	Jätkäsaaren asuinrakennus ja srk-koti				47 691,76	-47 691,76	0,0
2005189	Turkismiehenkuja 6	300 000,00	-295 000,00	5 000,00		5 000,00	
2002460	Korkeavuorenk10 Johannesförsam muutostyo				3 739,44	-3 739,44	0,0
2006241	Haagan pappilantie 2 A lainan lyhennys	320 000,00	-320 000,00	0,00		0,00	
2006242	Suonionkatu 7 lainan lyhennys	210 000,00	-210 000,00	0,00		0,00	
2006243	Haagan pappilantie 2 B lainan lyhennys	260 000,00	-260 000,00	0,00		0,00	
2006244	As Oy Hgin Freytaginkulma lainan lyhennys	190 000,00	-155,00	189 845,00	189 845,00	0,00	100,0
2006245	As Oy Kiskontie 22 lainan lyhennys	260 000,00	-540,54	259 459,46	259 459,46	0,00	100,0
2006246	Jätkäsaaren Atrium lainanlyhennys	780 000,00		780 000,00	778 723,40	1 276,60	99,8
2006247	Koy Hgin Bulevardi 16 lainanlyhennykset	467 000,00		467 000,00	466 668,00	332,00	99,9
2006248	Lehtisaaren Papinpöydänkj 2 lainanlyhenn	291 000,00	581,68	291 581,68	291 581,68	0,00	100,0
2006249	As Oy Hgin Paraistentie 13 lainanlyhenny	271 000,00	-729,72	270 270,28	270 270,28	0,00	100,0
2006749	Vataan Asolan tontin jäteviem. siirto		350 000,00	350 000,00	769 594,13	-419 594,13	219,9
HKL_759200	KIINTEISTÖHANKINNAT	100 000,00	89 335,00	189 335,00	108 450,00	80 885,00	57,3
2006476	Marjaniemi tontin osan hankinta		89 335,00	89 335,00	89 335,00	0,00	100,0
2006453	Kulosaaren pappilan tontin lisäosa				1 170,00	-1 170,00	0,0
2001269	TA-taso/KiinteistöhanKinnat	100 000,00		100 000,00		100 000,00	
2006713	Lehtisaaren liikekeskuksen lunastus				17 945,00	-17 945,00	0,0
HKL_759711	OSAKEHUONEISTOJEN PERUSKORJAUKSET	1 000 000,00		1 000 000,00	558 000,65	441 999,35	55,8
2006164	Maistraatintori 3 torikannen peruskorjau				228 737,54	-228 737,54	0,0
2001270	TA-taso/Osakehuoneistojen peruskorj	1 000 000,00		1 000 000,00		1 000 000,00	
2007314	Teuvo Pakkalan tie 8 J 73				61 975,00	-61 975,00	0,0
2007315	Maiju Lasilan tie 2 N 125				60 125,00	-60 125,00	0,0
2007316	Kaarenjalka 3 F 135 Putkiremontti				55 138,94	-55 138,94	0,0
2007535	Naapurintie 2 A 7 Linjasaneeraus				38 098,26	-38 098,26	0,0
2008045	Vilppulantie 20 A 3 Linjasaneeraus 2019				54 733,01	-54 733,01	0,0
2008138	Kivihaantie 10 B 13 Linjas.ja pihan kunn				59 192,90	-59 192,90	0,0
HKL_759807	MAANKÄYTTÖSOPIMUKSET	1 200 000,00	-400 000,00	800 000,00	375 162,65	424 837,35	46,9
2003961	Maankäyttösopimusmaksut	1 200 000,00	-400 000,00	800 000,00	0,00	800 000,00	0,0
2005198	Kullerpuisto Vantaan Hiekkaharjussa				6 213,45	-6 213,45	0,0
2006754	Vantaan Asola maankäyttösopimus				368 949,20	-368 949,20	0,0
HKL_HHR	Hautainhoitorahasto	561 000,00		561 000,00	367 500,00	193 500,00	65,5

6. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

6.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin. Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toimintajäämän, käyttökateen, vuosikateen ja tilikauden tuloksen avulla. Seuraavassa lyhennelmä tuloslaskelmasta:

<u>Tuloslaskelma</u>		<u>2020</u>	<u>2019</u>
		(milj. euroa)	(milj. euroa)
3	Toimintatuotot	14,8	18,2
4	Toimintakulut	<u>-96,8</u>	<u>-101,9</u>
5	Toimintakate	-82,0	-83,6
##	Verotulot	94,0	92,2
##	Verotuskulut	-1,4	-1,4
##	Keskusrahastomaksut	-9,2	-9,0
##	Toiminta-avustukset	0,3	0,0
60	Rahoitustuotot- ja kulut	1,7	19,9
2	Vuosikate	3,3	18,1
##	Poistot ja arvonalennukset	-8,6	-8,5
1A	Tilikauden tulos	-5,3	9,7
##	Poistoerojen muutos	0,5	0,5
1	Tilikauden yli-/alijäämä	-4,7	10,2

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla.

Vuosikatetta arvioidaan sekä tuloksen muodostumisen, että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikateen tulisi riittää käyttöomaisuuden poistoihin. Rahoituslaskelmassa arvioidaan vuosikateen riittävyyttä investointeihin ja lainojen lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tuottojen ja kulujen erotus, joka lisää tai vähentää omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään mahdolliset tilinpäätössiirrot, joita ovat poistoeron muutos, varausten muutokset sekä rahastosiirrot. Varausten ja rahastojen lisäykset ovat mahdollisia vain ylijäämäisestä tilikauden tuloksesta.

Seurakuntayhtymän toimintakate parani edelliseen vuoteen verrattuna noin 1,6 milj. euroa ollen -82,0 milj. euroa. Käyttötalousosaan on kirjattu kertomusvuonna vuosikorjausmenoja 2,4 milj. euroa (2019 3,0). Edelliseen vuoteen verrattuna verotulot kasvoivat 1,7 milj. euroa. Sijoitustoiminnan nettotuotot laskivat -18,2 milj. euroa. Sijoitukseen kohdistuvia arvonalennuksia kirjattiin -6,4 milj. euroa. Ilman arvonalennusten muutosta sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 8,1 milj. euroa, laskua edellisvuoteen oli -0,7 milj. euroa

Vuosikate, sisältäen arvonalennusten muutokset, huononi edellisestä vuodesta 14,8 milj. eurolla. Ilman arvonalennusten muutoksia vuosikate oli 9,8 milj. euroa, mikä on 4,2 milj. euroa edellisvuotta parempi. Suunnitelman mukaiset poistot nousivat 0,1 milj. euroa. Tilikauden alijäämäksi muodostui -4,7 milj. euroa, ilman arvonalennusten muutoksia ylijäämä oli 1,7 milj. euroa.

Seuraavassa tuloslaskelman tunnuslukuja:

Tuloslaskelman tunnusluvut:	2020	2019	2018
Toimintatuotot toimintakuluista	15,3 %	17,9 %	19,0 %
Vuosikatteen osuus poistoista	38,7 %	214,7 %	-80,1 %
Vuosikate euroa/jäsen	10,1	54,4	-17,0

Toimintatuotot toimintakuluista, % = 100 * (Toimintatuotot / Toimintakulut). Luku osoittaa paljonko seurakunnan toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden maksutuotoilla ja korvauksilla.

Vuosikate-% = 100 * (Vuosikate / Käyttötulot)

Vuosikatteen osuus poistoista = 100 * (Vuosikate / Poistot). Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, seurakunnan talous on tasapainossa.

Seuraavassa on tuloksen muodostuminen ja poikkeamat talousarvioon verrattuna (*lähde: ulkoinen tuloslaskelma ja talousarvio*):

<u>Tuloksen muodostuminen</u>	<u>TA+muutos</u> (milj. euroa)	<u>Toteutuma</u> (milj. euroa)	<u>Erotus</u>
Vuosikate	-5,7	3,3	9,0
Tilikauden tulos	-14,1	-5,3	8,8
<u>Poikkeamat:</u>			
Toimintakate	-91,3	-82,0	9,3
Verotulot	89,0	94,0	5,0
Verotuskulut	-1,4	-1,4	0,0
Keskusrahastomaksut	-9,1	-9,2	-0,1
Toiminta-avustukset	0,3	0,3	0,0
Rahoitustuotot	13,9	19,9	5,9
Rahoituskulut	-7,1	-11,7	-4,7
Arvonmuutokset sijoituksist.	0,0	-6,4	-6,4
Poistot ja arvonalennukset	-8,4	-8,6	-0,2
Tilinpäätössiirrot	0,9	0,5	-0,3

6.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelma osoittaa vuotuisen tulo-rahoituksen riittävyyden investointimenoihin ja lainanlyhennyksiin sekä rahoitusjäämän määrän.

Tulo-rahoituksen määrä laski edellisestä vuodesta -15,9 milj. euroa.

Bruttoinvestoinnit olivat 8,9 milj. euroa ja ne rahoitettiin pääosin tulo-rahoituksella ja sijoitusten rahavaroilla pysyvien vastaavien myyntitulojen toteuduttua merkittävästi alle budjetoidun määrän.

Seuraavana on tiivistelmä rahoituslaskelmasta:

<u>Lyhennelmä rahoituslaskelmasta:</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
	(milj. euroa)	(milj. euroa)
Tulo-rahoitus	2,2	18,1
Investoinnit (netto)	-7,7	-10,4
Antolainauksen muutokset	4,5	-4,5
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>-1,8</u>	<u>4,7</u>
Kassavarojen muutos	-2,8	7,9

<u>Rahoituslaskelman tunnuslukuja:</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Investointien tulo-rahoitus-%	203,2 %	174,0 %	-69,4 %
Rahavarojen riittävyys, pv	535,7	486,0	543,9
Lainanhoitokate	46,9	606,3	-156,2

Investointien tulo-rahoitus-% - 100 * (Tulo-rahoitus/Investointien omahankintameno).

Tulo-rahoituksella tarkoitetaan vuosikatetta lisättyinä satunnaisilla tuloilla. *Investointien omahankintamenolla* tarkoitetaan käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoitusosuudet (rakennusavustukset). Investointien omahankintamenoa laskettaessa ei käyttöomaisuuden myyntituloja vähennetä investointimenoista.

Seuraavassa rahoituslaskelma verrattuna talousarvioon:

Tulo-rahoitus ylitti 7,9 milj. euroa talousarviossa arvioidun määrän.
Investoinnit (netto) toteutuivat 5,3 milj. euroa talousarviota pienempänä.
Kassavarojen muutos ylitti talousarvion 15,9 milj. eurolla.

<u>Lyhennelmä rahoituslaskelmasta:</u>	<u>TA+muutos</u> (milj. euroa)	<u>Toteutuma</u> (milj. euroa)	<u>Erotus</u>
Tulorahoitus	-5,7	2,2	7,9
Investoinnit (netto)	-13,0	-7,7	5,3
Antolainauksen muutokset	0,0	4,5	4,5
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	-1,8	-1,8
Kassavarojen muutos	-18,7	-2,8	-15,9

6.3. Tase ja sen tunnusluvut

Seuraavassa on lyhennelmä seurakuntayhtymän taseesta:

	<u>31.12.2020</u> (milj. euroa)	<u>31.12.2019</u> (milj. euroa)
<u>VASTAAVAA</u>		
A Pysyvät vastaavat	296,5	296,3
B Toimeksiantojen varat	58,8	60,0
C Vaihtuvat vastaavat	<u>182,2</u>	<u>189,0</u>
Yhteensä	537,5	545,3
<u>VASTATTAVAA</u>		
IIA Oma pääoma	439,8	444,5
IIIB Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	20,1	20,6
IIID Toimeksiantojen pääomat	58,8	60,0
IIIE Vieras pääoma	<u>18,9</u>	<u>20,2</u>
Yhteensä	537,5	545,3

<u>Taseen tunnusluvut:</u>	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>	<u>31.12.2018</u>
Omavaraisuusaste-%	92,1 %	91,8 %	92,0 %
Rahoitusvarallisuus euroa/jäsen	503,8	508,9	480,0
Suhteellinen velkaantuneisuus	16,32 %	17,32 %	15,16 %
Lainakanta euroa/jäsen	0,0	0,0	0,0

Lainakanta - Seurakunnan lainakanta lasketaan siten, että siihen otetaan vieras pääoma lukuun ottamatta saatuja ennakoita sekä lyhytaikaisen vieraan pääoman osto- ja siirtovelkoja.

Omavaraisuusaste (%) - $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Hautainhoitorahaston pääoma} - \text{Erityiskatteisten rahastojen pääomat} - \text{Saadut ennakot})$

Seurakuntayhtymän omavaraisuusaste säilyi edelleen hyvänä.

7. Esitys tuloksen käsittelystä

Helsingin seurakuntayhtymän tilikauden tuloksesta ehdotetaan tehtäväksi seuraavat tilinpäätössiirrot:

Tilikauden tulos	- 5 269 612,15	euroa
Poistoeron vähennys	533 222,84	euroa
Tilikauden ylijäämä	- 4 736 389,31	euroa

Tilikauden alijäämäksi jää 4.736.389,31 euroa, joka esitetään siirrettäväksi yli- ja alijäämättilille.

II Tilinpäätöslaskelmat

1. Tuloslaskelma

100 SEURAKUNTAYHTYMÄ

	<u>Toteutuma 2020</u>	<u>Toteutuma 2019</u>	<u>Erotus</u>	<u>Ero %</u>
3 TOIMINTATUOTOT	14 790 087,03	18 246 693,34	-3 456 606,31	-19 %
## Korvaukset	4 811 501,35	5 468 453,82	-656 952,47	-12 %
## Myyntituotot	660 385,75	2 476 207,03	-1 815 821,28	-73 %
## Maksutuotot	4 937 213,43	5 803 728,96	-866 515,53	-15 %
## Vuokratuotot	2 298 931,14	2 362 998,90	-64 067,76	-3 %
## Metsätalouden tuotot	1 820,88	40 969,48	-39 148,60	
## Kolehdit, keräykset ja lahjoitustuotot	710 748,94	855 036,92	-144 287,98	-17 %
## Tuet ja avustukset	1 256 060,16	1 045 660,87	210 399,29	20 %
## Muut toimintatuotot	113 425,38	193 637,36	-80 211,98	-41 %
4 TOIMINTAKULUT	-96 788 279,97	-101 861 765,54	5 073 485,57	-5 %
40 Henkilöstökulut	-56 000 024,43	-57 264 111,98	1 264 087,55	-2 %
## Palkat ja palkkiot	-45 390 900,99	-46 522 637,91	1 131 736,92	-2 %
## Henkilösivukulut	-11 066 742,72	-11 306 391,65	239 648,93	-2 %
## Henkilöstökulujen oikaisuerät	457 619,28	564 917,58	-107 298,30	-19 %
## Palvelujen ostot	-24 630 392,99	-26 408 295,73	1 777 902,74	-7 %
## Vuokratulut	-2 658 415,96	-2 743 108,52	84 692,56	-3 %
46 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 865 510,51	-9 417 911,89	1 552 401,38	-16 %
## Ostot tilikauden aikana	-7 868 930,01	-9 414 014,22	1 545 084,21	-16 %
## Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	3 419,50	-3 897,67	7 317,17	-188 %
47 Annetut avustukset	-4 269 432,37	-4 517 297,29	247 864,92	-5 %
49 Muut toimintakulut	-1 364 503,71	-1 511 040,13	146 536,42	-10 %
5 TOIMINTAKATE	-81 998 192,94	-83 615 072,20	1 616 879,26	-2 %
## Verotulot	93 952 512,82	92 237 779,80	1 714 733,02	2 %
## Kirkollisverotulo	81 433 536,82	79 986 379,80	1 447 157,02	2 %
## Valtionrahoitus	12 518 976,00	12 251 400,00	267 576,00	2 %
## Verotuskulut	-1 442 682,27	-1 386 494,43	-56 187,84	4 %
## Keskusrahastomaksut	-9 155 535,00	-9 026 646,00	-128 889,00	1 %
## Toiminta-avustukset	264 120,00	0,00	264 120,00	100 %
60 Rahoitustuotot- ja kulut	1 702 845,38	19 939 434,96	-18 236 589,58	-91 %
## Sijoituskiint. ja huon. tuotot	15 150 243,04	12 685 163,18	2 465 079,86	19 %
## Sijoituskiint. ja huon. kulut	-7 021 635,06	-6 578 689,82	-442 945,24	7 %
## Korkotuotot	494 576,29	691 518,90	-196 942,61	-28 %
## Muut rahoitustuotot	4 213 633,09	2 211 810,22	2 001 822,87	91 %
## Korkokulut	-72 447,46	-29 985,46	-42 462,00	142 %
## Arvonmuutokset sijoituksista	-6 440 606,74	12 527 780,24	-18 968 386,98	-151 %
## Muut rahoituskulut	-4 620 917,78	-1 568 162,30	-3 052 755,48	195 %
2 VUOSIKATE	3 323 067,99	18 149 002,13	-14 825 934,14	-82 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 592 680,14	-8 453 605,68	-139 074,46	2 %
## Suunnitelman mukaiset poistot	-8 592 680,14	-8 453 605,68	-139 074,46	2 %
Erilliskirjanpituona hoidetut rahastot:				
## Tuotot	4 254 470,16	8 912 898,76	-4 658 428,60	-52 %
## Kulut	-6 690 591,50	-5 357 702,88	-1 332 888,62	25 %
## Siirto rahastoon/rahastosta	2 436 121,34	-3 555 195,88	5 991 317,22	-169 %
1A TILIKAUDEN TULOS	-5 269 612,15	9 695 396,45	-14 965 008,60	-154 %
## Tilinpäätössiirrot	533 222,84	533 222,84	0,00	0 %
1 TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 736 389,31	10 228 619,29	-14 965 008,60	-146 %

2. Rahoituslaskelma

2020

2019

VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA

TULORAHOITUS	2 227 611,21	18 140 174,16
Vuosikate	3 323 067,99	18 149 002,13
Satunnaiset erät	10 830,00	
Pakolliset varaukset	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-1 106 286,78	-8 827,97
INVESTOINNIT	-7 685 857,86	-10 406 391,73
Investointimenot	-8 852 454,04	-10 428 033,94
Pysyvien vastaavien myyntitulot	1 166 596,18	21 642,21
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	<u>-5 458 246,65</u>	<u>7 733 782,43</u>

RAHOITUSTOIMINNAN RAHAVIRTA

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	0,00	-4 500 000,00
Antolainauksen lisäys	0,00	-4 500 000,00
Antolainauksen vähennys	0,00	0,00
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	4 500 000,00	0,00
Antolainasaamisten lisäykset (-)	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset (+)	4 500 000,00	0,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)		
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset (-)	0,00	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1 827 141,58	4 655 812,22
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,00	0,00
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-475 384,69	2 164 345,89
Korottomien lyhyt- ja pitkäaikaisten velkojen muutos	-1 351 756,89	2 491 466,33
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	<u>2 672 858,42</u>	<u>155 812,22</u>
Rahavarojen muutos	<u>-2 785 388,23</u>	<u>7 889 594,65</u>
RAHAVAROJEN MUUTOS	<u>-2 785 388,23</u>	<u>7 889 594,65</u>
Rahavarat 31.12.	177 487 570,97	180 272 959,20
Rahavarat 1.1.	180 272 959,20	172 383 364,55

3. Tase

VASTAAVAA	31.12.2020		31.12.2019	
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>				
A Aineettomat oikeudet	2 181 858,94		3 293 910,06	
A Muut pitkävaikutteiset menot	402 724,98	2 584 583,92	455 131,86	3 749 041,92
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>				
A Maa- ja vesialueet	52 631 732,07		52 183 978,43	
A Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	26 746 400,09		27 190 119,51	
A Rakennukset	106 291 237,64		109 785 321,01	
A Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 336 567,14		1 804 845,78	
A Koneet ja kalusto	632 354,84		911 998,38	
A Muut aineelliset hyödykkeet	461 965,27		461 965,27	
A Ennakkomaksut ja keskenkäiset hank	8 939 975,36	198 040 232,41	7 128 179,61	199 466 407,99
<u>Sijoitukset</u>				
A Osakkeet ja osuudet	95 867 593,81	95 867 593,81	93 088 325,73	93 088 325,73
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>				
# Testamentti- ja lahjoitusrahastojen var	17 350 665,17		17 727 130,72	
# Seurakuntien keräysvarat	0,00		0,00	
# Hautainhoitorahaston varat	41 418 873,45	58 769 538,62	42 253 407,04	59 980 537,76
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Saamiset</u>				
<u>Pitkäaikaiset saamiset</u>				
C Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>				
C Myyntisaamiset	1 844 289,94		1 167 358,50	
C Lainasaamiset	0,00		4 500 000,00	
C Muut saamiset	2 035 861,79		672 339,67	
C Siirtosaamiset	857 753,56	4 737 905,29	2 422 822,43	8 762 520,60
<u>Rahoitusarvopaperit</u>				
C Osakkeet ja osuudet	60 815 588,28		3 104 351,58	
C Muut arvopaperit	97 376 580,95	158 192 169,23	166 423 567,72	169 527 919,30
Rahat ja pankkisaamiset		19 295 401,74		10 745 039,90
C4		537 487 425,02		545 319 793,20
<u>VASTATTAVAA</u>				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
III Peruspääoma	182 534 379,98		182 534 379,98	
III Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	261 988 961,71		251 760 342,42	
III Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-4 736 389,31	439 786 952,38	10 228 619,29	444 523 341,69
<u>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</u>				
III Poistoero	20 067 712,84	20 067 712,84	20 600 935,68	20 600 935,68
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>				
# Testamentti- ja lahjoitusrahastojen pää	17 350 665,17		17 727 130,72	
# Seurakuntien keräysvarojen pääomat	0,00		0,00	
# Hautainhoitorahaston pääoma	41 418 873,45	58 769 538,62	42 253 407,04	59 980 537,76
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Pitkäaikainen</u>				
III Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00		0,00	
III Saadut ennakot	877 500,00		897 000,00	
III Muut velat	0,00	877 500,00	0,00	897 000,00
<u>Lyhytaikainen</u>				
III Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00		0,00	
III Saadut ennakot	242 134,62		186 618,87	
III Ostovelat	3 024 253,24		5 101 507,14	
III Muut velat	2 069 519,48		2 211 460,83	
III Siirtovelat	12 649 813,84	17 985 721,18	11 818 391,23	19 317 978,07
		537 487 425,02		545 319 793,20

4. Konsernitase

	<u>31.12.2020</u>		<u>31.12.2019</u>	
VASTAAVAA				
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>				
Aineettomat oikeudet	2 597 614,87	2 597 614,87	3 749 432,94	3 749 432,94
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>				
Maa- ja vesialueet	58 084 986,10		57 637 232,46	
Hautaus-toimen aineelliset hyödykkeet	26 746 400,09		27 190 119,51	
Rakennukset	199 711 838,94		200 018 430,15	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 246 618,49		1 741 417,80	
Koneet ja kalusto	803 020,27		1 133 240,36	
Muut aineelliset hyödykkeet	462 365,27		462 365,27	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	8 939 975,36	296 995 204,52	11 747 913,20	299 930 718,75
<u>Sijoitukset</u>				
Osakkeet ja osuudet	38 129 139,09	38 129 139,09	14 264 420,84	14 264 420,84
<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>				
Toimeksiantojen varat	58 769 538,62	58 769 538,62	59 980 537,76	59 980 537,76
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Vaihto-omaisuus</u>				
Aineet- ja tarvikkeet	25 515,02	25 515,02	31 010,04	31 010,04
<u>Saamiset</u>				
Lyhytaikaiset saamiset	5 991 660,61	5 991 660,61	10 230 201,05	10 230 201,05
<u>Rahoitusarvopaperit</u>				
Rahoitusarvopaperit	159 495 676,60	159 495 676,60	170 450 297,10	170 450 297,10
Rahat ja pankkisaamiset	25 380 935,42	25 380 935,42	16 810 061,96	16 810 061,96
VASTAAVAA YHTEENSÄ	587 385 284,75		575 446 680,44	
VASTATTAVAA				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
Peruspääoma	182 534 379,98		182 534 379,98	
Osakepääoma	21 546 216,84		644 126,16	
Muut omat rahastot	2 086 936,32			
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	230 567 074,85		222 749 692,71	
Tilikauden yli-/alijäämä	-7 732 621,65	429 001 986,34	7 588 487,71	413 516 686,56
VÄHEMMISTÖOSUUDET	3 642 809,35	3 642 809,35	3 582 338,73	3 582 338,73
<u>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</u>				
Poistoero	20 067 712,84		20 600 935,68	
Vapaaehtoiset varaukset	1 704 254,68	21 771 967,52	1 517 996,78	22 118 932,46
<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>				
Toimeksiantojen pääomat	58 769 538,62	58 769 538,62	59 980 537,76	59 980 537,76
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Pitkäaikainen vieras pääoma</u>				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 871 876,71		46 412 497,45	
Saadut ennakot	880 030,27		903 429,42	
Muut velat	11 955,10	49 763 862,08	-7 314,49	47 308 612,38
<u>Lyhytaikainen</u>				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 258 217,62		7 333 848,51	
Lainat julkisyhteisöiltä	7 725,00			
Saadut ennakot	267 354,29		213 856,43	
Ostovelat	3 656 561,36		5 722 448,44	
Muut velat	2 266 921,62		2 399 437,74	
Siirtovelat	13 978 340,95	24 435 120,84	13 269 981,43	28 939 572,55
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	587 385 284,75		575 446 680,44	

III Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätös on laadittu Kirkkohallituksen antaman tilinpäätösohjeen mukaan.

1.1. Arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyviin vastaaviin merkityt aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu seuraavasti:

* Aineettomat oikeudet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut pitkävaikutteiset menot	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Maa- ja vesialueet	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Hautausmaat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Rakennukset	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Kiinteät rakenteet ja laitteet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Koneet ja kalusto	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut aineelliset hyödykkeet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Keskeneräiset työt ja hankinnat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Sijoitukset	alkuperäiseen hankintamenoonsa tai sitä alhaisempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon

Vaihtuvien vastaavien saamisiin merkityt myynti-, laina ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

1.2. Jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Menot ja tulot:

Menojen ja tulojen kirjaamisperusteena on ollut suoriteperuste. Verotulot kirjataan kuitenkin maksuperusteisesti ohjeen mukaan.

Pysyvät vastaavat:

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenot poistetaan ennalta laaditun ja yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Rakennuttamistoiminnan pysyvien vastaavien erien myynnistä syntyvät myyntivoitot ja -tappiot kirjataan kauppakirjoissa mainittujen ehtojen mukaan.

Rakennuttamistoiminnan rakennuttajapalkkio tuloutetaan sille kaudelle, jolloin kohde luovutetaan vastaanottajalle.

Pysyvien vastaavien aktivointiraja on 20.000 euroa.

Yhteinen kirkkovaltuusto on 16.12.1999 hyväksynyt seuraavan pysyvien vastaavien poistosuunnitelman:

Pysyvien vastaavien hyödykeryhmä

Tasapoisto

Atk-ohjelmistot	3 v.
Muut pitkävaikutteiset menot	3 v.
Siunauskappelit	60 v.
Hautausmaiden huoltorakennukset	15 v.
Hautausmaiden kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Hautausmaiden koneet ja kalusto	3 v.
Kirkot	60 v.
Seurakuntatalot	30 v.
Kappelit	60 v.
Leiri- ja kurssikeskukset	20 v.
Asuinrakennukset	30 v.
Diakonian laitokset	30 v.
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v.
Huolto- ja talousrakennukset	15 v.
Muut rakennukset	15 v.
Maa- ja vesirakenteet	15 v.
Urut	15 v.
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Kuljetusvälineet	3 v.
Atk-laitteistot	3 v.
Muut koneet ja kalusto	3 v.
Luonnonvaroista käytön mukainen poisto	
Muista omaisuuseristä ei tehdä poistoja	

1.3. Konsernitase

Helsingin seurakuntayhtymä laatii vain konsernitaseen Kirkkohallituksen tilinpäätösohjeen mukaan.

Konsernitaseen laatimisessa on käytetty seuraavia periaatteita:

- Konsernin keskinäinen omistus eliminoidaan nimellis- eli pariarvomenetelmällä.
- Konserniyhtiöiden väliset velat ja saamiset on oikaistu.
- Osakkuusyhtiöitä tai omistusyhteisöjä ei ole yhdistetty konsernitaseeseen.
- Lähipiiriyhteisöt, joissa Helsingin seurakuntayhtymän äänivaltaosuus on yli 50 % ja joiden taseen loppusumma on yli miljoona euroa, on yhdistetty konsernitaseeseen. Lähipiiriyhteisöjen Fanny Wredes Stiftelsen, Gaius-säätiön, Johannes Diakoniföreningin, Stiftelsen Lugnetin, Töölön Kristan ja Töölön tukisäätiön osalta konsernitaseeseen on yhdistetty vuoden 2019 taseet, koska vuoden 2020 tilinpäätöksiä ei ole vielä ollut saatavilla. Lähipiiriyhteisöjen toiminnassa ei ole tapahtunut muutoksia. Lähipiiriyhteisöjä, joiden taseen loppusumma on alle miljoona euroa, ei ole yhdistetty konsernitaseeseen olennaisuuden periaatteella.
- Konsernin taseeseen aktivoidun hyödykkeen sisäinen kate eliminoidaan konsernitaseessa, mikäli se on olennainen.
- Vähemmistöosuus erotetaan konsernin omasta pääomasta omaksi eräkseen. Vuoden 2020 konsernitaseessa As Oy Lontoonpihan vähemmistöosuus 47,86 % on erotettu omasta

pääomasta omaksi eräkseen. Muilla konserniyhtiöillä ei ole vähemmistöosuutta.

- Konsernitaseessa tytäryhtiöiden tekemät poistot on oikaistu vastaamaan Helsingin seurakuntayhtymän poistosuunnitelman mukaisia poistoja. Poisto-oikaisu kohdistuvat konsernin edellisten tilikausien yli-/alijäämään tai tilikauden yli-/alijäämään.
- Koronvaihtosopimukset käsitellään KPL 5:2 §:n mukaisesti taseen ulkopuolisina erinä.

2. Tuloslaskelman liitetiedot

<u>Henkilöstökulut</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Rahapalkat	45 390 901	46 522 638
<i>Rahapalkat (aktivoitunut) 409700</i>	<u>-77 840</u>	<u>-90 740</u>
	45 313 061	46 431 898
Sosiaalimaksut 410000,414000,415000	1 565 660	1 425 290
<i>Sosiaalimaksut (aktivoitunut) 416000</i>	<u>0</u>	<u>-4</u>
	1 565 660	1 425 286
Eläkevakuutusmaksut 412000, 415100	9 481 525	9 859 775
<i>Eläkevakuutusmaksut (aktivoitunut) 416100</i>	<u>0</u>	<u>-32</u>
	9 481 525	9 859 744
Eläkekulut 414500	16 558	17 441
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	<u>-457 619</u>	<u>-564 918</u>
<i>Henkilöstökulut ilman luontoisetuja ja muita henkilöstömenoja</i>	<u>55 919 184</u>	<u>57 169 452</u>
Muut henkilöstömenot 418300	<u>3 000</u>	<u>3 920</u>
<i>Henkilöstökulut ilman luontoisetuja</i>	<u>55 922 184</u>	<u>57 173 372</u>
Luontoisedut yhteensä 409700	<u>77 840</u>	<u>90 740</u>
Henkilöstökulut yhteensä	<u>56 000 024</u>	<u>57 264 112</u>
<u>Vapaaehtoiset henkilöstökulut</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Matkakustannukset (omahenkilöstö) (437000)	408 243	554 199
*Majoitus- ja rav.palvelut henkilöstölle (437400)		60 356
* (v.2020 korvaava tili 437000)		
Kuljetuspalvelut (438500), (aik. Kuljetuspalvelut, henkilöstö)		40 109
* (v.2020 korvaava tili 437000)		
Koulutuspalvelut, henkilöstö (439000)	460 781	582 276
Työterveyshuolto (439300)	757 709	1 052 054
*Muut henkilöstökulut (473700)		<u>80 090</u>
* (v.2020 korvaava tili 473800, mikä sisältää kaikille annettavat lahjaesineet ja huomionosoitukset)		
	<u>1 626 734</u>	<u>2 369 085</u>

Tarkemmat tiedot henkilöstöstä, henkilöstön tilasta ja investoinneista henkilöstöön annetaan kertomusvuodelta erillisessä henkilöstökertomuksessa.

<u>Rahoitusarvopapereiden tuotot- ja kulut</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>Tuotot:</u>		
Korkotuotot (600000-602000)	494 576	691 519
Sijoitusten myyntivoitot (606010, 606030)	3 180 552	1 649 585
Osinkotuotot (605000)	181 154	491
Palkkionpalautukset (606200)	30 000	0
Valuuttakurssivoitot (606100)	<u>821 927</u>	<u>561 734</u>
Yhteensä	4 708 209	2 903 329
	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>Kulut:</u>		
Arvonmuutokset sijoituksista yhteensä	6 440 607	-12 527 780
Korkokulut (610000-614000)	72 447	29 985
Sijoitusten myyntitappiot/vast. (625220,625230)	3 728 302	462 652
Omaisuu den hoito- ja välityspalkkiot (625300)	169 113	186 265
Valuuttakurssitappiot (625000)	721 463	918 827
Muut rahoituskulut (626000)	<u>2 039</u>	<u>418</u>
Yhteensä	4 693 365	1 598 148
Kulut yhteensä	11 133 972	-10 929 632
<u>Rahoitusarvopapereiden tuotto</u>	<u>-6 425 763</u>	<u>13 832 962</u>
<u>Sijoituskiinteistöjen tuotot ja kulut</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
<u>Tuotot:</u>		
Vuokratuotot(604000,604090, 604100,604200)	13 725 580	12 247 529
Metsätaloustuotot 604300	3 465	0
Pysyvien vastaavien myyntivoitot 604500	1 105 686	35 428
Muut tulot	<u>315 513</u>	<u>402 206</u>
Yhteensä	15 150 243	12 685 163
<u>Kulut:</u>		
Palvelujen ostot (615200,615240,615350,615220, 615210)	903 478	859 995
Vuokratulut (615000,615040,615050,615100)	4 146 020	4 025 323
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (615230,615300,615320)	317 129	245 918
Muut kulut (615360,615370,615400)	<u>1 655 007,76</u>	<u>1 447 453</u>
Yhteensä	7 021 635	6 578 690
<u>Sijoituskiinteistöjen tuotto</u>	<u>8 128 608</u>	<u>6 106 473</u>
<u>Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä</u>	<u>1 702 845</u>	<u>19 939 435</u>
<u>Tilinpäätössiirrot</u>		
Poistoeron muutos	<u>533 223</u>	<u>533 223</u>
<u>Rahastojen muutos</u>		
Hautainhoitorahaston muutos (679800)	-2 189 099	2 873 948
Testamenttirahaston muutos (679800)	<u>-247 023</u>	<u>681 248</u>
	-2 436 121	3 555 196

*Tilikarttaan on tullut muutoksia vuonna 2020

3. Taseen liitetiedot

3.1. Pysyvät vastaavat ja poistot

Nro	Pysyvien vastaavien ryhmä	Kirjanpitoarvo 01.01.2020	Lisäykset 2020	Vähennykset 2020 2)	Siirrot erien välillä 1)	Kirjanpitoarvo ennen poistoja	Tilikauden sumu- ja kertapoistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2020
1002	Aineettomat hyödykkeet	3 293 910,06	276 395,23	0	152 436,87	3 722 742,16	-1 540 883,22	2 181 859
1110	Maa- ja vesialueet	52 183 978,43	483 612,65	-35 859,01	0,00	52 631 732,07	0	52 631 732
1130	Hautausmaat	27 190 119,51	1 398 243,73	0	708 615,54	29 296 978,78	-2 550 578,69	26 746 400
1160	Rakennukset	109 785 321,01	137 301,00	0	49 443,04	109 972 065,05	-3 680 827,41	106 291 238
1180	Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 804 845,78	926 665,05	0	59 945,95	2 791 456,78	-454 889,64	2 336 567
1190	Koneet ja kalusto	911 998,38	85 857,64	0	0	997 856,02	-365 501,18	632 355
1200	Muut aineelliset hyödykkeet	461 965,27	0	0	0	461 965,27	0	461 965
1310	Osakkeet ja osuudet	93 088 325,73	2 814 548	-35 280,39	0	95 867 593,81	0	95 867 594
	Yhteensä	288 720 464	6 122 624	-71 139	970 441	295 742 390	-8 592 680	287 149 710
101500	Keskeneräiset aineettomat	455 131,86	100 029,99	0	-152 436,87	402 724,98	0	402 725
128000	Keskeneräiset työt	7 128 179,61	2 629 800,28	0	-818 004,53	8 939 975,36	0	8 939 975
	Yhteensä	296 303 776	8 852 454	-71 139	0	305 085 090	-8 592 680	296 492 410

- 1) Sarakkeen arvo kuvaa siirtoja eri omaisuustilien ja Keskeneräisten töiden -tilin välillä.
Pysyvien vastaavien investoinnit kirjataan "Keskeneräisten töiden" -tilin kautta hankkeen valmistumiseen saakka, jolloin ne siirretään luonteensa mukaisille pysyvien vastaavien tileille.
- 2)

3.2. Rahoitusomaisuus

	<u>Kirjanpitoarvo</u>	<u>Markkinahinta</u>	<u>Erotus</u>
Sijoitusten pankkitilien saldo	10 090 774	10 090 774	0
Sijoitusrahasto-osuudet	98 669	98 669	0
Korkorahastot	60 716 920	64 078 214	3 361 294
Osittain pääomataatut sij.	65 535 289	64 783 097	-752 193
Strukturoidut ind-lainat	<u>31 841 292</u>	<u>31 841 620</u>	<u>328</u>
Saldo ilman pankkitilejä	158 192 169	160 801 599	2 609 430
Saldo yhteensä	168 282 943	170 892 373	2 609 430

Osittain pääomaturvatuissa sijoituksissa pääomaturva on 80-100%. Näiden markkina-arvon alentuminen 31.12.2020 on kirjattu enintään pääomaturvan mukaiseen tasoon saakka, mahdollinen valuuttariski huomioiden. Sijoitus saatetaan kuitenkin lunastaa ennen eräpäivää, jolloin sijoituksen markkina-arvo voi olla tätä alempi.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisia on kirjattu vuoden 2020 tilinpäätöksessä 19,3 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2019 tehtyjä arvonalentumisia on palautettu vuonna 2020 12,8 milj. euroa. Toimenpiteiden yhteisvaikutus on -6.4 milj. euroa.

3.3. Siirtosaamiset

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Siirtyvä korko Yhtymän salkku	12 533	180 064
Hki/Vantaa srk yhteiset maa-alueet tuotot	550 883	579 906
Kohdistamattomat FirstCard-laskut	254 013	351 964
Tapaturmavakuutus	21 700	0
Muut siirtosaamiset	17 372	1 310 226
	<hr/>	<hr/>
Siirtosaamiset yhteensä	856 502	2 422 160

3.4. Siirtovelat

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Lomapalkkajaksotus	9 213 052	9 240 399
Siirtyvät verotulot	22 061	22 061
Kuluvaraus As Oy Hgin Viikin Letkajenkka	280 384	280 384
Kuluvaraus As Oy Hgin Lontoonpiha	74 497	74 497
Kuluvaraus As Oy Hgin Berliininpiha	287 703	287 703
Kuluvaraus Jätkäsaaren Atrium	50 000	448 431
Samlink Oy saldon siirto / Alv-palautus	0	290 062
Tuntipalkkojen jaksotus	159 156	226 611
Korona-avustuksen siirto	497 023	0
Kiinteistöverojen puuttuva erä	876 514	0
Työllisyysrahastomaksun siirto	313 388	0
Ojalehdon putkisiirrot	296 527	0
Kiinteistöosaston siirtyvät ylläpitokulut	457 024	334 386
Next Travel kaupanpurku myyntilasku 287882	50 000	0
Muut siirtovelat	72 483	613 857
	<hr/>	<hr/>
Siirtovelat yhteensä	12 649 814	11 818 391

3.5. Testamenttirahastojen tilinpäätöslaskelmat

Testamentti- ja lahjoitusrahaston tase

<u>VASTAAVAA</u>	<u>31.12.2020</u>		<u>31.12.2019</u>	
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset</u>				
Asunto-osakkeet	1 755 379,00		1 595 379,00	
Muut rakennukset	5 000,00	1 760 379,00		1 595 379,00
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Saamiset</u>				
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>				
Lyhytaikaiset myyntisaamiset	0,00		96,00	
Saamiset yhtymältä	79 404,35		120 627,99	
Siirtosaamiset	6 266,74	85 671,09	78 865,67	199 589,66
<u>Rahoitusomaisuusarvopaperit</u>				
Osakkeet ja osuudet	6 498 586,35		6 580 376,30	
Muut arvopaperit	7 440 129,68	13 938 716,03	7 861 731,93	14 442 108,23
Rahat ja pankkisaamiset		<u>1 565 899,05</u>		<u>1 490 053,83</u>
		<u>17 350 665,17</u>		<u>17 727 130,72</u>
<u>VASTATTAVAA</u>				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
Sidottu pääoma		8 947 076,97		8 879 927,35
Vapaa pääoma	8 778 345,50		8 045 868,23	
Tilivuonna tuloutetut testamenttivarat	364 439,38		450 075,80	
Tilikauden yli-/alijäämä	-741 712,88	8 401 072,00	350 353,99	8 846 298,02
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Lyhytaikainen</u>				
Rahastojen velat	2 516,20		905,35	905,35
Lyhytaikaiset ostovelat		2 516,20		905,35
		<u>17 350 665,17</u>		<u>17 727 130,72</u>

Testamentti- ja lahjoitusrahaston tuloslaskelma

	<u>Toteutuma</u>		<u>Toteutuma</u>	
	<u>2020</u>		<u>2019</u>	
<u>Toimintatuotot</u>				
Vuokratuotot	201 752,47		192 950,15	
Muut tuotot	190,01	201 942,48	281,74	193 231,89
<u>Toimintakulut</u>				
Huoneistokulut	-85 286,72		-96 922,54	
Hautojen hoitomaksut	-4 711,00		-318,00	
Muut kulut	-3 494,50			
Käytetty varoja toimintaan	-494 690,28	-588 182,50	-330 893,67	-428 134,21
yht.		<u>-386 240,02</u>		<u>-234 902,32</u>
<u>Rahoitustuotot ja -kulut</u>				
Korkotuotot	27 543,56		120 153,70	
Osinkotuotot ja tuotto-osuudet	17 933,92		17 811,69	
Sijoitusarvopap. myyntivoitot	106 101,45		145 324,79	
Valuuttakurssivoitot	11,15		5 795,76	
Palkkionpalautukset	20 942,12		25 038,48	
Arvon alentumisten palautukset	392 111,64	564 643,84	835 741,66	1 149 866,08
Rahoituskulut	-73 739,75		-133 377,82	
Myyntitappiot	-44 738,79		-18 062,16	
Valuuttakurssitappiot	-427,09		-8 058,15	
Kiinteistön myyntitappio			-13 000,00	
Arvon alentumiset	-801 211,07	-920 116,70	-392 111,64	-564 609,77
		<u>-355 472,86</u>		<u>585 256,31</u>
yht.				
Tilikauden tulos		-741 712,88		350 353,99
<u>Pääomiin tehdyt muutokset</u>				
Tilivuonna tuloutetut uudet testamentit/lahjoitukset		192 155,58		362 790,59
Tuloutukset sijoituksista		172 283,80		87 285,21
Pääoman kasvu tilivuoden aikana ilman tulosta		364 439,38		450 075,80

Taseen sidottu pääoma 8.947.077 € sisältää Vastaavaa puolelta asunnot ja muut rakennukset yht. 1.760.379 €, rahoitusomaisuusarvopapereista muut kuin Credit Suisse sijoitussalkun arvopaperit yht. 7.169.038 € sekä vastattavaa puolelta HupiHaka/Heickellin testamenttirahaston pääoman 17.660 €.

Vapaalla pääomalla tarkoitetaan Credit Suisse sijoitussalkuissa olevia rahavaroja.

Tilikauden tulos -741.713 € ei sisällä tilivuonna tuloutettuja testamenttivaroja (uudet testamentit/lahjoitukset sekä tuloutukset sijoituksista). Tilivuonna tuloutetut testamenttivarat huomioon ottaen tilikauden tulos on -741.713 € + 364.439€ = -377.274 €.

4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

4.1. Eläkevastuuvajaus (laskennallinen KiEL-vastuu)

Kirkon eläkevastuu on laskettu 31.12.2020 ja se on noin 4 895 milj. euroa.

Eläkerahaston suuruus 31.12.2020 on noin 1 762 miljoonaa euroa, joten koko kirkon eläkevastuuvajaus 31.12.2020 on noin 3 132 miljoonaa euroa.

Eläkkeiden maksamisesta vastaa Kirkon Keskusrahasto.

KiEL:in mukaan määräytyvistä eläkesitoumuksista seurakunnat vastaavat yhteisvastuullisesti, eikä niiden kattamatonta osaa voida jakaa seurakuntakohtaisesti.

Helsingin seurakuntayhtymän laskennallinen osuus tästä koko kirkon vastuusta voidaan kuitenkin arvioida seuraavasti:

Keskusrahaston eläkevastuuvajaus 31.12.2020	3 132 378 851
Koko kirkon palkkasumma vuonna 2020	495 586 606
Helsingin seurakuntayhtymän KiEL -palkat vuonna 2020	43 044 473 a)
<u>Hautainhoitorahaston palkat vuonna 2020</u>	<u>2 145 000</u>
Yhteensä	45 189 473
Helsingin seurakuntayhtymän osuus	272 064 651 b)
<u>Hautainhoitorahaston osuus</u>	<u>13 557 575 b)</u>
Yhteensä	285 622 226

Helsingin seurakuntayhtymän laskennallinen osuus koko kirkon kattamattomasta eläkevastuusta on 272,1 **milj.euroa** (vuonna 2019 vastaava luku oli 285,0 milj. euroa)

Hautainhoitorahaston osuus koko Helsingin seurakuntayhtymän laskennallisesta eläkevastuusta on **13,6 milj. euroa** (vuonna 2019 vastaava luku oli 16,6 milj. euroa)

Laskennallinen kattamaton osuus on **yhteensä 285,6 milj. euroa**

Helsingin seurakuntayhtymän oman eläkesäännön mukaisten eläkkeiden vuotuinen eläkevastuu on 21.225 euroa.

a) KiEL-palkat on laskettu seuraavasti:

Hgin seurakuntayhtymän palkat - (luottamushlöpalkkiot + henkilökunnan kokouspalkkiot) - työllistämisen ym. tuet

b) Helsingin seurakuntayhtymän osuuden laskentakaava on seuraavanlainen:

Keskusrahaston eläkevastuuvajaus * Hgin seurakuntayhtymän palkkasumma (HHR:n palkkasumma)
Koko kirkon palkkasumma

4.2. Kiinnitykset, omavelkaiset takaukset ja muut vastuusitoumukset

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tai takauksia				
	Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0	54 098 391	50 424 222
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	0	90 428 215	86 346 014

Vastuusitoumukset				
	Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Takaukset				
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma				
Takaukset muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma				
Koronvaihtosopimukset				
<i>Sopimuksen luonne</i>				
Kohde-etuuden arvo				
Käypä arvo				

Johdannaiset	Kohde-etuuden arvo				Käypä arvo			
	Seurakuntayhtymä		Konserni		Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Koronvaihtosopimukset	0	0	18 024 026	19 209 825	0	0	-1 519 084	-1 430 233

Tilikauden päättyessä Helsingin seurakuntayhtymällä ja sen tytäryhtiöillä voimassa olleilla koronvaihtosopimuksilla on suojattu vaihtuvakorkeisten pankkilainojen korkoriskiä. Koronvaihtosopimukset on käsitelty kirjanpidossa suojaavina ja ne erääntyvät tilikausien 2021 - 2027 aikana.

Leasingvastuiden yhteismäärä				
	Seurakuntayhtymä		Konserni	
	2020	2019	2020	2019
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	601 410	599 049		
Myöhemmin maksettavat	535 361	663 999		
Yhteensä	1 136 771	1 263 048		

Leasingvastuu ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita

4.3. Maanvuokravastuut

Helsingin seurakuntayhtymän vastuut maanvuokrista tehtyjen sopimusten mukaan ovat seuraavat:

Seuraavalla tilikaudella (vuonna 2021) maksettavat tonttien vuokrat	Yhteensä	123 399
Vuosina 2022 - 2026 maksettavat tonttien vuokrat	Yhteensä	497 973
Vuosina 2027 eteenpäin maksettavat tonttien vuokrat	Yhteensä	2 725 545
	Kaikki yhteensä	3 346 917

4.4. Arvonlisäveron palautusvastuu

Arvonlisäverolain mukaan uudisrakentamis- tai perusparantamismenoista vähennyksenä käsiteltäyn veroon sisältyy palauttamisvastuu 10 vuoden ajalla, jos kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu tänä aikana vähennykseen oikeuttamattomaksi.

Arvonlisäveron palautusvastuiden määrä 31.12.2020 on yhteensä 110.986,55 euroa.

4.5. Hautausmaa-alueiden vallintarajoitukset

Helsingin seurakuntayhtymän hautausmaa-alueilla on vallintarajoitukset. Hautausvoimilaki 5.5.2003 / 457 10 § ja 28 § 5 mom.

5. Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

TYTÄRYHTEISÖN/ YHDISTYKSEN/ SÄÄTIÖN NIMI	KOTIPAikka	OMISTUS- OSUUS	ÄÄNIVALTA- OSUUS			
				OMASTA	VIERAASTA	TILIKAUDEN
<u>Tytär-yhteisöt (yhdistelty konsernitaseeseen)</u>						
As Oy Helsingin Suonionkatu 7	Helsinki	100,00 %	100,00 %	6 738	2 100	-7
Kiinteistö Oy Kastelholmantie 1	Helsinki	100,00 %	100,00 %	331	71	-
Kiinteistö Oy Pajupillintie 28	Helsinki	100,00 %	100,00 %	59	533	-
As Oy Helsingin Haagan Pappilantie 2 a	Helsinki	100,00 %	100,00 %	1 159	2 916	-14
Kiinteistö Oy Haagan Pappilantie 2 b	Helsinki	100,00 %	100,00 %	59	2 362	-
As Oy Helsingin Korkeavuorenkatu 10	Helsinki	100,00 %	100,00 %	6 788	11	-
As Oy Helsingin Laivalahdenkaari 28	Helsinki	100,00 %	100,00 %	4 874	11	-13
As Oy Helsingin Freytaginkulma	Helsinki	100,00 %	100,00 %	1 545	6 890	-7
Kiinteistö Oy Latokartanon Liikekeskus	Helsinki	100,00 %	100,00 %	5 283	1	-
Kiinteistö Oy Latokartanon Liikekeskuksen Pysäköinti	Helsinki	100,00 %	100,00 %	1 120	-	-
Kiinteistö Oy Helsingin Bulevardi 16	Helsinki	100,00 %	100,00 %	15 281	5 634	-96
Kiinteistö Oy Kellokosken Juhlatalo	Tuusula	100,00 %	100,00 %	3 288	5	10
As Oy Helsingin Lontoonpiha	Helsinki	52,14 %	52,14 %	3 969	1 047	-
As Oy Helsingin Kiskontie 22	Helsinki	100,00 %	100,00 %	3 290	3 269	29
As Oy Helsingin Paraistentie 13	Helsinki	100,00 %	100,00 %	2 988	3 396	16
Kiinteistö Oy Helsingin Lehtisaaren Papinpyydänkuja 2	Helsinki	100,00 %	100,00 %	3 138	1 974	-2
As Oy Helsingin Jätkäsaaren Atrium	Helsinki	100,00 %	100,00 %	8 221	15 676	-29
<u>Osakkuus- ja omistusyhteisyydet (ei yhdistelty konsernitaseeseen)</u>						
As Oy Helsingin Viikin Letkajenkka 2019	Helsinki	15,96 %	15,96 %	4 263	375	-
As Oy Helsingin Viikin Agropolis 2020	Helsinki	21,28 %	21,28 %	2 909	307	-
As Oy Helsingin Lehtihovi 2020	Helsinki	33,24 %	33,24 %	3 404	849	-
As Oy Neulapadontie 7 2020	Helsinki	29,92 %	29,92 %	146	11	-
Kiinteistö Oy Vantaan Kuusitie 25 2018	Vantaa	21,15 %	21,15 %	384	2	-
As Oy Hiihtomäentie 34 tilikausi 30.6.2020	Helsinki	9,92 %	9,92 %	68	119	1
As Oy Ruoholahdenkatu 16 2019	Helsinki	22,71 %	22,71 %	117	177	1
As Oy Helsingin Berliinipiha 2019	Helsinki	4,55 %	4,55 %	922	126	-
<u>Lähipiiriyhteisöt (yhdistelty konsernitaseeseen) vuoden 2019 tiedot</u>						
Töölön seurakunnan tukisäätiö	Helsinki	100,00 %	59,00 %	3 316	10	501
Fanny Wredes stiftelse	Helsinki	100,00 %	57,00 %	2 135	-	133
Gaius-säätiö	Helsinki	100,00 %	55,56 %	14 403	6 648	279
Töölön Krista Ry	Helsinki	100,00 %	50,00 %	881	58	-115
Stiftelsen Lugnet	Helsinki	100,00 %	71,00 %	1 679	-	96
Johannes diakoniförening	Helsinki	62,50 %	62,50 %	1 183	-	59
<u>Lähipiiriyhteisöt (ei ole yhdistelty konsernitaseeseen, koska taseen loppusumma alle 1 milj. € tai HSRKY:n äänivaltaosuus alle 50 %)</u>						
Lautasaaren perhesäätiö	Helsinki		75,00 %			
Käpylän siirtolayhdistys	Helsinki		55,56 %			
Lasten Suviranta -säätiö	Helsinki		100,00 %			
Björkebo sommarhem rf	Helsinki		42,86 %			
Pro Lukas rf	Helsinki		44,44 %			
Pro Markus rf	Helsinki		66,67 %			
Pakilan Tormaystävät	Helsinki		25,00 %			

IV Hautainhoitorahaston tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma

900 HAUTAINHOITORAHASTO

	<u>Toteutuma 2020</u>	<u>Toteutuma 2019</u>	<u>Erotus</u>	<u>Ero %</u>
3 TOIMINTATUOTOT	2 310 726,87	2 278 666,07	32 060,80	1 %
## Korvaukset	0,00	300,00	-300,00	0 %
## Maksutuotot	2 310 147,91	2 278 320,38	31 827,53	1 %
## Tuet ja avustukset	600,00	40,00	560,00	
## Muut toimintatuotot	-21,04	5,69	-26,73	
4 TOIMINTAKULUT	-3 840 791,35	-4 125 841,85	-285 050,50	-7 %
40 Henkilöstökulut	-3 189 421,16	-3 345 573,40	-156 152,24	-5 %
## Palkat ja palkkiot	-2 580 071,57	-2 692 719,00	-112 647,43	-4 %
## Henkilösivukulut	-636 914,45	-667 387,55	-30 473,10	-5 %
## Henkilöstökulujen oikaisuerät	27 564,86	14 533,15	13 031,71	90 %
## Palvelujen ostot	-197 240,43	-258 100,71	-60 860,28	-24 %
## Vuokratulut	-10 360,56	-9 544,43	816,13	9 %
46 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-443 121,50	-511 696,57	-68 575,07	-13 %
## Ostot tilikauden aikana	-443 121,50	-511 696,57	-68 575,07	-13 %
49 Muut toimintakulut	-647,70	-926,74	-279,04	-30 %
5 TOIMINTAKATE	-1 530 064,48	-1 847 175,78	317 111,30	-17 %
60 Rahoitustuotot ja -kulut	-581 825,16	4 721 124,00	-5 302 949,16	-112 %
## Sijoituskiint. ja huon. tuotot	1 501 255,90	1 938 807,43	-437 551,53	-23 %
## Sijoituskiint. ja huon. kulut	-949 356,55	-657 432,88	291 923,67	44 %
## Korkotuotot	26 575,35	137 702,38	-111 127,03	81 %
## Muut rahoitustuotot	41 437,36	865 930,19	-824 492,83	-95 %
## Korkokulut	0,00	-4 063,55	-4 063,55	
## Arvonmuutokset sijoituksista	-1 167 135,71	2 740 806,36	3 907 942,07	-143 %
## Muut rahoituskulut	-34 601,51	-300 625,93	-266 024,42	-88 %
2 VUOSIKATE	-2 111 889,64	2 873 948,22	-4 985 837,86	-173 %
## Poistot ja arvonalennukset	-77 209,10	-208 107,04	130 897,94	-63 %
## Suunnitelman mukaiset poistot	-77 209,10	-77 209,10	0,00	0 %
## Arvonalentumiset (-palautukset)	0,00	-130 897,94	130 897,94	0 %
1A TILIKAUDEN TULOS	-2 189 098,74	2 665 841,18	-4 854 939,92	-182 %

Tuloslaskelma vert. talousarvioon

	<u>TA 2020</u>	<u>Toteutuma 2020</u>	<u>Erotus</u>	<u>Käyttö%</u>
TOIMINTATUOTOT	2 219 600,00	2 310 726,87	91 126,87	104 %
Maksutuotot	2 219 600,00	2 310 147,91	90 547,91	104 %
Tuet ja avustukset	0,00	600,00	600,00	-100 %
Muut toimintatuotot	0,00	-21,04	-21,04	-100 %
TOIMINTAKULUT	-4 470 176,59	-3 840 791,35	629 385,24	86 %
Henkilöstökulut	-3 515 476,59	-3 189 421,16	326 055,43	91 %
Palkat ja palkkiot	-2 818 853,36	-2 580 071,57	238 781,79	92 %
Henkilösivukulut	-696 623,23	-636 914,45	59 708,78	91 %
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0,00	27 564,86	27 564,86	-100 %
Palvelujen ostot	-297 650,00	-197 240,43	100 409,57	66 %
Vuokratulut	-13 700,00	-10 360,56	3 339,44	76 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-643 350,00	-443 121,50	200 228,50	69 %
Ostot tilikauden aikana	-643 350,00	-443 121,50	200 228,50	69 %
Muut toimintakulut	0,00	-647,70	-647,70	-100 %
TOIMINTAKATE	-2 250 576,59	-1 530 064,48	720 512,11	68 %
Rahoitustuotot- ja kulut	767 000,00	-581 825,16	-1 348 825,16	-176 %
Sijoituskiint. ja huon. tuotot	1 451 000,00	1 501 255,90	50 255,90	103 %
Sijoituskiint. ja huon. kulut	-684 000,00	-949 356,55	-265 356,55	139 %
Korkotuotot	0,00	26 575,35	26 575,35	-100 %
Muut rahoitustuotot	0,00	41 437,36	41 437,36	-100 %
Arvonmuutokset sijoituksista	0,00	-1 167 135,71	-1 167 135,71	-100 %
Muut rahoituskulut	0,00	-34 601,51	-34 601,51	-100 %
VUOSIKATE	-1 483 576,59	-2 111 889,64	-628 313,05	42 %
Poistot ja arvonalentumiset	-77 209,00	-77 209,10	-0,10	100 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-77 209,00	-77 209,10	-0,10	100 %
TILIKAUDEN TULOS	-1 560 785,59	-2 189 098,74	-628 313,15	40 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 560 785,59	-2 189 098,74	-628 313,15	40 %

Tase

<u>VASTAAVAA</u>	<u>31.12.2020</u>		<u>31.12.2019</u>	
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>				
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>				
A1 Rakennukset ja kiinteät rakenteet	1 610 985,93		949 695,03	
A2 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankin	0,00	1 610 985,93	371 000,00	1 320 695,03
<u>Sijoitukset</u>				
A1 Osakkeet ja osuudet	10 930 670,58	10 930 670,58	10 930 670,58	10 930 670,58
<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>				
<u>Saamiset</u>				
<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>				
C1 Myyntisaamiset	29 120,25		38 644,72	
C2 Muut lyhytaikaiset saam srk-yhtymältä	0,00		0,00	
C3 Siirtosaamiset	121 355,22	150 475,47	215 679,83	254 324,55
<u>Rahoitusarvopaperit</u>				
C1 Osakkeet ja osuudet	0,00		0,00	
C2 Muut arvopaperit	28 409 947,69	28 409 947,69	29 577 083,40	29 577 083,40
Rahat ja pankkisaamiset		316 793,78		170 633,48
C4		41 418 873,45		42 253 407,04
<u>VASTATTAVAA</u>				
<u>OMA PÄÄOMA</u>				
IIA Peruspääoma	750 832,55		750 832,55	
IIA Ainaishoitosopimusten pääomat	501 007,36		501 007,36	
IIA Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	29 850 038,88		27 184 197,70	
IIA Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 189 098,74	28 912 780,05	2 665 841,18	31 101 878,79
<u>VIERAS PÄÄOMA</u>				
<u>Pitkäaikainen</u>				
III Saadut ennakot	9 200 152,72	9 200 152,72	9 014 575,04	9 014 575,04
<u>Lyhytaikainen</u>				
III Saadut ennakot	1 401 082,59		1 382 794,16	
III Ostovelat	86 489,09		120 724,40	
III Velka srk-yhtymälle	1 680 000,09		507 067,36	
III Siirtovelat	138 368,91	3 305 940,68	126 367,29	2 136 953,21
		41 418 873,45		42 253 407,04

Rahoituslaskelma

<u>VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
TULORAHOITUS	-2 111 889,64	2 116 454,39
Vuosikate	-2 111 889,64	2 873 948,22
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-757 493,83
INVESTOINNIT	-367 500,00	3 245 595,89
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-367 500,00	-371 000,00
Käyttöomaisuuden myyntitulot	0,00	3 616 595,89
<i>Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta</i>	<u>-2 479 389,64</u>	<u>5 362 050,28</u>
<u>RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA</u>		
<i>MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET</i>	1 458 414,23	-2 910 325,13
Lyhytaikaisten saamisten muutos	103 849,08	-6 423,61
Korottomien lyhyt- ja pitkäaikaisten velkojen muutos	1 354 565,15	-2 903 901,52
<i>Rahoitustoiminnan nettokassavirta</i>	<u>1 458 414,23</u>	<u>-2 910 325,13</u>
<i>Kassavarojen muutos</i>	<u>-1 020 975,41</u>	<u>2 451 725,15</u>
<u>KASSAVAROJEN MUUTOS</u>	<u>-1 020 975,41</u>	<u>2 451 725,15</u>
Kassavarat 31.12.	28 726 741,47	29 747 716,88
Kassavarat 1.1.	29 747 716,88	27 295 991,73

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja menetelmät

Pysyviin vastaaviin merkityt aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on arvostettu seuraavasti:

* Aineettomat oikeudet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut pitkävaikutteiset menot	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Maa- ja vesialueet	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Hautausmaat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Rakennukset	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Kiinteät rakenteet ja laitteet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Koneet ja kalusto	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Muut aineelliset hyödykkeet	suunnitelmapoistoin vähennettyyn hankintamenoonsa
* Keskenäiset työt ja hankinnat	alkuperäiseen hankintamenoonsa
* Sijoitukset	alkuperäiseen hankintamenoonsa tai sitä alhaisempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon

Vaihtuvien vastaavien saamiin merkityt myynti-, laina ja muut saamiset on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alempan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon.

Velat on arvostettu nimellisarvoonsa.

Jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Menot ja tulot:

Menojen ja tulojen kirjaamisperusteena on ollut suoriteperuste.

Pysyvät vastaavat:

Pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenot poistetaan ennalta laaditun ja yhteisen kirkkovaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Pysyvien vastaavien aktivointiraja on 20.000 euroa.

Yhteinen kirkkovaltuusto on 16.12.1999 hyväksynyt seuraavan pysyvien vastaavien poistosuunnitelman:

<u>Pysyvien vastaavien hyödykeryhmä</u>	<u>Tasapoisto</u>
Atk-ohjelmistot	3 v.
Muut pitkävaikutteiset menot	3 v.
Siunauskappelit	60 v.
Hautausmaiden huoltorakennukset	15 v.
Hautausmaiden kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Hautausmaiden koneet ja kalusto	3 v.
Kirkot	60 v.
Seurakuntatalot	30 v.
Kappelit	60 v.
Leiri- ja kurssikeskukset	20 v.
Asuinrakennukset	30 v.
Diakonian laitokset	30 v.
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 v.
Huolto- ja talousrakennukset	15 v.
Muut rakennukset	15 v.
Maa- ja vesirakenteet	15 v.
Urut	15 v.
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	15 v.
Kuljetusvälineet	5 v.
Atk-laitteistot	3 v.
Muut koneet ja kalusto	3 v.
Luonnonvaroista käytön mukainen poisto	
Muista omaisuuseristä ei tehdä poistoja	

1. Tuloslaskelman liitetiedot

<u>Henkilöstökulut</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Rahapalkat	2 580 072	2 692 719
Sosiaalimaksut	90 195	87 973
Eläkevakuutusmaksut	546 720	579 414
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-27 565	-14 533
Henkilöstökulut ilman luontaisetuja ja muita henkilöstömenoja	3 189 421	3 345 573
Muut henkilöstömenot	0	0
Henkilöstökulut ilman luontaisetuja	3 189 421	3 345 573
Luontoisedut yhteensä	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	<u>3 189 421</u>	<u>3 345 573</u>

<u>Rahoitusarvopapereiden tuotot- ja kulut</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Tuotot		
Korkotuotot	26 575	137 702
Sijoitusten myyntivoitot	475	88 650
Valuuttakurssivoitot	54	16 000
Osinkotuotot	0	757 494
Muut rahoitustuotot	40 908	3 786
Yhteensä	68 013	1 003 632
Kulut		
Arvopapereiden arvonalentumiset	2 152 189	985 054
Edellisen vuoden arvonalentumisten palaut.	-985 054	-3 725 860
Arvonmuutokset yhteensä	1 167 136	-2 740 806
Sijoitusten myyntitappiot	0	52 665
Valuuttakurssitappiot	164	213 834
Omaisuudenhoitopalkkiot	34 438	34 127
Muut korko- / rahoituskulut		4 064
Yhteensä	34 602	304 689
Kulut yhteensä	1 201 737	-2 436 117
Rahoitusarvopapereiden tuotto	<u>-1 133 725</u>	<u>3 439 749</u>

Sijoituskiinteistöjen tuotot ja kulut

Tuotot		
Vuokratuotot	1 501 256	1 938 807
Yhteensä	1 501 256	1 938 807
Kulut		
Vuokratulut	939 284	650 286
Palvelujen ostot	9 809	7 040
Muut kulut	263	107
Yhteensä	949 357	657 433
Sijoituskiinteistöjen tuotto	551 899	1 281 374
Rahoitustuotot- ja kulut yhteensä	<u>-581 825</u>	<u>4 721 124</u>

<u>Poistot ja arvonalentumiset</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Suunnitelman mukaiset poistot	77 209	77 209
Pysyvien vastaavien osakkeiden arvonalentumiset	0	130 898
Edellisen vuoden arvonalentumisten palautukset	0	0
	<u>0</u>	<u>130 898</u>
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	<u>77 209</u>	<u>208 107</u>

2. Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja poistot

Nro	Pysyvien vastaavien ryhmä	Kirjanpitoarvo 01.01.2020	Lisäykset 2020	Vähennykset 2020	Siirrot erien välillä 1)	Kirjanpitoarvo ennen poistoja	Tilikauden sumu- ja kertapoistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2020
106000	Hautausstoimen muut rakennukset	949 695,03	0	0	0	949 695,03	-77 209,10	872 486
107500	Hautausstoim.muut aineell.hyöd.	0	367 500,00	0	371 000,00	738 500,00	0	738 500
132000	Osakkeet ja osuudet	10 930 670,58	0	0	0	10 930 670,58	0	10 930 671
	Yhteensä	11 880 365,61	0	0	0	11 880 366	-77 209	12 541 657
128000	Keskeneräiset työt	371 000,00	0		-371 000,00	0,00	0	0
	Yhteensä	12 251 366	367 500	0	0	11 880 366	-77 209	12 541 657

- 1) Sarakkeen arvo kuvaa siirtoja eri omaisuustilien ja Keskeneräisten töiden -tilin välillä. Pysyvien vastaavien investoinnit kirjataan "Keskeneräisten töiden" -tilin kautta hankkeen valmistumiseen saakka, jolloin ne siirretään luonteensa mukaisille pysyvien vastaavien tileille.

Rahoitusomaisuus

Hautainhoitorahaston sijoitusten rahoitusomaisuuden arvot 31.12.2020

	<u>Kirjanpitoarvo</u>	<u>Markkinahinta</u>	<u>Erotus</u>
Sijoitusten pankkitilien saldo	192 843	192 843	0
Osittain pääomataatut sij.	17 157 538	16 885 663	-271 875
Strukturoidut ind-lainat	<u>11 252 410</u>	<u>11 500 447</u>	<u>248 038</u>
Saldo ilman pankkitilejä	28 409 948	28 386 111	-23 837
Saldo yhteensä	28 602 791	28 578 954	-23 837

Osittain pääomataatuissa sijoituksissa pääomaturva on 80-100%. Näiden markkina-arvon alentuminen 31.12.2020 on kirjattu enintään pääomaturvan mukaiseen tasoon saakka huomioiden mahdollinen valuuttariski. Sijoitus saatetaan kuitenkin lunastaa ennen eräpäivää, jolloin sijoituksen markkina-arvo voi olla tätä alempi.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden arvonalentumisia on kirjattu vuoden 2020 tilinpäätöksessä 2.152.189 euroa. Tilinpäätöksessä 2019 tehtyjä arvonalentumisia on palautettu vuonna 2020 985.054 euroa. Toimenpiteiden yhteisvaikutus on -1.167.135 euroa.

Oma pääoma	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Peruspääoma	750 833	750 833
Hautojen ainaishoitosopimusten pääomat	501 007	501 007
Ed. tilikausien ylijäämä	29 850 039	27 184 198
Tilikauden yli- / alijäämä	-2 189 099	2 665 841
Oma pääoma yhteensä	<u>28 912 780</u>	<u>31 101 879</u>

Pitkäaikainen vieras pääoma

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Saadut ennakot määräaikaisista haudanhoitosopimuksista	9 200 153	9 014 575
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	9 200 153	9 014 575

Lyhytaikainen vieras pääoma

	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Saadut ennakot määräaikaisista haudanhoitosopimuksista	1 401 083	1 382 794
Ostovelat	86 489	120 724
Siirtovelat		
Muut siirtovelat	0	0
Lomapalkkajaksotus	138 369	124 830
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	0	1 537
	138 369	126 367
Muut velat		
Hautainhoitorahaston velka Helsingin seurakuntayhtymälle	1 651 998	464 137
Verotili	28 002	42 930
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	3 305 941	2 136 953

3. Vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuuvajaus (laskennallinen KiEL –vastuu)

Hautainhoitorahaston osuus koko Helsingin seurakuntayhtymän laskennallisesta eläkevastuusta on 13,6 milj. euroa (vuonna 2019 vastaava luku oli 16,6 milj. euroa). Laskelma löytyy Helsingin seurakuntayhtymän eläkevastuuvajauslaskelmasta.

4. Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

TYTÄRYHTEISÖN/ YHDISTYKSEN/ SÄÄTIÖN NIMI	KOTIPAIKKA	OMISTUS- OSUUS	ÄÄNIVALTA- OSUUS			
				OMASTA	VIERAASTA	TILIKAUDEN
<u>Hautainhoitorahaston osakkuusyhteisöt (ei yhdistelty konsernitaseeseen)</u>						
Spektri Kiinteistöt Ky/2018	Espoo	8,19 %	8,19 %	2 957	1 713	34
Kiint.Oy Espoontori 2019	Espoo	21,46 %	21,46 %	5 541	2 126	-
Kiinteistö Oy Kirsikka / 2020	Kirkkonummi	35,00 %	35,00 %	6 985	7 005	3

Laskennallinen hautainhoitovastuu

Hautainhoitorahaston laskennallisen hoitovastuun määrittäminen on tehty alla olevan taulukon mukaisesti:

- hoitosopimuksia 2020 yhteensä 55.239 kpl
- menopohja on kustannuspaikkojen 9014010000 ja 9024030000-9024030005 (HHR:n hallinto ja hautausmaat) sekä kustannuspaikan 9034030000 (Malmin hautausmaan huoltorakennus) nettomenot vuonna 2020
- laskennallinen hoitokustannus yhtä hoitosopimusta kohden on 70,93 euroa
- ainaishoitojen hoitoajaksi on laskennassa määritelty 12 vuotta (16.071 kpl)

Hoitovastuulaskelma

• Menot 2020

Menot yhteensä	3 840 791
poistot	77 209
Kustannukset yhteensä	3 918 000
Hoitosopimuksia	55 239
Kustannukset sopimusta kohti	70,93

• Laskennallinen hoitovastuu 2020

1) Määräaikaisten sopimusten hoitovastuu

Jäljellä olevia määräaikaista hoitovuosia on laskelmien mukaan 270.228

Hoitojen kustannukset ovat nykyisellä hintatasolla:

* hoitovuosien yhteismäärä	270 228
* kustannukset/sopimus vuonna 2020	70,93
* laskennallinen hautainhoitovastuu	19 166 774

Lisäksi on ainaishoitosopimuksia 16.071 kappaletta. Ainaishoitojen hoitoajaksi on tässä laskelmassa määritelty 12 vuotta.

2) Ainaishoitojen laskennallinen hoitovastuu

Ainaishoitojen kustannukset ovat nykyisellä hintatasolla:

* hoitovuosien yhteismäärä (12 v)	192 852
* kustannukset/sopimus 2020	70,93
* laskennallinen hautainhoitovastuu	13 678 637

3) Hoitovastuulaskelma

Hoitovastuiden yhteissumma on	32 845 411
Hautainhoitorahaston taseen vastaavaa	41 418 873
Vähennetään otetut lainat	0 41 418 873

• Hoitovastuun yli/alikatteisuus 2020 **8 573 463**

Ainaishoitojen tulevien hoitovuosien määrä sopimusta kohti on laskelmassa 12 vuotta. Ainaishoitojen määrä on vuodesta 2002 alkaen määritelty 30 vuodeksi. Hoitoaikavähennys vuoteen 2020 on 12 vuotta.

Vastaavalla tavalla laskettuna vuoden 2019 hoitovastuun ylikatteisuus oli 5 891 029 euroa. Tilinpäätöskirjassa 2019 on käytetty ainaishoitojen tulevana hoitovuosien määränä 13 vuotta.

Esitys tuloksen käsittelystä

Helsingin seurakuntayhtymän hautainhoitorahaston tilikauden tuloksesta ehdotetaan tehtäväksi seuraavat tilinpäätössiirrot:

Tilikauden tulos	-2 189 098,74	euroa
-------------------------	----------------------	--------------

Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 189 098,74	euroa
-------------------------------------	----------------------	--------------

Tilikauden alijäämäksi jää -2 189 098,74 euora, joka esitetään siirrettäväksi taseen yli- ja alijäämättilille.

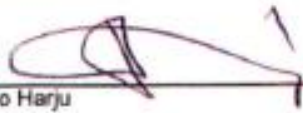
V Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Helsinki 25. päivänä maaliskuuta 2021

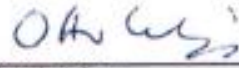

Jukka Pakarinen

Riitta Asikanius

Risto Harju

Rakel Hiltunen

Kristina Kartano

Otto Lehtipuu

Salla Ranta

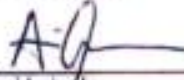

Pertti Sunberg

Juha Silander

Esa Ahonen

Martina Harms-Aalto

Anni Järvelin

Ami Laine

Tuula Pontela

Rolf Steffansson

Wiking Vuori

LAURI KOPPINEN

2. Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 10 päivänä touku kuuta 2021

BDO Oy
tilintarkastusyhteisö

Tiina Lind
JHT, KHT

Kalle Sillström

VI Luettelot ja selvitykset

1. Luettelo kirjanpito kirjoista

Kirjanpitoaineisto säilytetään Kirkon palvelukeskuksen tietojärjestelmässä sähköisessä muodossa. Kassatositteet liitteineen säilytetään arkistossa paperitulosteina. Tilinpäätöskirja tilikaudelta säilytetään sidottuna kirjana.

2. Luettelo tositelajeista

Tositenumerot

Kassa- ja muistiotositteet

AB	Automaattikirjaus	1000000	-	1999999
K1	Kirjanpitoliihtymä tarj.laskut	1000000	-	1999999
K2	Kirjanpitoliihtymä, verokäsittely	1000000	-	1999999
K3	Kirjanpitoliihtymä	1000000	-	1999999
K4	Verkkomaksut	1000000	-	1999999
PK	Kassajärjestelmä	1000000	-	1999999
SA	Kipan muistiotosite/pääkirjatosite	1000000	-	1999999
SE	Sisäiset erät (vyörytys)	1000000	-	1999999
SK	Seurakuntatalouden muistiotosite/pääkirjatosite	1000000	-	1999999
SN	Kolehdit muistiotosite	1000000	-	1999999
SR	Sijoituskirjanpidon muistiotosite	1000000	-	1999999
SZ	Peruutus muistio	1000000	-	1999999
TO	Tiliote	1000000	-	1999999
T1	Maksuliikenneohjelman tiliointi	1000000	-	1999999
ZA	Tilin avaussaldo	1000000	-	1999999
ZM	M2 Kirjanpitoliihtymä	1000000	-	1999999
ZY	Yhdistyvät seurakunnat	1000000	-	1999999

Käyttöomaisuus

AA	Käyttöomaisuus kirjaus	1000000	-	1999999
AF	Poistokirjaukset	3000000	-	3999999
AI	Investointituet käyttöomaisuus	1000000	-	1999999
AM	Käyttöomaisuuden myynti	1000000	-	1999999
AZ	Purku käyttöomaisuuteen	1000000	-	1999999

Myyntilaskut

AV	Diakonia-avustusten "kuittaustositteet"	14000000	-	14999999
DA	Asiakastosite	18000000	-	18999999
DG	Asiakkaat-hyvitys	18000000	-	18999999
DP	Perintätoimiston suoritukset (viite- ja tilitysaineis- tot)	14000000	-	14999999
DR	Asiakkaat-lasku (konversiolasku)	18000000	-	18999999
DV	Viivästyskorkolasku	18000000	-	18999999
DZ	Asiakkaat -maksukirjaus	14000000	-	14999999
M1	Hautainhoitojärjestelmä (myyntireskontraliitty- män lasku)	18000000	-	18999999
M2	Resurssivarausjärjestelmä (myyntireskontraliitty- män lasku)	18000000	-	18999999

M3	Myyntireskontra yleinen (myyntireskontraliittymän lasku)	18000000	-	18999999
MV	Maksuvapautukset	14000000		14999999
RV	Laskun siirto (Kipan järjestelmän lasku)	90000000	-	99999999
ZD	Luottotappio	18000000	-	18999999

Tositenumerot

Ostolaskut

KA	Toimittajatosite	19000000	-	19999999
KG	Toimittajat - hyvitys	19000000	-	19999999
KR	Toimittajat - lasku	19000000	-	19999999
KZ	Toimittajat - maksu	15000000	-	15999999
TM	Matkalaskut ostoreskontra	19000000	-	19999999

Palkat

PV	Lomapalkkavaraus	1000000	-	1999999
P1	Palkat verokäsittely	1000000	-	1999999

VII Tilintarkastuskertomus

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Helsingin seurakuntayhtymän yhteiselle kirkkovaltuustolle

Olemme tarkastaneet Helsingin seurakuntayhtymän hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2020. Tilinpäätös sisältää seurakuntayhtymän tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen ja sen liitetiedot.

Yhteinen kirkkoneuvosto ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa seurakuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Yhteinen kirkkoneuvosto ja hallintojohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot seurakuntayhtymän toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet hallinnon lainmukaisuutta ja päätöstenmukaisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko seurakuntayhtymän hallintoa hoidettu laillisesti sekä asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Seurakuntayhtymän hallintoa on hoidettu laillisesti ja päätösten mukaisesti.

Seurakuntayhtymän sisäinen valvonta on järjestetty olennaisilta osin asianmukaisesti.

Seurakuntayhtymän tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitase liitteineen on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden toiminnasta, taloudesta, taloudellisesta kehityksestä ja taloudellisista vastuista. Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että korona-epidemia vaikuttaa erityisesti pitkittyessään merkittävästi seurakuntayhtymän taloudelliseen tilanteeseen.

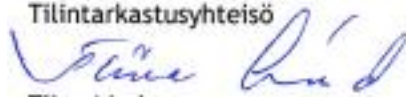
Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 10. toukokuuta 2021

BDO Oy
Tilintarkastusyhteisö

Tiina Lind
JHT, KHT